

Diyarbakır Barosu

Bülten

Şubat-Mart 2013
www.diyarbakirbarosu.org.tr

KADINA YÖNELİK ŞİDDETE HAYIR

Diyarbakır Barosu İmtiyaz Sahibi

Baro Başkan / Av. Tahir Elçi

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Av. Keziban Yılmaz

Yayın Kurulu

Av. Adnan Polat
Av. Devrim Biçen
Av. Erhan Ürküt
Av. Gazal Odabaşı
Av. İmran Gökdere
Av. Ramazan Ayus
Av. Recep Akdağ
Av. Tuncay Erkuş

Editör

Av. Erhan Ürküt

Yönetim Yeri

Diyarbakır Barosu Adliye Sarayı
Tel: 0412 224 44 41
Fax: 0412 228 22 09

Web

www.diyarbakirbarosu.org.tr

E-Posta

basinyayin@diyarbakirbarosu.org.tr

Tasarım&Baskı

A Grafik Tel: 0412 237 27 07

içindekiler

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü 4

Makale

Av. Keziban YILMAZ 9

Av. Fahri KARAKOYUNLU 11

Av. Ruşen SEYDAOĞLU 14

Baro Başkanımız, İstanbul Barosu Genel Kurulunda 16

Röportaj

Av. Fırat Anlı 18

Çocuk Hakları

Ulusal ve Uluslar Arası Mevzuatta Çocuk Hakları Paneli

12-13 ocak 2013 tarihlerinde yapıldı 23

Basın Açıklamaları 26

Stajyerler İle Tanışma Yemeği 33

Makale

Av. Neşet GİRASUN 34

Av. Mehmet AKBAŞ 36

Av. Eda KIZILAY 38

Kaos GL

Kaos GL Diyarbakır Çalıştayı/ Cevîna Kaos GL Amedê 40

Ottawa Sözleşmesi

Mayınsız Türkiye Konferansı Yapıldı 41

Ottawa sözleşmesinin Türkiye tarafından onaylanarak yürürlüğe girişi 41

Haberler 43

Kültür Sanat 44

Ziyaretler 50

Yemin Töreni

Aramıza Yeni Katılan Meslektaşlarımız 52

Basında Biz 54

Şiir/ Av. Hanefi DÜNDAR 56

Bu dergi içeriğindeki tüm yazı ve resimler kaynak gösterilmeksizin ve izin alınmaksızın kullanılmaz. Tüm yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.

Yayın Kurulundan

Barış hoş geldi, safalar getirdi. Başkanımız bize newrozu ve barışı yazdı, teşekkür ediyoruz.

Öncelikle tüm kadınların bir kez daha 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutluyoruz. Baromuzun kadınlar günü etkinliklerinin tamamına yer verdik, sayfalarımızda bulabilirsiniz.

Çocuk Hakları Komisyonun, “**Ulusal ve Uluslararası Mevzuatta Çocuk Hakları**” panelini katılama-yan meslektaşlarımız için derleyip sunduk.

Bir çok makale ve inceleme yazısını sayfalarımızda bulabilirsiniz. Av. Keziban Yılmaz bizlere bir kadının hukuk mücadelesini yazdı. Av. Ruşen Seydaoğlu kadınlar gününü bizlere biraz feminist bir bakış açısıyla yazdı. Av. Fahri Karakoyunlu “**Ziman û Peyman**” başlıklı Kürtçe bir makale yazdı, teşekkür ediyoruz. Avukatlık Kanunu ve avukatın haklarını bu memeleket öğrenemedi, inatla öğretiyoruz, Av. Mehmet Akbaş arkadaşımız avukatın araması usul ve esaslarını bizlerle paylaştı. Av. Eda KIZILAY İş Kanunu'nda fazla mesaiyi derledi bizlere. Av. Neşet Girasun İş Kanunu 5. madde bağlamında cinsiyet temelli ayrımcılık yasağı ile ilgili araştırmasını bizimle paylaştı.

Bir süre önce tahliye olan üyelerimizden ve Türkiye Barolar Birliği (TBB) delegemiz Av. Fırat ANLI ile keyifli bir röportaj yaptık.

Başkanımız İstanbul Barosu seçimsiz Olağan Üstü Genel Kurulunda konuştu, konuşmasını sayfalarımızda bulabilirsiniz.

Baromuzun üyelerimize yönelik Kürtçe Kursu devam ediyor. Kurstan bir kaç kareyi sayfalarımızda bulabilirsiniz.

Mayınsız Türkiye Konferansı Diyarbakır' da yapıldı, Başkanımız ve yönetim kurulu üyelerimiz panelistler arasındaydı.

Her gün tüketiyoruz, ama çoğu zamanda mağdur oluyoruz, meslek örgütü olarak tüketicinin yanındayız. Tüketici Hakları Haftası etkinliklere Bültenimizde yer verdik.

Halepçe Katlimiyanını hiçbir zaman unutmadık, unutmayacağız.

Roboski'nin takipçisiyiz.

Eşcinsellerin hakları ile ilgili çalıştay Kaos GL ve Diyarbakır Barosunun işbirliği ile baromuzda yapıldı.

Baromuzda ziyaretler devam ediyor, Baromuz da iadei ziyaretler yapıyor.

Diyarbakır Barosu olarak;

Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) yönetici ve üyelerine yönelik haksız gözaltıyı kınadık.

Dördüncü yargı paketini eleştirdik.

Diyarbakır ili Şehitlik Semtinde Şahin Öner adlı gencin polis kurşunuyla sırtından vurulmasını kınayarak yargıyı göreve davet ettik.

Barışı haykırıyoruz hep birlikte, katkı olsun diye barışın simgesi olan Mandela'yı yazdık.

Palandökende değil Karacadağ'daydık.

Spor kanallarında, şampiyonlar ligi yayından kaldırıldı diyorlar, yerine Diyarbakır Barosunun futbol turnuvası yayınlanıyor artık!!!

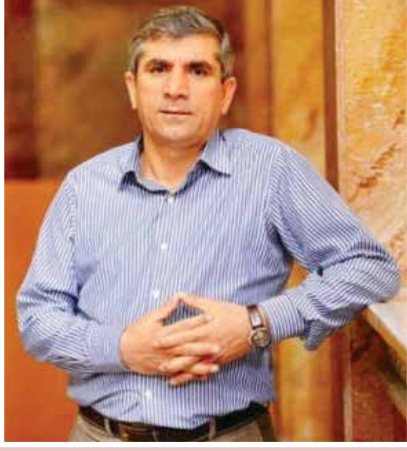
Bültenimize özel katkılarından dolayı Avukat Cemal Batmanlı' ya teşekkür ediyoruz.

Bu sayıda da kısaca Baromuzun faaliyetlerini ve haberlerini derleyip sunmaya çalıştık.

Bize değerli çalışmalarını ulaştırıp da yayınlamadığımız arkadaşlarımızın, çalışmalarını sonraki sayılarda yayınlayacağımızı yine bilmelerini isteriz. Ayrıca şu hatırlatmayı da yapmak da fayda görüyoruz.

Emeği geçen herkese Yayın Kurulu adına teşekkürü borç biliyoruz.

Editör/**Erhan Ürküt**

Tahir ELÇİ/Baro Başkanı

Newrozla gelen barış...

“**Newroz**” yeni gün demek. Kürt tarihindeki mitolojik anlamı da; Asur kralı zalim Dehakın zulmünün sona erdiği, diğer bir ifadeyle karanlık bir dönemin sonu, aydınlık ve yeni bir gün, yeni bir dönemin başlangıcı...

Kawa adlı bir Kürt demircinin önderliğinde Dehakın ölümü, Asur Sarayının burçlarında ateşlerin yakılması; acının ve ölümün sonu, ÖZGÜRLÜĞÜN VE BARŞIN YENİ GÜNÜ, yani “**roja nu / yeni gün**”, yani Newroz...

Tüm meslektaşlarımın Newrozunu kutluyorum. Newroza we piroz be.

2013 Newrozunun özgürlüğe, kardeşliğe ve barışa vesile olmasını diliyorum.

Bir süredir tartışılan “**İmralı süreci**” ya da “**barış/çözüm süreci**” nihayet 21 Mart 2013 günü Diyarbakır’daki Newroz kutlamaları sırasında İmralı’dan gelen mesajın okunmasıyla önemli ve tarihi bir aşamaya geldi. Merakla beklenen ve iki milletvekili tarafından okunan mektupta Öcalan; silahların susması, silahlı militanların sınır dışına çekilmesi ve bundan sonra silahlar yerine fikirlerin ve siyasetin öne çıkarılması çağrısında bulundu. Açıklama 2013 Newrozuna tarihi bir anlam

vermiştir. Kırk bini aşkın insanımızın yaşamına mal olan silahlı çatışma sürecinin sona ermesi, tarihi ve toplumsal bir mesele olan Kürt meselesine artık demokratik yöntemler ve siyasetin araçları ile çözüm aranması gerçek anlamda yeni bir dönemi ifade ediyor.

Bir önceki Bülten yazımızda, “**barış artık namlunun ucunda değil, güvercinin kanadında...**” diyerek barışa olan umudumuzu dile getirmeye çalışmıştık. Bu gün, umudumuzun gerçeğe dönüşüğünü görmek mutluluk vericidir.

Barışı bu güne kadar sadece bir umut olarak düşleyen **Diyarbakır** da, Newrozun sabahında düşlerinin gerçeğe dönüşebileceğini görmüş, bir milyonu aşkın insan el ele, yürek yüreğe barışı haykırmıştır.

Direnişin ve acıların kenti Diyarbakır elbet barışı da başaracaktır.

Barış aynı zamanda bir haktır. Uluslararası belgelere göre insanlar, diğer haklarının yanında “**barış hakkına**” da sahiptir. Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu 12 Kasım 1984 tarihli 39/41 sayılı kararıyla “**Halkların Barış Hakkına Dair Bildiri**”yi onaylamış, Bildiride, “**Halkların barışçıl bir yaşam sürdürmelerini sağlamanın**

her Devletin kutsal bir görevi olduğunu kabul ederek... uluslar arası ilişkilerin yanı sıra, bireysel ve toplumsal barışı da sağlamanın devletin görevi olduğu vurgulanmıştır.

Barışın temeli eşitlik ve adalettir. Silahların susması, silahlı militanların sınır dışına çekilmesi ve çatışma sürecinin tümüyle sona ereceği bir sürece paralel olarak, hızla demokratikleşme ve toplumsal onarım sürecinin başlatılması gerekiyor. Özellikle, her hangi bir şiddet eyleminde bile yer almamış binlerce insanın yıllardır süren tutuklu yargılamaları, gözaltında kayıp, faili meçhul cinayetler ve keyfi infazlar gibi insan haklarının ağır ihlalini oluşturan suçların etkili şekilde soruşturulması, demokratik bir anayasa sürecinin hızlanması ve Kürt dili ve kültürünün yasal güvenceye kavuşturulması gibi öncelikli konular...

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününü de geride bıraktık. Tüm meslektaşlarımdan Kadınlar Gününü birkez daha kutluyorum. Kadın haklarının korunduğu, kadının emek sömürsü ve kadına yönelik şiddetin sona erdiği bir dünya diliyorum. Yayın Kurulumuzu, Bültenimizin kapağını emekçi kadınlar gününe

ayırdığı için kutluyorum. Gerçek bir barış, kadın ve erkekler arasında hak eşitliğinin kurulmasıyla, özellikle de kadın haklarına saygıyla sağlanır.

Kadına özgürlük ve adalet gerçek bir toplumsal barışın garantisi olacaktır.

Barışla kalın.

Kadınların katledildiği bir ülkeye asla adalet gelmez!

8 Mart 2013

Kadınların, hak ve özgürlük taleplerinde New York kentinde milat yazmalarının üzerinden tam 156 yıl geçmiştir. Bilindiği üzere fabrikalarda gayriinsani koşullara karşı başlatılan direnişle çoğu kadın 129 emekçi, yaşamlarını bedel olarak ödemek zorunda kalmışlardır. Aradan geçen 156 yıla rağmen kadının statüsü ve maruz kaldığı şiddet fotoğrafında maalesef hala aynı noktada bulunmaktayız.

Dünyanın dört bir yanında, bu 8 Martı da kadınlar; şiddet, kadın katliamları, emek sömürüsü, savaş, yoksulluk altında karşılamaktadır. Ülkemizde de son on yılda kadına karşı şiddetin % 1.400 artış gösterdiği bir ortamda; biz kadın hukukçulara düşen görevlerin ağırlığının farkında olduğumuzu bir kez daha ifade etmek isteriz.

Her fırsatta belirttiğimiz gibi; açıklanan rakamlar sadece sayısal veriler değil; “namus” adına katledilen, tecavüze uğrayan, şiddet gören kadınlardır; her biri ayrı bir dünyadır, yaşamdır, Can’dır.

2012 Mart ayında kabul edilen “Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Yasasının Meclis’e gönderildiği süreçlerde de belirttiğimiz gibi mantalite; kadını değil “aileyi” koruyan bir mantalite olduğu sürece, yasanın; uygulama sorunları da dikkate alındığında, mevzuatın kadının yaşam hakkını koruyamadığı, tartışmasız bir gerçektir.

- 2012 yılında 159 kadın, 2013 yılının ilk iki ayında 26 kadın bir erkek eliyle öldürüldü. Bu kadınların bazıları, yargı eliyle alınan koruma kararlarına rağmen katledildi.
- Aile içi şiddet; hızında hiçbir şey kaybetmediği gibi, mevcut yasalar kadını korumaya yetmemiştir. Boşandıktan sonra da “öldürülen kadınlar trajedisi” devam etmiştir.
- Politik hükümlüler bakımından türlü gerekçelerle uygulanmayan Denetimli Serbestlik Yasası ile serbest kalan şiddet faili hükümlüler, cezaevinden çıktıktan sonra da ilk iş olarak eşlerine ve ailenin kadın üyelerine şiddet uygulamışlardır.
- İktidar, kadının bedeni ve yaşamı üzerinde hak iddia etmeye devam etmektedir; kadını eve çeken, ekonomik ve sosyal yaşamdan uzaklaştırmayı hedefleyen “erkek devlet aklı”, 3 çocuk talebini 5’e çıkartırken, yoksulluğun en fazla kadını vurduğu gerçeğini görmezden gelmektedir.
- Çocuk doğuran kadınlara “kısmi çalışma” sistemi getirme hazırlığında olan iktidara çağırımız şudur: Çocuktan sonra kadını yavaş yavaş sosyal ve ekonomik

alandan çıkartma girişiminiz yerine; işyerinde kreş gibi hakların zorunlu uygulanmasına gidilmelidir.

- Yine geçtiğimiz yıl, kürtaj yasağı tartışmalarıyla birlikte, kadının kendi bedeni ve geleceği üzerinde söz sahibi olması engellenmeye çalışılmıştır. Tecavüzlerin devam ettiği bir coğrafyada, kadının tecavüzcüsünden olan bebeği doğurmak istememesi kadar doğal bir şey olamaz. Ama gördük ki hükümet yetkilileri, “siz doğurun, devlet bakar” anlayışından geri adım atmayarak, tecavüz sonucu hamilelikten kaynaklı kadın cinayetlerini görmezden gelmiştir.
- Çocuk gelinler trajedisi, sadece bölgemizin değil tüm Türkiye’nin temel sorunlarından biridir. İlkokul çağında kız ve erkek çocukların sayısal farkı neredeyse yokken; ortaokul çağında aradaki farkın neden hızla yükseldiği sorusuyla yüzleşilmeli; çocuk yaşta evlendirmelerin önüne geçecek ciddi yasal yaptırımlar getirilmelidir.
- Gözaltında tecavüz ve şiddet davalarındaki “cezadan muafiyet”, ezberi bozmamaya devam etmiştir. Son olarak Mardin Ağır Ceza Mahkemesinde senelerdir devam eden H.A. davasında, sanık polisler hakkında hem “işkence suçu sabittir” denilip hem de verilen on aylık ceza bakımından HAGB yoluna gidilmesi, yeni cinsel işkence ve suçların işlenmesini cesaretlendiren bir karar olmuştur.

Değerli Basın Mensupları,

Kadının bedeni de yaşamı da kendisindir. Kadın cinayetlerinin ciddi artış göstermesi, bu cinayetlerin engellenmesindeki isteksizlikle doğrudan ilintilidir. Bu nedendir ki biz aynı zamanda “kadın cinayetleri, politiktir” diyoruz. Daha dün, Bismil’de eşinden boşanmak istediği için kayınpederi tarafından öldürülen Sevgili Meltem’in cenazesini biz kadınlar omuzladık.

Kadınların, geleceklerini ipotek altına alan her türlü karara karşı sergiledikleri duruşun son durağı, “Kimsesizler Mezarlığı” olmamalıdır.

Kadın hukukçular olarak, kadınların sadece “mağdur” olmadığını; kadınların, toplumun özgürleşmesinde öncü olduklarından hareketle, demokratik, adil ve barışçıl bir toplumun güvencesi olduğuna olan inancımızı tekrarlar, bu uğurda yürüttükleri mücadele nedeniyle cezaevinde bulunan başta tutuklu kadın meslektaşlarımız olmak üzere tüm dünya kadınlarının Emekçi Kadınlar Günü’nü kutlarız.

Diyarbakır Barosu KHDUM

İstihdamda kadına yönelik ayrımcılık ve CEDAW semineri

23.02.2013

Kadın Hakları Danışma ve Uygulama Merkezi-miz; Kadın Emeli ve İstihdamı Girişimi Platformu ile ortak yaptığı çalışma sonucu; 23 Şubat günü Diyarbakır Green Park Otelde merkez üyelerimize yönelik “İstihdamda Kadına Yönelik Ayrımcılık ve CEDAW” Semineri düzenledi.

Seminerde; Doç. Dr. Zeynep KIVILCIM, “Uluslararası Belgelerin İç hukukta Yeri”; Av. Ayşe ÇELİK, “İç Hukukta İstihdamda Ayrımcılık”; Av. İnciser ALPTEKİN, “Örnek Davalar ile Yargıtay Kararlarının Tartışılması”; Öğr. Gör. Sevinç ERYILMAZ da “Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)” konusunu; katılan meslektaşlarımızla paylaştı.

Düzenlenen bu seminer ile öncelikle kadının, istihdamda yaşadığı ayrımcılığı tartışarak, görünür kılmak ve gündeme getirmek amaçlanıyordu. Çünkü kadının istihdamda yaşadığı ayrımcılık görünmez kılınıp, yeteri kadar gündemleşmemektedir. Yine seminerin esas amacı, ev içi emeğin yasal çerçevede görünür ve korunur olmasını, kayıt-dışı çalışan kadının işçi statüsüne ve sosyal güvenliğe erişimini ve kayıt içi çalışan kadının ise kadın olduğundan dolayı ayrımcı

muameleye maruz kalmamasını sağlamak için yasal yollar kullanarak neler yapılabileceğine dair bir tartışma yaratmaktır.

Bu amaçla, ayrımcılığın ne şekillerde gerçekleştiği ve Türkiye hukuk mevzuatında kadının istihdamda yaşadığı ayrımcılığın nasıl ele alındığını, mevzuatın kendisinin nasıl ayrımcılıklara yol açtığını, bu ayrımcılıkların kaynakları, bu konuda Türkiye’nin parçası olduğu uluslararası sözleşme ve mekanizmaların ne tür bakış açıları olduğunu ve ayrımcılıklar karşısında neler yapabileceği konuşuldu.

Bir diğer hedefimiz ise kadına yönelik ayrımcılık konusunda çok daha kapsamlı görüşler sunan ve etkili sonuç verebilecek ancak çok bilinmeyen Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi (CEDAW) Komitesi ve başvuru yollarını anlatarak bu yolun kullanılmasını yaygınlaştırmaktır.

Kadın Emeli ve İstihdamı Girişimine ve seminere katılan konuşmacılara bu ortak çalışmaları için bir kez daha teşekkür ediyoruz.

**Kadın Hakları,
Danışma ve Uygulama Merkezi**

**ÖRGÜTLENECEĞİZ,
DİRENECEĞİZ,
DİRENEREK KADIN ŞİDDETİNE
SON VERECEĞİZ**

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ KUTLU OLSUN
8 ADARÊ ROJA JİNÊN KEDKAR ÊN CİHANÊ PİROZ BE

PANELE TÛM HALKIMIZ DAVETLİDİR

KATILIMCILAR:
Avukat İmren BAYHAN
Avukat Hanım KARHAN
Avukat Gülşen ÖZBEK
Moderatör Sosyolog Celile ASI

Tarih: 05.03.2013 Salı / Sêşem
Yer: Halk Eğitim Merkezi Salonu
Saat: 13.00

BERFİN
NARINCA BEKİMDİYYA JINÊ
KADIN DANIŞMA MERKEZİ

SIIRT
BELEDİYESİ
ŞAREDARIYA SÊTÊ
SIIRT BELEDİYESİ

Baromuzdan Siirtli kadınlara panel

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü etkinlikleri kapsamında 5 Mart 2013 tarihinde Siirt Belediyesi Berfin Kadın Merkezi ve Diyarbakır Barosu Kadın Hakları Danışma ve Uygulama Merkezi işbirliğiyle 'Toplumsal Yapıda Kadın Kimliği ve Yasal Mevzuatların Kadına Dayattıkları' konulu panel düzenlendi. Panelde Baromuz adına Av. Gülşen Özbek, Av. Hanım Karhan, Av. İmren Bayhan ve Berfin Kadın Danışma Merkezi çalışanı Sosyolog Celile ASI katıldı. Panele Barış Anneleri İnisiyatifi, İHD temsilcilerinin yanı sıra Siirt Kadın Platformu bileşenleri üyeleri katıldı.

Panelin açılış konuşmasını yapan Berfin Kadın Danışma Merkezi çalışanı **Sosyolog Celile ASI** kısaca; kadınların tarih boyunca hem fiziksel hem de psikolojik şiddet gördüğünü özgür bir yaşam sürdürme bilmelerinin kendisine karşı her alandan gelen haksız, hukuksuz ve şiddette karşı örgütlenmesi gerektiğini ve erkek egemen toplum tarafından 3 G (Geri, Gebe ve güçsüz) görmelerine karşın kadının özgürlük mücadelesini aralıksız devam ettirmesi gerektiğini söyledi.

Avukat Gülşen Özbek ise; Bu gün yapmak istedikleri panelin polis gözetiminde olmasını, aslında 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar gününde kadına yönelik bir şiddet olduğunu, kadınların kendi içinde yaşadıkları korkulardan dolayı haklarını savunamadıkları bir ortamda yaşadıklarını, ancak kadınların verdiği özgürlük mücadelesiyle her geçen gün özgür kadının yaratılmasında bir adım daha ilerlediğini, kadınlar özgürleştikçe, toplumun özgürleştiğini ancak egemen erkek zihniyetin kadının bu ilerleyişinden korktuğunu belirtti. Daha sonra Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) hakkında sunum yaptı.

Avukat Hanım Karhan konuşmasında; Türkiye'de kadına şiddet konusunda var olan yasaların sadece kağıt üstünde kaldığını ve pratikte kadına yönelik şiddetin arttığını ifade ederek 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun hakkında bilgi vererek yasaların ve mevzuatların kadına yönelik şiddeti durdurmaya yetmediğini belirtmiştir. Türkiye genelinde en yaygın kadın mesleğinin tam zamanlı ücretsiz ev kadını mesleği olduğunu, ancak bu anlamda ne yazık ki yasal mevzuatların yetersiz olduğunu belirtti. Kadının devlete gerek kalmadan kendi haklarını savuna bilmesi için özgürlük mücadelesine devam etmesi gerektiğini söyledi.

Son olarak **Avukat İmren Bayhan** kısaca konuşmasında; katılımcıların 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutlayarak, lisans eğitimi almış olmasına rağmen eril zihniyetin baskı ve politikaları sonucu, dilimiz olan Kürtçe dilini bilmiyor oluşunun bu gün burada bulunan kadınlarımıza ulaşmamasına neden olduğunu belirtti. Medeni Haklar ile Aile Hukuku'nda evlenme ve boşanma hakkında kısaca bilgi vererek konuşmasını tamamladı.

**Tutuklu kadın meslektaşlarımızın, 8 Mart
Dünya Emekçi Kadınlar Günü kutlandı**
(07.03.2013)

Kadınlar Günü sinema etkinliği
(08.03.2013)

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü Etkinliği

Av. Keziban YILMAZ

Umuda, Yaşama ve Özgürlüğe...

*Nasıl da ürkek bakıyorsun öyle
Hüzne boğulmuş bakışlarınla...*

*Kaldır başını çocuğum
Gözlerinin derinliğini gecemde görmek istiyorum;
Kaybolduğum karanlıklarına ışık misali...*

*O derinlikle sen bir tebessüm etsen bana
Ben aralıdan koşsam, koşsam, koşsam...
Sonra çarpıp dursa nefesimiz, bulunduğum dört duvara...
Ve aramıza örülmüş demir parmaklıklar engel
bile olsa seni yakalamama...
O dört duvara inat
Ben hep seninleyim çocuğum...*

*Unutma benim adım "Hêvi"(Umut)
Ve ben, Bêrî'nin (Özlem), Jiyan'ın (Yaşam),
Azad'ın (Özgürlük) annesiyim.*

Fatma AKÇAN;

Sabah göğsündeki sütün sızısı ile uyanmıştı Fatma. Sekiz aylık Dilşad bebeğinin acıktığını anlamıştı ama Dilşad'ı emzirebilmek için onun yanında değildi artık. Peki ya diğer çocukları; 14 yaşındaki Murat, 12 yaşındaki Sevim, 10 yaşındaki Evin ve 5 yaşındaki Şükrü, ... Onlar nasıldılar acaba? Karınları doyabiliyor muydu? Yoksa aç mı kalıyorlardı? Gece uyanıp karanlıktan korktuklarında; annelerinin onlara bıraktığı, yüreğinin ışığını görebiliyorlar mıydı?...

Ya 11 aydır kendisinden uzak kaldığı için Dilşad bebeğinin, onu artık tanımıyor oluşu; görüş günlerinde kucağındaki yabancı ağlayışları, kendisinden kaçışı...

Fatma, sabahın altısında bütün bunları düşünürken bir an kalbinin göğsünden fırlayacağını hissetti. Önce

duvarlara sonra demir parmaklıklara baktı... Bütün gücüyle o duvarları yıkmak, parmaklıkları kırmak ve çocuklarına koşmak istedi, ama yapamadı...

Fatma AKÇAN "Örgüt Üyeliği" suçlamasıyla 2012 yılının Nisan ayında bir sabah özel tim polisleri tarafından evine yapılan baskın sonucunda gözaltına alınmış; arkasından çıkarıldığı mahkemece tutuklanarak cezaevine konulmuştu. Bir yıldır tutuklu. 25 Nisan 2013 günü çocuklarına kavuşma umuduyla bir kez daha duruşmaya gelecek...

Bugüne kadar hep erkeğin kadına yönelik şiddetinden, tacizinden, istismarından söz ettik; peki ya devletin, politik suçlar nedeniyle kadınlara uygulamış olduğu psikolojik şiddet veya siyasi sömürünün boyutunu hiç düşündük mü acaba?

1991 yılında adeta “öç alma” duygusu ile hazırlanmış Terörle Mücadele Kanunu ile 2005 yılında Cemil ÇİÇEK’in topluma hediye ettiği Türk Ceza Kanunu’nun, yargı tarafından harmanlanmasıyla; son yıllarda Türkiye’de, özellikle de bu bölgede politik suçlamalarla yapılan operasyonlar sonucu; “KCK” adı altında sendikacıların, öğrencilerin, siyasetçilerin, kadınların, gazetecilerin, insan hakları savunucularının “örgüt üyeliği” suçlamasıyla gözaltına alındığına, tutuklandığına ve yıllarca cezaevinde tutulduğuna tanıklık ediyoruz.

Yine hak arama ve toplanma özgürlüğü çerçevesinde; bazı sivil toplum örgütleri, kurumlar, BDP gibi muhalif siyasi partiler tarafından düzenlenmiş basın açıklaması, yürüyüş, açık hava toplantısı ya da hak arama eylemine katıldığı iddiası ile tutuklanarak cezaevlerine konulan ve “örgüt adına suç işlediği” gerekçesi ile “örgüt üyesi” gibi cezalandırılan bir halkı görüyoruz.

Muhalif kimlikleri sebebiyle bu şekilde eşleri, çocukları cezaevlerine konulmuş kadınların; devlet eliyle her gün cezaevi kapılarında tacize, psikolojik şiddete maruz bırakıldığını duyuyoruz. Ancak bunlardan en vahimi; cezaevlerine konulmuş çocuklu kadınların ve çocuklarının dramıdır.

Hepsinin “suçu”; kangrenleşmiş “Kürt Sorunu”nun çözümsüzlüğü...

Onlar; ya çocuklarına daha özgür, daha onurlu bir yaşam sunmak için bir siyasi partide siyaset yapmış ya da bu amaçla yapılmış bir yürüyüş veya basın açıklamasına katılmışlardır. Onlar, çocuklarının yarınları için gördükleri barış ışığını anne kalbiyle yakalamaya çalışmışlardır. Bunun sonucunda; ya “örgüt üyesi” ya da “örgüt adına suç işleyen” olmuşlardır.

Kimilerinin dört, kimilerinin beş, kimilerinin de

belki sekiz çocuğu var. Onlar için ne yargılandıkları suç, ne alacakları cezanın miktarı; ne de duruşma salonlarında tepelerine yığılan askerlerin yarattığı psikolojik tacizin bir önemi vardır. Onlar için tek önemli şey çocuklarından uzak bırakılmış olmalarıdır. Onlar duruşmalara her geldiklerinde sadece özlem duydukları çocuklarıyla özgürce bir yaşam umut ediyorlar.

Politik hesaplar yüzünde çocuklarından koparılan bu kadınların, tutuldukları cezaevlerinin kapasite ve barınma koşullarının yetersizliği gerekçesiyle, çocuklarından uzak batı kentlerin cezaevlerine gönderilişleri de onlara yaşatılan şiddetin bir başka ağır boyutu olarak karşımıza çıkıyor.

Çocuklarının, bulunduğu yer cezaevlerinde tutulduklarında en azından açık görüşlerinde çocukları ile birlikte ayda bir saat zaman geçirebilme olanağına sahiplerken; batı cezaevlerine gönderildiklerinde sosyal ve ekonomik durumları nedeniyle çocuklar, cezaevlerine gidemediğinden onları neredeyse artık hiç görememekteler.

Bir hücreden, yaşamaya hak sahibi bir canlıyı dünyaya getiren; bu canlıyı dokuz ay boyunca karnında ciğeri ile besleyen, yarattığı bu canlının hayatına bir sanatkar gibi şekil veren; karşılıksız, menfaatsiz ve tertemiz seven, emek veren tek varlık annedir. O anne ki çocuklarından uzak kaldığında çocukları için “endişelerin derin kuyusu” haline gelendir.

Birileri unutup ama onlar birer annedir!!!

Onların üyeliği, umuda; yaşama ve özgürlüğüdür.

Onların üyeliği; barışadır.

Onların üyeliği; çocuklarıdır...

Av. Fahri KARAKOYUNLU

Ziman û Peyman

“Tekoşin û serhildana her geli, bi serhildana çandî destpêdike”

(CABRAL)

Wek tê zanîn, ziman; ne tenê di nabeyna mirovan û civakê de navgîna ragihandinê ye, ziman ifadekirina çanda civakê ya bi tevayî ye jî.

Hingî zarok di hemla diya xwe da ye, gelek taybetmendîyan ji dayika xwe digre. Di nav wan taybetmendîyan de jî yek jê **“deng”** in. Ev dengana, gava zarok tê dinê û bi zimanê dayika xwe diaxife, dibe bingeha zimanê dayêkî. Disa zarok, hewcedarîyên xwe yê herî hêsa bi van dengana tîne ziman. Ewîlî, bi diya xwe re, dû re jî bi derdora xwe re, bi vî zimanî dikeve têkiliyê. Ji ber wî, ziman, bi taybetmendîyên din yê çandî re, xwe bi kesayetîya wî zarokî re dike taybetmendîya herî girîng.

Tê zanîn ku, kesek zimanekî din çikas baş hînbibe jî, ji aliyê kesayetîya mirov, zimanê dû re hînbûyî, wek zimanê zikmakî bandora xwe nikare li ser mirovan bike. Wek diya tê zanîn ku, ziman, ji bo civatek etnîkî, hêmana esasî ye. Gava mirov, ji nav civakê ziman rake, ji aliyê taybetmendîya etnîsiyê tiştekî zêde namîne. Ziman ji bo etnîsiyê wek neynikekê ye, civak xwe di ziman de dibîne û nasdike.

21ê Sibatê wek “Roja Zimanê Dayikî (Zikmakî) ya Cihanê” çima te pîrozkin:

21ê Sibatê wek “Roja Zimanê Dayikî ya Cihanê” ji aliyê UNESCOyê, di 17.11.1999 de hatiye îlankirin û ji sala 2000 î vir de jî, tê pîrozkin. Sazîya Perwerdehiyî, Zanistî û Çandî ya Neteweyên Yekbûyî (UNESCO), tekoşîna gelê Bengladeşî ya di roja 21ê Sibatê sala 1952an de ji bo zimanê dayikî dabûn, wek sembolek (nişanîyek) qebûl kir û ev roja wek “Roja Zimanê Dayikî (Zikmakî) ya Cihanê” ragihand.

Gelê Bengladeşî û bi taybetî xwendevanên Bengladeşî, ji bo zimanê **Bengalî**, li ber zimanê **Pakîstanî-Ûrdî**

bibe zimanê **fermî**, xwepêşandaneke girseyî lidarxistin. Di vê çalekiyê de, 11 xwepêşandêr ji aliyên polisan ve hate kuştin. Ev daxwazîya gelê Bengladeşî, her berdeham kir û Dewleta Pakîstanî neçar ma û di 1956 de zimanê Bengalî jî, wek zimanê Ûrdî kir zimanê fermî. (**Bengladeş heta 1971 di bin dagirkerîya Pakîstanê de bû**)

UNESCO, bi îlankirina vê rojê re, dixwaze balbikşîne ser zimanê di xetere de û zimanê li ber windabûyî de ne. Ji bo vî jî, bi pêşengîya **Neteweyên Yekbûyî û UNESCO** yê gelek peyman, agadarî û pêşgiri hatine girtin. Di van peyman, agadarî, û pêşgiriyan de, bang li dewleta tê kirin û ji wan, di derbarê kêşeyên ziman û çandan de çareserî tê xwastin.

Her çiqas hinek agahiyên ne mîsoger be jî, li gor raporta **Ethnologueyê (Atlasa UNESCO yê ye)** ya herî dawî; heta nûha, li rûyê cihanê hijmara zimanên hatiye peyitandin (tespîtîkirin) **6912** ye. Li gor zimanzanê Avûstralyayî **Chrîstoper Moseley 2511 ziman di bin xetereya windabûyî de ye**. Li gor raporta Ethnologueyê, **96 jî sedî nifûsa (serjimêr) Cihanê 320 zimana bikartîne. 4 jî sedî nifûsa Cihanê jî, zimanê mayî bikartînin**. Dîsa li gor vê raportê, zimanên di bin xeterîya tunebûnê de ne, wek **“ji birîndarbûna sivik bigre heta mirinê” bi pênc asta hatiye tespîtî kirin. 607 ziman wek birîndariya sivik di pêvajoyek hessas de, 632 ziman wek birîndarên di asta nexweşxaneyê de, 502 ziman di xeterek cidî de û 538 ziman jî, li ber lîxweytîkirina zêde, di asta xetereyek wehîm de ne. 220 ziman jî, di van 60-70 salên dawîn de mirin e.** (www.ethnologue.com- www.unesco.org/culture)

Raporta UNESCO yê, zimanên di bin xeterê de ne, bi awakî din disenîfîne (tasnîf dike). Gor vê senîfandinê;

- Zimanên di grûba **“hessas de an li ber xeterê”** de ne, **tenê di nav malbatan li malan de bi zarokan re tê axaftin.**
- Zimanên di **“bin xeterê”** de ne, **êdî li malan bi zarokan re wek zimanên dayikî nayê axaftin.**
- Zimanên di **“bin xetera ciddî”** de ne, **tenê kal û pîr dizanin û diaxifin, zarokên wan bes fêrî dikin lê neviyên wan, tu fêrnakin.**

- Zimanên di bin “xeterek wehîm” de ne jî, **tenê kal û pîr dizanin û karin bi axifin.**

Gerîndeyê (Midûr) UNESCOyê **Koichiro Matsura** wiha dibêje:

“Bi mirina zimanekî, gelek berhemên mirovahiye yê çandî ya ne maddî (razber) jî winda dibe. Bi taybetî; helbest, destan, gotinên pêşyan û henek jî, bi ziman re winda dibin û vana ji bo civatekê, mîrat û kevneşopiyên devokîne.

Zimanên winda dibin, di derbarê Gerdûnê de zanînen resen jî bi xwe re dibin.”

Giringîya vê rojê, ji bo jîyana nîrxên mirovahiye bi taybetî “zimanên dayikî” ye.

Lê mixabin li ruyê Cihanê, bi navê zordestiyê û nijatperestiyê ji bo zimanên hindikahiya û çandên cûda rêzgirtin û tolerans neme ye. Ev nêhîrtina û sedemên wekî din, ji rûyê Gerdûnê, ji nîrxên Cihanê her roj hinek tiştan kêmtir dike. Gava ku mirov bi zanebûn û vîcdan li mijarê binêre; ya dimire û dihere, perçeyek ji her civakê, ji her kesî ye.

Li ser ziman û çandan, helwesta Komara Dewleta Tirkîyê

Li gor Atlasa UNESCO yê, li Tirkîyê **36 ziman** tê axaftin. Ji wana sê ziman **mirîne, panzdeh ziman** jî bi hawakî **di nav xetereyê** da ne. Ji van zimanan **Mlahsö** (zarava Suri û Tirkîyê), **Greka Kapadokiyayî û Ubihî** li Tirkîyê ji sala 1950 yî vir de **mirine. Yên hasasin li ber xetereyê** de ne; **Abhazî, Adigeyî, Kabartayî û Dimilkî** (Zazakî) ye. **Abazî, Ermenîya Rojava, Hemşînî, Lazî, Greka Pontûsî, Romanî, û Sûretî** di bin xetereyê de ne. Zimanên di bin **xetereya mezinde** ne û li **ber windabûyîne** ne jî; **Gagavûziya Balkanên Başûr, Ladîno/ Jûdeo- Îspanyolî û Turoyayî** ye. **Ertevînî** jî edî zimanekî **mirî** ye.

Wek tê zanîn, proja Komara Dewleta Tirkîyê, projek dewletek netewî bû. Gor damezrênerê Komarê, li Tirkîyê tenê netewek he bû û ew jî navê xwe “Tirk”, zimanê xwe “Tirkî”, ola xwe “Îslâm” û mezheba xwe jî “Sunî” bû. Lê ev ne rastiya Enadolê bû lewra Enadol, di her demê de pîrziman, pirol û pîrçandî bû ye.

Ev rastiya, di serê damezrênerê Komara Tirkîyê de, him he bû, him jî tune bû.

Tunebû; ji bo proja dewletek netewî gere ev rastiya tune ba.

Hebû; lê ev rastiya, bi destê demûdezyeyên dewletê, ger bi tundî, ger bi asimilasyonê, ger bi koçberkirinê û ger ji welat derxistinê be, divê bi her awayî di nav piraniya Tirk de û di nav çanda û zimanê Tirkî de bîn helandin û pişaftin.

Wek tê zanîn ev proja, bo gelek ziman û çand û civakên ne ji ola Îslamê bûn, bi piranî biserket. Gelên ku ji Balkanan yê ji Kafkasan û ji deverên din hatibûn Enadolê, ji bo nasnameyek serdest, xwe bi ziman û çanda Tirk ve girêdan. Hindikahiyên ne ji ola Îslamê bûn, wek Rûm, Ermen û Cihû, li ber êrîş û gefên nijatperestî, heta salên 1960î bi awayekî ji mal û milkên xwe bûn, û welat terk kirin. Yê mayin jî, bi hijmarek kêmtir û dîlşikestî di nav tir-

sekê de jîyan û hîn jî dijîn

Di serê sedsala 20an de van zimanana, li Enadolê zindî bûn û dijiyan. Lê mixabin politîka nijatperest ya red û înkare, gelek ziman ji holê rakirin. Bi rastî, bi van zimanana re, çand, berhemên civakî, fikr û raman jî qetil bûn.

Ne Makezagona Komara Tirkîyê û ne jî belgeyên navnetewî yê ku sistema Komara Dewleta Tirk xwe spartiyê - Peymana Lozanê jî di nav de - rastiya gelê Kurd û daxwaza gelê Kurd ya ji bo “bi zimanê dayikî perwerdehiyê” nikane ji holê rake...

Felsefeya damezirandina Komarê ya red û îkarê- **her çiqas di van demên dawîn de li ser çand û zimanê Kurdî, wek pratîk hinek astengî ji holê rabûne jî- di makezagonê de bi zindî xwe nîşan dide.**

Beriya ku em belgeyên navnetewî binîrxînin û di derbarên van belgeyan de helwesta Komara Dewleta Tirkîyê bidexuyakirin, em li Zagona Bingehîn (Destûra Bingehîn) ya Tirkîyê binêrin.

“Xala 3 ya Destûra Bingehîn(Makezagon) : Dewleta Tirkîyê, bi welat û netewa xwe tevahiye e û nê dabêşkirin.

Xal 66: Kesên ku bi pêwendiya hemwelatîbûyîne bi Dewleta Tirk ve girêdayîne, **Tirk in.**

Xal 42/1: Tu kes, ji mafê perwerdehiyê û hînîkirinê nête mahrûm kirin.

Xal 42/9: Zî xeynî zimanê Tirkî, **tu ziman** ji bo **hemwelatîyên Tirk** di saziyên perwerdehiyê û hînkariyê de, **bi navê zimanê dayikî nête xwend kirin û hînîkirin.**

Hukmên peymanên navnetewî veşartîne.”

Li gor Makezagona Dewleta Tirk, kesên ku hemwelatîyên Tirkîyê ne, **Tirkin.**

Gava ku herkes Tirk in wê demê zimanê dayikî yê hemwelatîyên Tirkîyê jî Tirkî ye, û bê Tirkî jî, tu ziman bi navê “zimanê dayikî” li saziyên perwerdehiyê nête xwend kirin û hînîkirin.

Gava ku mirov li peymanên navnetewî, bi taybetî yê li ser ziman û çand dinîhêrin, di hiqûqa navnetewî ya mafên mirovan de, sazîkirina mafên çand û ziman, gelekî di pêş de ye. Ev hewildana saziyên navnetewî, yê ji bo mafê çand û bi zimanê dayikî perwerdehiyê, gelek pêşwira jî dide ser milên dewletan. Dewletên ku ev peymanana qebûl bikin, lazîme di nav dewleta xwe de, van erkana bîne cih û zagona xwe ya bîngehîn biguherînin, û astengiyên li ber mafên çand û ziman hene jî, ji holê rakin.

Tu dewletên hevdem û demokratîk êdî nikane xwe ji van erkane dûrbixe.

Nuha, em li van peymanan û helwesta Komara Dewleta Tirkîyê binêrin.

1. **Daxuyannameya Mafên Mirovan a Gerdûnî ya Netewên Yekbûyî**
2. **Peyman û Protokolên Mafên Mirovan ya Ewrûpayê**
3. **Peymana Navnetewî ya Mafên Sîyasî û Kesane(-şexsî)**

(Xala 1em li ser **diyarkirina(tayinkirina)** ayînde-ya **gelan**, xalên 2, 4, 24em li ser **mafên zarokan** û xalên 25, 26, 27an li ser **parastina mafên hindikahîya** ne. dewleta Tirk ev peymana 04.06.2003' an de pesend (tesdîq) kiriye, lê ji bona xala **yekem** beyan da ye, ji bona xala **27an** jî dûreperêz (ihtiraz) nişan da ye.)

4. Peymana Mafên Aborî û Civakî ya Netewên Yekbûyî

(Xalên 2, 13, 15an li ser **mafê perwerdehiyê** ye. Ev peymana jî, ji aliyê Dewleta Tirk ve 04.06.2003an de hatiye pesendkirin, lê ji bona bicîhanîna vê peymanê **sê** beyan hatiye dayîn û xala **13min** ya **mafê perwerdehiyê** sazdikeyê li diji vê xalê **dûreperêz**(ihtiraz) nişan da ye.

5. Peymana Mafên Zarokan ya Netewên Yekbûyî

(Ev peymana ji aliyê Dewleta Tirk ve di 09.12.1994 an de hatiye pesend kirin.. Xalên 2, 7, 17an, ji bo **zarok ji amrazên ragîhandinê yê giştî sûd wergerin**, xala 29an **mafên perwerdehiyê**, xala 30yem jî, li ser **mafên sûdwergerîna ku li ser cudahatiya ziman, ol û çandî** hatiya sazkin. Dewlta Tirk, ji bo xalên **17, 29 û 30**emin **dûreperêz** (ihtiraz) nişan da ye.)

6. Peymana Pêşlêgirtina ji bo Her Cûre Cudahîkeriya Nijatperestî ya Netewên Yekbûyî

(Ev peymana ji aliyê dewleta Tirk ve 03.04.2002an de bi **dûreperêz** (ihtiraz) nişandayîn hatiye pesendkirin.,

7. Peymana Navnetewî ya di Perwerdehiyê de li Dijî Cudahîkeriyê (UNESCO)

8. Peymana Derbarê Parastina Mîratên Çandî yê Nedîtbar (UNESCO)

(Tirkîye hîn ne alîgirên van herdu peymana ne)

9. Peymana Çarçove Hindikahiyên Netewî û Şerta Ewrûpa ya Zimanên Heremî û Hindikahiyên.

(Ev herdu peyman ji aliyên dewletên ku endamê Konseya Ewrûpayê ne, hatiye îmze kirin. Lê ji aliyê Tirkîye ve nehatiye îmzekirin ku ew jî yek ji endamê Konseya Ewrûpayê ye.)

Çima ev guman, ihtiraz nişan dayîn, tirûşî û xwe-ragirtin, li dij peymanên navnetewî?

Wek me li jor rave kiribû de, li ber vê proja damezrênerên Komarê, astenga herî mezin gelê Kurd bû. Damezrênerên Komarê jî, ev dizanibûn.. Gava Komar bi vî awayî hata damezirandin wek tê zanîn Kurd bi tundî li dijî vê projê derketin û (lewra kurd di dema Osmanî de xweser-otonom jiyabûn.) serhildanên wan bi tundî û qetliyan hate desteserkirin.

Saziyên dewletê, bi her amûrên ku di destê wan de ye, hate ser gelê Kurd. Bi amrazên ragîhandinê, bi dibistanan, “bi xebatên unîversîteya yê qaşo zanistî yê beravojî” bi “pradîgma dîrokek sexte”, gelê Kurd red û înkâr kirin.

Wana, hesabê di demek ne dîrûdirêj de tunebûna gelê Kurd kirbûn. Kurd her çikas neçar man û koçberî Ene-dolê bûn û cî bi cî asîmîle bûn jî, daxwazên xwe yê netewî, siyasî û çandî her dem bi şeweyekî zanistî û hiqûqî bilind kirin.

Her çiqas di vê pêvajoya dawîn de, hinek guhertinên erênî li ser ziman, çand û nasnameya kurd berdegame jî, ev guhertinana û pêşveçûyîna wek gavên pratîkî ne û bîngeha xwe ya hiqûqî nehatiye avêtin.

Zimanê Kurdî rûmet û wîjdanê gelê Kurd e. Ev rûmet û wîjdan, li dij asîmîlasyonê çeka herî mezin e. Kurd, gere vê rûmetê, ne wek mîrasê bav û kalê xwe, wek deynê zarokên xwe bihesibîne.

Gava ku, ziman ji holê rabe, ji bo kurdan êdî mirov ne kane qala erdnîgariyekê, ne qala dîrokekê û ne jî qala çandek hevpar û qala ayîndeya milletê Kurd bikin.

Ji ber vî ye ku, daxwazên gelê kurd yê ji bo, “**bi zimanê Kurdî perwerdeyî**”, ji aliyê dewletê ve bi tundî tê raberkirin. Ev daxwaza meşrû, ahlaqî, mirovane û xwezayî ye. Lewra ev daxwaziya, him ji aliyê reya giştî û him jî, ji aliyê reya navnetewî ve jî wek daxwaziyek meşrû û mirovane tê nîrxandin û tê parastin.

Gere herkes zanebe ku, çareserkirina kêşeya Kurd, ji bo destpêkê, kêmasî çareserkirin û naskirina ziman û çanda Kurdî ye. Gava ku ziman bibe zimanê perwerdeyê û nasname bê te qebûlkin dê daxwazên siyasî jî, li dor geşbûn û pêşveçûna ziman, wê bê astek netewî.

Li gor min, şert û mercên daxazên mafên ziman û çand di Cîhana îroyin de hergî diçe dikeve rojevê. Tu dewletên demokratîk nikane li ber van daxwazên mirovahî û meşrû berxwebide. Lewra, dewletên li ser fikrê netewî hatine damezirandin, iro jî wê felsefa yekalîti dîrdikevin, rastîya civakê dibînin û xwe ji nû de bi rêk û pêk dikin. Piralîtî, pirolîtî û pîrzimantî û pîrçandîtiyê qebûl dikin. Ev rewşa, ji bo diplomasîya Kurd rewşek erênî ye. Li gor min Kurd, çiqas karibin mafê bi zimanê Kurdî perwerdehiyê bi rêç û rêbazên aşitîyane daxwaz bikin, û vê daxwaziyê li her platforma navnetewî û li nav welêt di rojevêkin, dê daxwazên siyasî jî bi hisane û aşitîyane çareserbin.

Jîyana zimanê Kurdî, hebûn an tunebûna gelê Kurd e. Heta ku ev mafê rewşa bidestekeve, gere, Kurd li her li deverê welat û cîhanê di nav tekoşînê de be û daxwazên xwe yê siyasî jî, li dor ziman bihûnin.

Çavkanî:

1. (Di Hiqûqa Netewî û Navnetewî de Mafên Hindikahiyên(Mînoretan)/ Waqfa Lêkolînên Civak û Hiqûqê)
2. (www.ethnologue.com-www.unesco.org/culture)

Av. Ruşen SEYDAOĞLU

Yasalara Rağmen...

Yazı bulunduğundan bu yana cambazlıkta sınır tanımayıp yeryüzündeki bütün kadın renklerini silmeye çalışan erkekliğe karşı mücadele yürüten kadınlar olarak, her günün kadınlar günü-kadınların erkekliğe karşı mücadele günü olduğunu bir kez daha bu 8 Mart'ta hep avazdan haykıracağız.

Bu haykırışın tarihini, kötü çalışma koşullarına isyan eden fabrika işçisi kadınların yakılarak öldürülmesinden ve katliam sonrasında yükselen direnişin 2. Enternasyonelde emekçi kadınlara ithaf edilmesinden ayrı okuyamayacağız aşıkâr...

21 yüzyıl zırvalığını doğru okuduğumuzda bin yıllar öncesiyile bugün arasındaki, diyalektiğe bile aykırı olan, inanılmaz aynılığı görmemek mümkün değil.

Cadılık mertebemiz ısrarla resmi erkek ideolojisiyle korunurken, ulu(s) devletçe çıkarılan yasaların erkeği ve erkeğin hakimiyet alanı olan aileyi kutsaması ise bugünün en net resmi durumunda.

Bir süredir yasaların değiştirilmesi için hummalı çalışmalar yapan kadın kurumları, her defasında devletin kadın yerine aileyi korumakta ısrar eden tavrı sebebiyle kendi önerdikleri yasa metinlerinden bambaşka yasa metinlerini uygulamaya mecbur bırakılıyorlar. İşin en hukuksuz tarafı ise sivil toplumun önerilerini dikkate almadan hazırlanmış ve uygulamaya sunulmuş bu yasalar varolan haliyle bile uygulanmaz durumda. Koruma tedbirini ne için yasalaştırdığının farkında olmayan devlet, normaldir ki hayati tehlikenin varlığı sebebiyle korumaya aldığı kadını yoksul

olduğu ve mahkeme masraflarını karşılayamadığını ispat etmesi için muhtarlıktır, nüfus müdürlüğüdür ordan oraya göndermekte...

Bugünlerde başka türlü bir hukuksuzluk var ki yüzyıl sonra bile konuşup 'bu memleket işte böyle bir kadın düşmanı' dedirtecek cinsten. Geçen yıl yasalaşan 6284 sayılı kanun ve yakın bir zamanda yürürlüğe giren yönetmeliği... Ve bizlere hediyesi, Şiddet İzleme ve Önleme Merkezleri, namı değer ŞÖNİM'ler...

Yerel yönetimlerin kadın bakış açısına duyarlı mekanizmalar haline getirilmesi, global bir iddia ve çabadır. Nitekim Kürdistan'daki belediyelerin demokratik belediyeçilik yapma çabasıyla, 'ne yapabiliriz' düşüncesine cevap arama halleri ve pek tabi Demokratik Özgür Kadın Hareketi'nin güçlü mücadelesiyle kendi gündemlerine kadın sorununu ve çözümünü almalarını sağladı. Neredeyse bölgedeki bütün belediyeler, bünyesinde kadınların hukuki, psikolojik ve sosyal destek alabilecekleri kadın merkezleri açtılar. Sadece Diyarbakır'da onu aşkın kadın merkezi mevcut. Şönimler bazı pilot bölgelerde açıldı ve açılmaya da devam ediyor. Bu merkezlerin temel hedefi, yerel yönetimlerce açılmış kadın merkezlerini işlevsiz kılmak yani merkeziyetçi yapıyı güçlendirmek, kadın merkezlerinin çalışmalarını tek elden denetime tabi tutmak, kadınların bunca yıldır dile getirdikleri 'kadın meselesinde, karar kadınlarındır' lafzı ve pratiğini ortadan kaldırmak. Böylesi bir tehlike, erkekliğin temel iktidar unsuru olduğu bütün devlet sistemlerinde mevcuttur.

Sivil toplum örgütlerini sermaye sahiplerinin oluşturduğu federasyonlardan, konfederasyonlardan ibaret zanneden ve yasaları sadece onlarla tartışan devlet sisteminin, hukuk yaratması ya da uygulaması da şüphesiz sermayeyi korumaya dönük olacaktır. Büyük, bir o kadar da görünmez/kayıt dışı olan kadın emeği ise görünmez kılınacaktır. Ekonomik ve sosyal hayatta bu denli güçlü bir pratiği olan kadın mücadelesi, devlet nezdinde 'görmüyorsam, yoktur' anlayışıyla ve tabi alttan alta katlederek sorun olmaktan çıkartılacak, dünya kamuoyuna, çıkardığı bu göstermelik yasalarla kadın bakış açısına duyarlı devlet resmi çizmeye devam edecektir.

Yeniden 6284'e gelirse; bu yasa kapsamında açılacak/açılan ŞÖNİM'ler kadın, şiddete uğradığında onun hangi destekleri alacağından, hangi sığınma evinde kalacağına kadar her şeye kendisi karar verecek/veriyor. Bin bir emekle açılan belediyelere bağlı kadın merkezleri ve sığınma evleri atıl duruma getirilmenin ötesinde, devlet emrettiğinde yaşlı bakım merkezi, halk eğitim merkezi olacak yani devletin emrine göre iş yapacak, özgünlükleri ortadan kalkacak, yetmezmiş gibi kendi örgütlediği alanlarda bile başvuru

alamayacak, kurumuna gelen başvuru kadını direk ŞÖNİM'e yönlendirecek.

6284 daha şimdiden uygulanmamaya başladı bile, koruyucu ve önleyici tedbirler kısmında yer alan maddelerin çoğundan hâkimler ve savcılar bihaber... Şiddet gören kadının Tanık Koruma Yasası bağlamında kimlik bilgilerinin değiştirilmesi tedbiri, uygulanmaya çok uzak. Tedbir kararı verilmiş olmasına rağmen şiddet gören kadınla beraber olan çocukların durumu ise felaket, kayıtların gizliliğini korumak için adres bilgilerinin verilmemesi bir çok çocuğun okul kaydının yapılamamasına sebep oldu. Şiddet uygulayan erkeğe verilen uzaklaştırma kararına rağmen öldürülen kadınların sayısı ise gün geçtikçe artıyor. Evet yasalar var ve bu yasalara rağmen öldürülen kadınlar da...

Bu kadın mücadelesine açılmış bir savaştan, hukuksuzluklar demetinden başka bir şey değildir. CEDAW'a üye, İstanbul Protokolü'nü ilk imzalayan devletlerden biri olan Türkiye'nin gerçek mantığı, uluslararası sözleşmeleri ne denli ciddiye aldığı ve ne denli demokratik olduğunun pratiğidir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye'yi mahkum ettiği kararlara baktığımızda sorunun yasaların olmayışı değil de varolan yasaların uygulanmaması olduğunu görürüz (Bkz. Opuz/Türkiye Kararı). Bunun anlamı, formal yapıdaki süslemelerin aslında uygulamalardan uzak olduğudur. Evet, Türkiye kendi çıkardığı yasaları uygulamayan çünkü erkekliği seven bir ülkedir.

Türkiye'de yasaların kadınları korur hale gelmesi için mücadele eden kadın kurumları bu süreçte Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı/Bakanı ile aralarına ciddi bir mesafe koydu, kadın kurumlarını bölerek -bir kısmını davet edip, bir kısmını davet etmedikleri toplantılardan bahisle- muhatap almaya çalışan bakanlık, kadın kurumlarının ya hep beraber ya hiçbirimiz sözlerinin slogandan öte, güçlü bir yaklaşım olduğunu da öğrenmiş oldu.

6284 varolan haliyle 4320'yi de önceki kanunları da düzenlemeleri de sollamış durumda, 21. yüzyıl sanıldığı gibi ilerlemenin değil geriye dönüşün yılı oldu bile... Onca yıl önce kazanılan-alınan kürtaj hakkının yeniden tartışılmaya açılmasından tutalım, kadına yönelik şiddetle mücadelede beyaz kurdele taktırmaktan öteye gidemeyişine kadar; Devlet, kadın hakları açısından sınıfta kaldı.

Devletin sınıfta kalışı ne denli umurunda bilinmez ama sistematik olarak katledilen kadın sınıfı, bu halin kader olmadığının farkındalığıyla yasalara rağmen meydanlarda, adliye salonlarında, ev içinde mücadeleye devam etmekte...

Baro Başkanımız İstanbul Barosu Genel Kurulunda

17 Mart 2013 /İstanbul

Sayın Başkan,
Türkiye Barolar Birliği Başkanı,
İstanbul Barosunun değerli üyeleri,
Saygıdeğer meslektaşlarım,

Diyarbakır Barosu adına hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Bu gün; bağımsızlığına, hukukun üstünlüğüne sahip çıkmak için Diyarbakır Barosu adına buradayız; İstanbul Barosuyla, İstanbullu meslektaşlarımızla birlikteyiz.

Dünyanın en büyük barolarından İstanbul Barosu Başkanı ve yöneticilerinin maruz kaldığı hukuksuzluğa karşı meslektaşlarımızla dayanışma amacıyla buradayız.

Değerli meslektaşlarım,

Bizler tarih boyunca, haksızlıklara ve zulme karşı hep mağdurun-mazlumun yanında yer almış, iktidarlara ve güç odaklarına

boyun eğmemiş onurlu bir mesleğin mensuplarıyız.

Bizler darbe dönemlerinin, olağanüstü hallerin baskıcı uygulamalarına, soruşturma ve tutuklamalarına boyun eğmedik. Elbette bu gün de anti demokratik uygulamalara, avukatlara ve onların meslek örgütü olan barolara yönelik baskıcı uygulamalara da karşı duracağız.

Demokratik bir toplumda hak arama özgürlüğünün ve hukuk devletinin başta gelen güvencesi, avukatlar ve onların meslek örgütleri olan barolardır. Avukatlık meslek faaliyetinin tam bir serbesti içinde icra edilemediği, avukatların kitlesel tutuklamalara ve baskı altına alınma amaçlı ceza soruşturmalarına maruz kaldığı, Baroların ve yöneticilerinin yasal usullere ve hukuk ilkelerine aykırı uygulamalara uğradığı ve sindirilmeye çalışıldığı bir toplumda hiç kimsenin güvenliğinden söz edilemez.

Bu nedenle; hukuki temelleri tartışmalı, yasal usulü hükümlere de aykırı şekilde açılan haksız ve hukuksuz bir dava nedeniyle üyelerinin büyük çoğunluğunun desteğiyle seçilmiş, İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulunun bu görevlerinin sona erebileceği tartışmalarını, Türkiye’de insan haklarının, hukukun üstünlüğünün ve demokrasinin geleceği bakımından kabul edilemez buluyoruz. Bu yöndeki çaba ve girişimleri tüm Türkiye barolarına karşı bir tehdit ve saldırı olarak görüyoruz.

Böyle bir hukuksuzluk, savunma hakkına, hak arama özgürlüğünün garantörlüğü olan avukatlık meslek faaliyetinin dokunulmazlığına, baroların bağımsızlığı ilkesine onarılması güç bir darbe indirecektir.

Diyarbakır Barosu bu hukuksuzluğun karşısındadır ve İstanbul Barosu yöneticileri hakkında açılan davada meslektaşlarının yanında yer alacaktır.

Değerli meslektaşlarım;

Elbette dünya görüşlerimiz, düşüncelerimiz farklı olabilir. İstanbul Barosu yönetimi ile birçok konudaki görüş ayrılıklarımız da bilinmektedir. Ancak, mesleğimize, savunma hakkına ve hukuk devletinin en temel güvenesi olan avukata ve barolara yapılan hukuk dışı müdahalelere karşı, duraksamadan hep birlikte dayanışma içinde olmayı hukukçu kimliğimizin, tarihi ve toplumsal sorumluluğumuzun bir gereği olarak kabul ediyoruz.

Öte yandan, Barolardan sonra Türkiye’nin en büyük avukat örgütü olan Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Sayın Selçuk Kozağaçlı ve diğer ÇHD’li avukat meslektaşlarımızın tutuklanmasını avukatlara ve avukatlık mesleğine ağır bir müdahale olarak örüyoruz. ÇHD’Lİ meslektaşlarımız Türkiye’nin her yerinde haksızlık ve adaletsizliklere karşı mağdurların yanında yer aldılar. Diyarbakır Barosu ÇHD’li meslektaşlarıyla dayanışma içindedir, temelsiz gerekçelerle tutuklanan bu meslektaşlarımızın bir an önce serbest bırakılması için çağrıda bulunmaktadır.

Değerli meslektaşlarım,

Bu gün burada geçmişte avukatlara, barolara yönelik hukuksuzluklara karşı hangi baronun nasıl bir tutum aldığı, dahası tutum bile alıp almadığı gibi bir muhasebe ve tartışma içine girmeyi gerekli görmüyorum.

“KCK Operasyonları” adı altında yapılan kitlesel avukat tutuklamaları bilinmektedir. Onlarca meslektaşımız halen tutukludur. Bazı meslektaşlarımızın tutukluluk süresi dört yıla ulaşmıştır. Öte yandan Diyarbakır’da “KCK Ana Davası” olarak bilinen davada Mahkemenin Kürtçe savunma ile ilgili adaletsiz tutumuna karşı duruşmayı terk ettiğimiz ve duruşmadaki savunma hakkı kapsamındaki sözlerimiz nedeniyle çoğunluğu Diyarbakır Barosu üyesi olan 103 avukat hakkında soruşturma izni verilmiş, hakkımızdaki ceza soruşturması halen sürdürülmektedir.

Türkiye’nin tarihi ve toplumsal sorunlarının başında gelen, Türkiye’de ve Dünyada neredeyse herkesin konuşmakta olduğu “Kürt Meselesine ve bu meselenin çözümüne” ilişkin barolarımızdan asgari bir ilgi ve duyarlılık görülememektedir. Türkiye’nin neredeyse her bölgesinden baroların hala “Kürt” kelimesinin içinde yer aldığı konulara mesafeli durduğu üzüntüyle izlenmektedir.

Değerli meslektaşlarım; bu gün diğer sorunlarımızı, düşünce ve görüş farklılıklarımızı bir yana bırakıyoruz. Bu gün avukatı, savunma hakkını ve savunma örgütü olan baroların bağımsızlığını savunmak ve meslektaşlarımızla dayanışma için, daha güf bir sesle hep birlikte haykırmak için buradayız.

Özgürlükleri elinden alınan meslektaşlarımızın yapılan adaletsizliğin son bulmasını,

İstanbul Barosu Başkanı ve yöneticilerine karşı başlatılan kovuşturmanın bir an önce sona ermesini bekliyor, herkesi İstanbul Barosu üyelerinin iradelerine saygı duymaya davet ediyoruz.

Diyarbakır barosu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Av. Tahir ELÇİ

Diyarbakır Barosu Başkanı

Baromuzun üyesi, TBB delegesi ve aynı zamanda Yenişehir Belediyesi eski Başkanı Av. Fırat Anlı ile keyifli ve zengin içerikli bir sohbet yaptık.

Meslektaşlarımızın en çok merak ettiği şey kamuoyunda çok tartışılan bir dava kapsamında dört yıl boyunca tutuklu kaldınız, hukukçu kimliğiniz var, bir dönem belediye başkanlığı yaptınız, tahliye oldunuz ama dava devam ediyor. Özellikle biz genç meslektaşlarınız davayı dışarıdan izlemek durumunda kaldık; Ne hissediyorsunuz? Biz meslektaşlarınızla bu konudaki duygu ve düşüncelerinizi paylaşır mısınız?

Her şeyden önce, en temel duygum büyük bir hayal kırıklığıdır. Hukukçu bir kimliğim var hasbelkader diyelim, siyasi partilerde aktif olarak çalıştım. Hangi kimlikle bakarsak bakalım yerine oturmayan bir durum. Örneğin ben Kürtler adına siyaset yapan, Kürtler adına kurumlarda çalışan bu kadar çok arkadaşın kolay harcanabileceğini beklemezdim. 80'lerde yaşandı, 90'larda yaşandı ama 2000'lerde 2010'lu yıllarda bu durumun yaşanabileceğini hiç beklemezdim. Bu konuda belki çok iyimser yaklaşmışız bunu gördük. Hala devletin o bilindik refleksinin devam ettiğini görmüş olduk. İkincisi bir hukukçu olarak insan tabi derin bir üzüntü duyuyor. Davada başka hukukçu arkadaşlarımız da var halen tutuklular, hukukçulardan sadece ben tahliye edildim. Dört avukat arkadaşımız ve bir stajyer avukat arkadaşımız halen tutuklu olarak yargılanmaktadırlar. Dosyada bırakın tutuklu olmayı, yargılanmayı bile haklı gösterebilecek makul şüphe dahi yoktur. Arkadaşlarımız 80'lerde sıkıyönetim mahkemelerinde çok zor süreçlerden geçtiler. Kıyaslama yapmak gerekirse günümüzdeki sürecinde çok zor olduğunu kabul etmek gerekir. Belki o dönem kollukta baskı, işkence bir delil bulma yöntemi olarak kullanılıyordu. Şimdiki delil bulma yöntemine baktığımızda eski uygulamanın daha rafine edilmiş bir şekliyle karşı karşıya kaldığımızı görüyoruz. Yani sizin telefon konuşmalarınız, sohbetleriniz; hukukçu olarak, insan hakları savunucusu olarak, aydın olarak okuduğunuz kitaplar, kaynaklar bile delil olarak görünebilmektedir. Birçok avukat arkadaşın

bürosunda, evinde bulunan, Kürt sorunuyla ilgili kaynak veya kitaplar delil kabul edildi. İstanbul'da avukatların yargılandığı davaya baktığımız zaman sadece mesleki faaliyetten kaynaklı bir yargılama olduğunu görüyoruz. Gerçekten zor bir dönemdi, sıkıntılı bir dönemdi ama biz hep haklı olduğumuza inandık. Tabi burada önemli bir diğer başlıkta yargılama esnasında ortaya çıkan anadilde savunma problemidir. Bizler Kürt kimliğimizle yargılandık, dilimizle yargılandık ki faaliyetlerimizin tamamı legal ve demokratik eylemlerdi, ne var ki pozitif hukuk tamamen yasal olan bu faaliyetlerimizi suç olarak değerlendirdi. Biz bu tavrı görünce mademki Kürt kimliğimizden dolayı yargılanıyoruz o halde savunmalarımızı da ana dilimizle yapacağız deyince aynı refleksle karşılaştık. Elbette iç mevzuatın böylesi bir kararı tam olarak karşılayamayacağını biliyorduk. Ama Türkiye'nin kurucu sözleşmesi denilen Lozan anlaşmasının 30. Maddesi doğrudan böylesi konular için bir düzenleme içeriyordu ve bu konuyla ilgili yetkin akademisyen ve düşünürlerden olan prof. Dr. Baskın ORAN hoca duruşmada bilirkişi sıfatıyla doğrudan beyanda bulunmak istemesine rağmen mahkeme heyeti tarafından bu talep kabul edilmedi. Tabi nihayetinde üç yılın ardından parlamento bu soruna el attı ve kısıtlı olsa eksik olsa bir düzenleme yaparak anadilde savunmanın önünü açtı. Bunu da hayırlı bir gelişme olarak görüyoruz.

Av. Tuncay Erkuş: ama yetersiz değil mi ?

Av. Fırat Anlı: Elbette tercüman masrafının sanıktan tahsili, yargılamanın belirli aşamaları için geçerli olması gibi nedenlerle yeterli değil. Bu hak sanığa hazırlık aşamasının başlangıcından itibaren tanınmalıydı. Ne yazık ki insanlar, sistemin bu konudaki köklü anlayışı nedeniyle anadilini kullanırken utanç ve eziklik duygularıyla hareket etmişlerdir. Bize göre demokratik ve meşru bir hak olan anadil, tüm yurttaşlar tarafından benimsenerek

rahatlıkla kullanılabilirdi. Başlangıçta ilgili hakim ve savcılar bu konuda çok sert bir tutum takındılar. Hatta bunu örgütsel bir karar olarak algıladılar, ancak bunun bir sivil itaatsizlik eylemi olduğu çok açıktır. Nihayetinde geldiğimiz aşamada hakimlerinde, savcılarında eski tavırlarından vazgeçtiklerini memnuniyetle görmekteyiz. Bir diğer husus, cezaevleri şimdiye kadar vekil- müvekkil ilişkisi çerçevesinde gördüğümüz bir konu iken bu kez özellikle 2005 yılındaki CMK değişikliği sonrasında, cezaevleri ve adliyelerin arka planlarını, içeride yaşananları, ring arabalarıyla bir yerden bir yere nakledilmelerini, hasta tutukluların halini, kısacası tüm olan biteni bire bir görme şansımız oldu. Tabi ben daha öncede cezaevinde kalmıştım. Ama bu kez çok çok uzun sürdü ve neredeyse hakkımızda istenen ceza miktarını yattık çıktık. (bu esnada içeriye Avukat Fırat Anlı'yı görmek isteyen meslektaşlar ve baro personelleri girerek kendisi ile selamlaşıyor ve sohbet ediyorlar) Diyebilirim ki bu üç yıl içerisinde tüm meslek hayatımda yazdığım dilekçelerden daha çok dilekçe yazdım.

Av. Ramazan Ayus: diğer tutukluların değil mi ?

Tabi tabi pek çok kuruma ... tabi avukatlık kimliğiniz sizin ayrılmaz bir parçanız bu açıdan da öğretici oldu. Oradaki insanların avukatlara bakış açısını birinci elden öğrenme fırsatım oldu. Tutuklular için avukatlar dışarıya açılan penceredirler, kendileri ile uğradıkları haksızlık arasında yegane engel olarak avukatları görürler.

Birinci sorumuzun cevabını aldık. Yeni yasal düzenlemeler arka arkaya geldi ceza kanunu da değişti. 2005 yılında yürürlüğe giren bir kanundan söz ediyoruz. Özellikle ceza yargılamaları açısından avukatın fiili ve hukuki durumunu tarif ederken şunları söyleyebiliyor musunuz: avukat yargılama esnasında rahatlıkla çalışabilmekte, delil ikamesi delil toplama ve bunun gibi muhakeme işlemlerini hiçbir engelle karşılaşmadan yürütebilmekte; yargının kurucu unsurları arasındaki yeri sağlam olan avukat mesleğinden kaynaklı görev ve yetkisini kaygı duymamdan tasarruf edebilmekte ve bu çalışmalarıyla yargıya katkı sunabilmektedir diyebiliyor musunuz?

Diyebilmek isterdim tabi ama kendi yargılanma sürecimde şunu gördüm, ne ceza yargılamasında ne de diğer idari mekanizmalarda zerre kadar değişiklik yok. Maalesef aynı hukuk fakültesinde okuduğumuz, birlikte dirsek çürüttüğümüz, birlikte emek verdiğimiz arkadaşlarımız, başka bir koltuğa geçince sanki sizin o avukatlık belgesini adeta gidip bir marketten almışsınız, internette almışsınız gibi gayri ciddi bir yaklaşım göstermektedirler. Mesela yine bu konu ile ilgili olarak terörle mücadele şubesine avukat olarak gittiğinizde -ki ben ilk kez şüpheli müdafii görüşme izni verildiğinde giden avukatlardan biriyim- ilk başta şekli bir değişiklik görebiliyorsunuz ama öze indiğiniz zaman bir ilerlemeden bahsetmek gerçekten çok zor. Mesela ben terörle mücadele baş komiserine ve cumhuriyet savcısına o dönem şunu söylemiştim; en azından mesleğimize saygı gösteriniz, yasal haklarımızı koruyunuz ve kollayınız. Sabah beşte evlerimize baskın yapacağınız, bizleri telefon ile arayıp ilgili şubeye davet etmeniz

mahremiyetimize ve mesleki onurumuza daha yakışan bir davranış olacaktır. Benim evime sabah beşte geldiklerinde avukatlık kimliğimi ibraz ederek baro temsilcisi ve cumhuriyet savcısının hazır bulunmasını ve avukatımın çağrılmasını talep ettiğimde, kolluk mensupları bu savcı beyin talimatıdır, isteklerinizi yerine getiremeyeceğiz diyebilmişlerdir. Bu durumda benim söyleyebileceğim bir şeyim kalmadı, benim için hukuk o anda bitti. Dolayısıyla sonraki aşamalar hakkında da bir öngörü sahibi olabildim. Sonra savcının kendisine de sorabildim. Neden benim avukatlık haklarımı korumadınız. Hakkımızda özel bir yargılama usulü düzenlenmiş; konu hakim ve savcılar olunca bu düzenlemeye özenle uyulmasına rağmen bizim için neden aynı hassasiyeti göstermiyorsunuz? Aynen şu cevabı verdi; dedi ki: tereddüt ettim, aranacak yer konut olunca avukatlık kanununda da açıkça konut ibaresi bulunmadığından şüpheye düştüm. Ben de bugün artık bakkala sorsanız bileceği ve cevap vereceği şekilde hani şüpheden sanık yararlanırdı. Diye sordum ama elbette sonuç değişmedi. Kısacası soruşturma ve kovuşturma aşaması boyunca avukat olmamızdan kaynaklı hiçbir farklı muameleye tabii tutulmadık. Örneğin bir meslektaşımız duruşmalardan birinde aynen şunu söyledi; sayın heyet sizler galiba avukatlık kanunu TBB tarafından yayınlanmış bir belge olarak kabul ediyorsunuz, dikkatinizi çekerim bu bir kanundur. Siz bir hukuk adamı olarak bu kanunu uygulamama hakkına sahip değilsiniz. Tabi ki mahkeme hakkımızda avukatlık kanundan yargılama usulüne tabii olma taleplerimizi reddetti. Bu karar kolluğun sonraki süreçlerde denetlenme korkusu olmaksızın daha rahat hareket etmesine olanak sağladı. Ben şunu isterim; bu kararların altında imzası olan hakim ve savcılarla ilgili barolar nezdinde sicil kayıtları tutulmalı ve bir denetim mekanizması sağlanmalıdır. Bildiğiniz gibi daha sonradan avukatlık yapmak üzere -DGM ve özel yetkili mahkemelerde görev yapıp daha sonra böl-

gemizde avukatlık yapan meslektaşlarımız bulunmaktadırbunlardan bazılarıyla konuşma fırsatım da oldu. Avukatlığa başladıktan sonra bizlerle aynı sorunlarla karşılaşan meslektaşlarımızın da tıpkı bizler gibi uygulamalardan yakındıklarına çokça şahit oldum. Maalesef bırakın başkalarının haklarını savunmayı biz kendi haklarımızı savunmaktan aciz bırakıldık. Bu ciddi bir sıkıntıdır. Biz ana dilde savunma yapmak istediğimiz için mahkemelerde konuşmuyorduk, konuşturulmuyorduk. Bizim yerimize avukat arkadaşlarımız konuşuyorlardı. Onların çektiği çileyi, karşı karşıya kaldıkları kabul edilemez uygulamayı gördükçe içimiz acıyordu. Siz kendinizde avukat olduğunuz için o anda savunma yapmaya çalışan avukatların içinde bulunduğu durumu çok iyi anlayabiliyorsunuz. Kanunları, yönetmelikleri, akla gelebilecek her türlü hukuki argümanı dayanak göstererek müthiş bir ustalıkla yol ve yöntemler ararlarken -hani derler ya mahkeme duvarı- her hamleleri mahkeme duvarına gelip çarpıp geri dönüyordu.

Av. Tuncay Erkuş: Bir de 103 meslektaşımız hakkında suç duyurusu konusu var tabii

Av. Fırat Anlı: Bunu da yaşadılar, kendileri mahkeme salonunda salt duran bir figür gibi görülmek istendi. Özetle şunu söyleyebilirim ki; yargının tüm aşamalarında avukatı baskı altında tutan, onu sadece belli bir yerde hazır olarak duran biri haline getirmeye çalışan bir anlayış olduğunu görebiliyoruz. Buna karşı yıllardır büyük bir mücadele yürütülüyor. Ama yeterli olmadığı belli ve bunu çok kişiyle konuştum. Bir şeyler yapılması gerektiği çok açık. Belki duruşmalara katılmamak yaratılmaya çalışılan göstermelik meşruiyete engel olmak açısından faydalı bir enstrüman olabilirdi. Bu konuda bir kısım çalışmada yapıldı, Baromuz da bu sürece katıldı. Ne var ki; Türkiye kamuoyunda yeterli duyarlılık yaratılamadı. Özellikle diğer baroların yaklaşımlarının politik bakış açısından öteye geçmediğini üzüntüyle teşhis ettik. Mesela; Ergenekon yargılamalarıyla ilintili barolar çok farklı bir tutum sergilerken hükümete yakın duran barolar ise sessiz durmayı tercih ettiler. Hiç unutmuyorum; 1993 yılında onlarca avukat arkadaşımız gözaltına alınmıştı biz bütün barolara destek talebi içeren mesajlar gönderdik. İsmi vermek istemediğim birkaç baro bize aynen şu cevabı gönderdi; sizler hak etmişsiniz; inşallah daha da ağır müeyyidelerle çarptırılırsınız. İnsanların bakış açısı siyasal ideolojik çerçeveden sıyrılmadığı zaman ortaya bu gibi durumlar çıkabilmektedir. 28 Şubat uygulamalarının mazlumu olduklarını iddia eden kimseler bu gün bambaşka bir zulmün mimarları olarak karşımıza çıkabilmektedirler. Umarım bu sefer tahterevallinin diğer tarafının yükseldiğini ve yeni hukuksuzlukların ortaya saçıldığını görmeyiz. Bu açıdan doğru olan şey hukukta ısrar etmektir. Hakların kullanılması noktasında tereddütte kalmamaktır. Kim olursa olsun kimliğine konumuna bakmaksızın tamamen herkesin aynı eşit koşullarda, kendini rahatlıkla ifade edebileceği demokratik bir düzeni kurmaktır. Ancak ben yargı pratiğinin düzelmeyeceğini, değişmeyeceğini düşünüyorum. Geçmişte yargı çok etkisiz bir pozisyondaydı ve yıllarca bunun değişmesi için birlikte çaba gösterdik. Gelinen aşamadaysa...

Av. Ramazan Ayus: “Yargıçlar cumhuriyeti mi?”

Av. Fırat Anlı: Evet evet yargıçlar cumhuriyeti, Jürিতokraziye doğru gidiyor. Özellikle hakim ve savcılarda inanılmaz bir kibir, nobranlık, elde ettiği yetkileri yerinde kullanmama var. Mesela; CMK 250 ile yetkili mahkemelerin uygulamalarına baktığımızda şu ana kadar ki pratikleri ürkütücü bir tabloyu gözler önüne sermektedir. Yani böyle hayırla yad edilmeyecek, hukuk tarihinde iyi bahsedilmeyecek, belki hukuk fakültelerinde negatif anlamda ders olarak okutulacak pratiklerdir. Bu açıdan ben bu yaşananları olumlu anlamda ders çıkarmak bakımından hayırlı bir deneyim olarak görüyorum.

Av. Tuncay Erkuş: Yani sonuca mı odaklanalım ?

Av. Fırat Anlı: Evet ben bu değerlendirmeleri hukukçu olarak yapıyorum. Hukuk sistemi yargıca, savcıya geniş imkanlar ve yetkiler sunmaktadır. Örneğin 3. Yargı paketinde, bunlara geniş bir takdir yetkisi tanındı ama hiçbir yargıç düzenlemeye uymadı. Hakimler sanki, bu yasayı atlayabilmek için yollar aradılar. İlk başta tek tük lehe uygulamalar yaşandı. Bir süre sonra ise bıçak gibi kesildi. Tutuklama mesela; kamuoyunda bilinen adıyla haksız tutuklama, parlamento bu konuda da düzenleme yaptı.

Av. Ramazan Ayus: Adli kontrol mü ?

Av. Fırat Anlı: Denetimli serbestlik, adli kontrol, işte ek madde getirdiler. Ve bu kanunun neşriyatından 3 ay sonra ben tahliye edildim. Daha önceki ara kararlarda hakkımda tutukluluğun devamı kararına gerekçe olarak kaçma şüphesi ve başka nedenler yazılırken ben bir hakkın tahliye oldum. Bana adli kontrol tedbirleri de uygulanmadı. Burada bir garabet var. Benimle birlikte tutuklu olan 110 arkadaşımın benden ne farkı vardı? Bu uygulama akla ihmalden çok, kastı getirmektedir. Bu kararı veren kişiler ciddi, hukuk losyonuna sahip deneyimli ve eğitilmiş kişiler olunca sizde bu kararın sebebini düşünmeye başlıyorsunuz maalesef, akla gelen sebepler pek iç açıcı değildir. Hani 90’larda şu refleks vardı; hakim-savcılar “biz bu devletin hakim savcılarıyız. Devletimize karşı ciddi bir saldırı var onu korumalıyız.” Geldiğimiz aşamada ise bu bakışın değiştiğini bu kez daha dar çerçeveli çıkar ilişkilerinin ve gayelerinin devreye girdiğini görüyoruz. Bu daha da tehlikelidir. Hukuka olan inancınızı yitirirseniz artık orda demokratik bir sistemden bahsedemezsiniz. Diyarbakır’da yüz binlerce insan adı adalet sarayı olan bu binada kelimenin tam anlamıyla adaletin var olduğuna bir adalet arayışının söz konusu olduğuna inanmamaktadır. Adalet duygusunun zedelenmesi bana göre ülkenin en temel sorunlarından biridir. Danıştay başkanı, meclis başkanı başbakan ve daha pek çok muctedir kişi bu kaygımızı paylaşmaktadır. Ciddi ve inançlı bir hukukçu olan ve tüm faaliyetlerini halkın gözü önünde icra eden Selçuk KOZAĞAÇLI tutuklandı. Bir avukat olmasına rağmen işkence olarak adlandırılabileceğimiz bir metotla kendisinden kan örneği alınmaya çalışıldı. Bu korkunç bir uygulamadır. Buna karşı bütün hukukçular, isten ak partiye gönül vermiş isterse cemaatlere veya diğer İslami oluşumlara veya Ergenekon’a veya başka herhangi bir değere gönül vermiş olsun kendine saygı duyan hiçbir insanın izin vermemesi gerekir. Aksi takdirde yarın aynı uygulamaya siz maruz kalacaksınız.

nızdır. Bu açıdan tüm hukukçuların sadece avukatların değil tüm hukukçuların tepki göstermesi gerekir. Benim kaygım şudur ki bulunduğunuz yer doğruysa bunun tam 180 derece karşısındaki konum yanlıştır anlayışının yaygınlaşması tehlikesi bulunmaktadır.

Bu ağır konulardan sonra bize biraz kendinizden bahseder misiniz ? dilerseniz aklınızda kalan farklı bir hatıra veya hayat hikayeniz de olabilir.

Benim neredeyse bütün hayatım Diyarbakır'da geçti. Eğitim hayatımda öyle, ben üniversite sınavına girdiğimde sözel ve sayısal ayrımı vardı. Tabii çok iyi bir puan aldım ancak hem ekonomik kaygılarla hem de Diyarbakır dışına çıkamamak için, Dicle üniversitesi hukuk fakültesini tercih ettim. Babam devlet memuruydu. 1992 yılında hukuk fakültesinden mezun oldum. 1993 yılından beride Diyarbakır barosuna kayıtlı avukatım.

Av. Ramazan Ayus: Bir dönem belediye başkanlığı da yaptınız?

Av. Fırat Anlı: Yaptık doğru, bu arada sosyal bilimler enstitüsünde yüksek lisans da yaptım. Avukatlığın haricinde de hatta avukatlıktan daha fazla siyasal örgütlerde ve STK'lar da üye ve yönetici konumunda bulunmak durumunda kaldım. Bu bir tercih değildi, ama Diyarbakır'ın kendi koşulları beni buna zorladı. 1994 yılından sonra da Diyarbakır'da uzun süre siyasal partilerde görev aldım. İnsan hakları derneğinde yöneticilik yaptım. Diyarbakır barosunda da 4 yıl görev yaptım. 2004-2009 yılları arasında da Yenişehir belediye başkanlığı görevinde bulundum. Genel seçimlerde milletvekilliği adaylığında söz konusu olmasına rağmen engellemeler nedeniyle aslında muhtar olacak kadar bile oy alamamış kişiler bizim yerimize seçildi. Tabii ki bunun asıl sebebi anti demokratik baraj sistemi oldu.

Av. Tuncay Erkuş: Hangi dönemden bahsediyoruz?

Av. Fırat Anlı: 2002 seçimleri. Biz 10 milletvekilinin sekizini çıkarabilecek kadar oy almış olmamıza rağmen değindiğim sebepten ötürü, yerimize Ak parti adayları seçildi.

Av. Ramazan Ayus: Siz o zaman seçime parti olarak katılmıştınız değil mi?

Av. Fırat Anlı: Doğru, gördüğümüz gibi bazen pozitif hukuk da önünüze bir engel olarak çıkabiliyor. Ben Diyarbakır dışında bir yerde yaşamayı düşünmüyorum. Değişik zamanlarda gerek baronun gerekse başka kurumların sağladığı imkanlarla yurt dışında bulunma, doktora yapma imkanlarım da oldu. Ama ben hep Diyarbakır'da olmayı seçtim. Yalnız Diyarbakır derken ben özellikle Dağkapı, Suriçi ve Melikahmedi, yani eski Diyarbakır'ı kastediyorum. Tabi şimdi anlatırken aklıma geldi, bakın baronun imkanları çok gelişti. Binalarımız, sosyal tesislerimiz var, o dönemde baro dediğinizde su akar pasajında tek göz bir odayı anlardık. O zaman mevcudumuz çok azdı. Ama dayanışma ve birlikte hareket etme ruhu sanıyorum şimdikinden daha anlamlıydı. Hiç unutmam o zaman DGM'ler şimdiki devlet hastanesinin olduğu yerde, ceza mahkemeleri saray kapıda ve hukuk mahkemeleri ofiste prestij otelin olduğu yerdeydi. Bazen gece yarısına kadar DGM'ler de duruşmaların uzaması nedeniyle kalırdık. Faili meçhuller çok yoğun ve günlük hadiseler haline geldiğinden oradan eve giderken, neredeyse ne zaman öldürüleceğiz kaygısıyla etrafımıza bakmadan hızlı hızlı o kapkaranlık, in cinin top oynadığı boş araziden ancak yanımızda başka avukat arkadaşlarımız da varsa geçebildik. Mesela; bir gece avukat Sıraç ANIK da benimle birlikteyken işlerini bitirmiş olmasına rağmen bensiz gitmesine izin vermedim. O gece Sıraç beyle birlikte o karanlık yolu yürüdük. Burada avukat Feride LAÇİN'i de anmadan geçemeyeceğim. Kendisinin avukatlara yönelik itirafçı terörüne karşı nasıl bir tutum ve davranış içerisinde girdiğini ve adını veremeyeceğim bir itirafçı tetikçiyi bir DGM kaleminde nasıl tehdit ettiğini gözlerimle gördüm. Tabii 90'lı yıllar hukuksuzluğun en çok yaşandığı ve insanlara hukukun sağlayacağı güvenin en çok lazım olduğu yıllardır. Bana göre Diyarbakır barosu bu dönemde üstüne düşen görevi layıkıyla yerine getirmiştir. Bu gün nereye giderseniz gidin, Diyarbakır barosu kimliğini gösterdiğinizde belli bir ağırlık ve saygınlık duygusuyla karşılaşmanızın nedeni belki de; 90'lı yıllarda göstermiş olduğu kurumsal bir tutum ve tasarruflardır.

Bugünü baz aldığımızda Baromuzun, konumunu ve faaliyetlerini yerinde buluyor musunuz? Bu perspektif ışığında bize ne gibi önerilerde bulunabilirsiniz.

Av. Fırat Anlı: Tabi ki baro niteliksel, niceliksel ve kurumsal olarak muazzam ölçülerde büyüdü. Bana göre şuan mensupların ihtiyaç duyduğu her türlü fiziki koşullar sağlanmıştır. Baronun genç nüfusundaki muazzam artışını çok değerli ve heyecan verici buluyorum. Yaşlı avukatlar alınmasınlar ama onlar eşyanın tabiatı gereği daha klasik metotları tercih ederler. Ben bu anlamda genç arkadaşları arayış ve yeniliğe deha eğilimli bulduğumu ifade etmek isterim. Ben burada bir öz eleştiride de bulunmak isterim. Genç arkadaşlarımıza geçmişte kurumsal yapılar içerisinde hak ettikleri yeri sunamadığımızı itiraf ediyorum. Yine bu anlamda baronun, Diyarbakır'da bulunan hukuk fakültesinde okuyan öğrencilerle yeterli düzeyle alakadar olamadığını düşünmekteyim. Bunda üniversitenin akademik kadrosunun kente olan ön yargısında rolü mevcuttur. Bunun belki de ülkeye en önemli yansıması genç hukukçu kitlesinin kolektif çalışmalar vesilesiyle demokrat cepheye kazandırılması olacaktır. Bu konuda eksik kaldık. Bu yöntemle belki de genç hukukçu aday ve meslektaşlarımızı daha olumlu bir çizgiye çekebilir. Böylece onların kişisel ve dar kliksel çıkarlardan korunmalarını da sağlayabilirdik. Son olarak sosyalleşme konusunda da bana göre bir kısım eksikliğimiz söz konusudur. Ortak mekânlarımız arttı, bu mekânlardan faydalanmamız lazım. Bunlar çeşitlendirilebilir ve birlikte hobi veya salt zaman geçirme düzeyinde teşvik ve organize ettirilebilir. Şu an eminim ki birçok üyemizin bilinmedik yetenekleri mevcuttur. Eskiden mevcudun görece azlığı nedeniyle bunlar bilinirdi. Örneğin; Süleyman Demirkapı bize şiir okur ve eski dengbejlerin kamlarının tarihsel geçmişini anlatırdı. İhsan abi, (İhsan Biçici) muazzam şiirlerini okudu. Bugün için bir önerim olabilir baro bünyesinde ortak bir kitaplık yapabiliriz mesela. Burada sadece hukuk kitaplarından bahsetmiyorum veya avukatlara mahsus biz kütüphaneden de bahsetmiyorum. Tüm halkın kullanımına açık ve geniş içerikli bir arşiv... Yani kentten yalıtık olmamak lazım. Ben avukatlık mesleğinde bir risk

de seziyorum. Birileri bu mesleği bürokratik ve elitist bir çizgiye çekmeye çalışmakta ama bana göre şunu söylememiz lazım biz bu halktan sadır olduk, yetiştik ve şimdi size hizmet edeceğiz. Sorunlarınızı çözmeye çalışacağız, çözmesek bile yanınızda durarak duygularınızı paylaşacağız. Bu yüzden bana göre mesleğimizi yapmak- hangi konumda olursak olalım- çok önemli ve hayatidir. Bizler hasbelkader avukat olduk. İyi bir hukukçu olmayı hedef olarak ortaya koymak gerekir. Artık bu meslek evrensel bir hale geldi. Yabancı dil konusuna da eğilmek gerektiğine inanıyorum. Bu konuda baro düzeyinde bir çalışma içerisine girmek gerekir. Baroda yabancı dil eğitiminin önemli olduğuna inanıyorum.

Sayın başkan son olarak bizlere ne söylemek istersiniz.

Belki biliyorsunuzdur, Diyarbakır D Tipi Cezaevi inşaatı esnasında ben de arkadaşlarım ile beraber-İnsan Hakları Derneği çalışmaları kapsamında-bir nevi gözlemci olarak sık sık inşaat sahasına giderdim. O zamanlar yapımına şahitlik ettiğim bir cezaevinde daha sonra 3 yılın üzerinde bir süre boyunca tutuklu olarak bulunaçığım doğrusu aklıma gelmezdi. Bu anlamda aslında o zaman daha ciddi bir çalışma içerisine girseymişiz belki de daha sonra bizzat tecrübe ettiğim o olumsuz koşullar söz konusu olmayabilecekti. Bu anlamda yaptığınız hiçbir işi küçük görmemeniz gerektiğini düşünüyorum. Bir boşanma davasına dahi aynı gözle bakılması gerekli... Bir de son olarak KCK davası kapsamında tutuklu olduğumuz esnada, baromuz üyesi avukatların yazdığı yılbaşı kartlarının bizlere zarflar içerisinde iletilmesi eylemi tutuklular ve benim için de çok güzel duygulara vesile olmuştur. Diyarbakır Barosu, mensuplarına karşı her zaman kadirşinas ve düşünceli olmuştur. Bu düşünceli fiilinden dolayı baronun tüm mensuplarına şükranlarımı iletme isterim.

Röportaj:

Av. Ramazan Ayus

Av. Tuncay Erkuş

“Ulusal ve Uluslararası Mevzuatta Çocuk Hakları” paneli 12-13 Ocak 2013 tarihlerinde yapıldı

Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi tarafından 12-13 Ocak 2013 tarihlerinde Baro seminer salonunda; panelistler Gökten KOÇYILDIRIM, Av. Seda AKÇO BİLEN ve Av. Sabit AKTAŞ'ın katılım ile gerçekleşti. Panelde kısaca; çocuk hakları hakkında bilinçlendirme, mevzuat ile yargılama arasındaki eksikliklerin giderilmesi ve özellikle uluslararası düzenlemelerin uygulama alanının genişletilmesi ile gerekliliklerinin tartışılması amacıyla Ulusal ve Uluslar Arası Mevzuatta Çocuk Hakları paneli düzenlenmiş ve katılımcılara sertifika verilmiştir.

Çocuk Hakları Merkezi Koordinatörü ve panel moderatörü olan Av. Nahit EREN panelin amacına ilişkin kısa bir konuşma yaparak panelistleri yerlerine davet etti.

Gökten KOÇYILDIRIM; Çocuğun kim olduğu, neden, kimden ve nasıl korunduğuna dair sorulara cevap bulmamızı sağlamak amacıyla genel bir giriş yaparak sunumuna başladı.

Uluslararası hukukun neden uygulanması gerektiğine, çocuk haklarına ilişkin uluslararası mevzuat ve Türkiye'nin hangilerine taraf olduğuna, uluslararası platformda çocuk haklarının tarihçesi ve temel metinler hakkında bilgiler verdi. Bu alanda en önemli belgenin BM Çocuk Hakları Sözleşmesi olduğunu vurguladı.

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen ve Amerika Birleşik devletleri (ABD) ile Somali hariç 61 ülkenin imzaladığı dünyanın en kapsamlı sözleşmelerinden biridir. Türkiye sözleşmeyi 29-30 Eylül 1990 tarihleri arasında imzalamış

ve Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından 09 Aralık 1994 tarih ve 4058 sayılı Kanun'la Sözleşmeyi onaylanmıştır. Ancak Bakanlar Kurulunun 23 Aralık 1994 tarih ve 94/6423 sayılı kararı ile Türkiye Sözleşme'nin 17, 29 ve 30. maddelerine çekince koyarak, 27 Ocak 1995 tarih ve 22184 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Sözleşme'nin Türkiye açısından yürürlük tarihi **04 Mayıs 1995**'tir. Çekince konulan maddeler genel olarak azınlık çocuklarının dil, eğitim ve kültür alanındaki haklarına ilişkindir.

Sözleşmenin temel ilkeleri, hak grupları ve denetim mekanizmalarına kısaca değinerek denetim mekanizmalarından en önemlilerinin uluslararası ve alternatif raporlar olduğunu belirtti. Sözleşmeye ek protokollere de kısaca değinen KOÇYILDIRIM, Avrupa Çocuk Hakları Sözleşmesinin 25 Ocak 1996 tarihinde Strasbourg'da kabul edildiğini ve Türkiye ise 18 Ocak 2001 tarih imzalandığını söyledi.

Yine Uluslararası Çocuk Koruma Mekanizmalarına ve Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek 3 nolu Protokole başvuru usulüne ayrıntılarıyla değindi. Başvurunun **Kim tarafından [Çocuk mağdurlar (bireyler ya da gruplar) veya bunların temsilcileri], Nasıl [Ulusal çözüm yollarının tüketilmesinin ardından bir şikayette bulunulması/başvuruda bulunulması yoluyla], Ne için [Bir Taraf Devletin CHS ve/veya İhtiyari Protokolleri ile taahhüt ettiği hakları ihlal ettiğine dair bir iddia] ve Ne-reye [Çocuk Hakları Komitesine] yapılması gerektiği** hakkında bilgiler vererek soru ve cevaplarla konuşmasını tamamladı

Sosyal İnceleme raporlarına da kısaca değinen **KOÇYILDIRIM**; 4787 Sayılı Aile Mahkemeleri Kanunun 5. Maddesi ve Çocuk Koruma Kanununun 35. Maddesi gereğince çocuğun, işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılama ve bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin bulunup bulunmadığı ile ilgili olarak sosyal inceleme yaptırılıp bu hususta bir rapor tanzim edilmesi gerekir dedi. Sosyal inceleme raporları ÇKK m.3/e 'ye göre Sosyal çalışma görevlisi (Psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji, sosyoloji, çocuk gelişimi, öğretmenlik, aile ve tüketici bilimleri ve sosyal hizmet alanlarında eğitim veren kurumlardan mezun meslek mensuplarını ifade eder) tarafından düzenlenir.

Yargılama esnasında SİR düzenlenmemiş ise gerekçesi mutlaka kararda belirtilmelidir. Hazırlanan raporda sosyal hizmet uzmanı çocuğu sorgular şekilde bir suç unsurunu ortaya çıkartmış ise bu rapor yargılama esnasında bir delil olarak değerlendirilemez. Fakat çocuğun kendisi bir suçun varlığını kabul edip anlatıyorsa ancak o zaman sosyal hizmet uzmanının bu konuyu bildirim yükümlülüğünü doğurur diyerek sözlerini tamamladı.

Av. Seda AKÇO BİLEN; Çocuk adaletinde avukatın rol ve sorumluluğu konusunda kısaca bilgi verdi.

BİLEN; Öncelikle çocuk adalet sistemindeki en büyük rollerden birini üstlenen avukatların neleri doğru yapıp neleri doğru yapmadığının cevabını tam olarak verebilmemiz için The Guardian isimli diziden bir sahne izletti. Diziden yola çıkarak meslek hayatımızda ve özellikle çocuklarla irtibatımız söz konusu iken izlememiz ve de izlemememiz gereken yollar hakkında karşılıklı sohbet şeklinde bilgilendirmelerde bulundu.

Dondurmam Gaymak filminden bir sahne izleterek çocukların hareketlerinin anlam ve sonuçlarını bilip bilmedikleri, sonuçların yaptırımı konusunda yeter-

li bilgiye sahip olup olmadıkları, çocuk dünyasındaki bir hareketin cezasının yetişkinlerdeki suç kavramıyla aynı anlama gelip gelmediği noktasında ayrımın yapıp yapılmadığını tartı.

Yine, 12'den küçük çocukların ceza sorumluluğunun olmamasından kaynaklı çocuklara özgü güvenlik tedbirlerinin uygulanacağını, 12-15 yaş grubu için ceza ehliyeti araştırmasının yapılması gerektiği, araştırma sonucuna göre güvenlik tedbiri veya ceza/tedbir/denetim mekanizmalarından hangisinin uygulanmasına karar verilmesi gerektiğini ve 15-18 yaş grubunun ise ceza/tedbir/denetime tabi tutulacağını belirtti.

Çocukların ceza sorumluluğu raporu düzenlenirken; raporda eylemin hukuki anlam ve sonuçlarını kavrama ve davranışlarını yönlendirme yeteneğinin araştırılması gerektiği, dolayısıyla akıl hastalığı ve zekâ geriliği (TCK 32) ile yaş küçüklüğünün (TCK 31) birleştirilmesi durumunda ortaya çıkacak raporun ceza sorumluluğu raporu olduğuna değindi. Ceza sorumluluğu raporunun hazırlanmasında öncelikle hangi yöntemlerle araştırma yapıldığı, olayın oluş anında ve koşullarında çocuğun kendini kontrol etme yetisinin imkânlı olup olmadığı, söz konusu koşullarda bir ergen gibi durumu yönetebilip yönetemeyeceği üzerinde durulmasıyla hazırlanması gerektiğini ve adli tıp raporunu çocuk psikiyatristleri, sosyal inceleme raporlarını ise pedagog ve psikologların hazırlaması gerektiğini vurguladı.

AKÇO soru cevap kısmında Dosya İnceleme/ Vaka Çalışması

İsnat olunan suçun ne olduğu?

- Suç tavsifi doğru yapılmış mı?
- Ceza sorumluluğu var mı?

Deliller

- Hukuka uygun mu?
- Yeterli mi?

Çocuk risk altında mı?

- Riskin Türü
- Ne yapılabileceği?

Şeklindeki sorularla konuşmasını tamamladı.

Av. Sabit AKTAŞ; Mağdur Çocuklara Hukuki Yardımın Esasları hakkında kısaca bilgi verdi.

Devamla, 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunun (CMK) 236, 200, 67/6 ve 178. Maddelerine değindi. Suça sürüklenen çocuklara hukuki yardımın esasları konusunda; çocuğa özgü adalet sisteminin temel özelliklerine kısaca söyledi. Türkiye’ de suça sürüklenen çocukların, adalet sistemindeki en temel ögesinin biz müdafiler olduğunu belirterek, bu görevi ifa ederken hak ve yetkilere değinerek CMK’ nın 150. Maddesine atıfta bulundu.

Ayrıca müdafinin dosyayı inceleme, işlemlerin bildirilmesini isteme, müvekkili ile ilgili işlemlerde hazır bulunma, her aşamada şüpheli/sanıkla görüşebilme, tanığa/bilirkişiye soru sorma, kanun yoluna başvurma yetkilerinin olduğunu belirtti.

Çocukla yapılacak görüşmelerde öncelikle çocuğun anlayacağı şekilde haklarının hatırlatılması (Susma hakkı, yakınlarına haber verilmesini isteme hakkı, ifadesi alınırken yasal temsilci/SÇG bulunmasını talep

etme hakkı vs..) ardından konu ile ilgili bilgi verilerek haklarını kullanıp kullanmayacağına dair bir karar vermesini istemek gerektiği üzerine vurgu yaptı.

Soruşturma aşamasında; 5237 Sayılı Türk ceza Kanunun (TCK) 3. maddesi gereği “fiilin işlendiği tarihteki yaşı **esas alınması gerektiği, ifadesin bizzat C. Savcısı tarafından alınması gerektiği**, 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunun (ÇKK) 18. maddesine **göre kelepçenin yasak olduğu, ifade esnasında yanında bir sosyal çalışma görevlisinin bulundurulabileceği, ÇKK 21. maddesine göre on beş yaşını doldurmamış çocuklar hakkında üst sınırı beş yılı aşmayan hapis cezasını gerektiren fiillerinden dolayı tutuklama kararı verilemeyeceği, yetişkinler ile birlikte işlenen suçlarda çocuk soruşturma ve kovuşturmasının ayrı yürütülmesi gerektiğine** değindi.

Kovuşturma aşamasında ise; sanığın 18 yaşından küçük olması durumunda yargılamanın gizli yapılacağı Yaş küçüklüğünün cezada indirim sebebi olduğu, duruşma sırasında çocuğun, velisi, vasisi, kurumda kalıyorsa kurum temsilcisi ve sosyal çalışma görevlisi hazır bulunabileceği ve uzlaşma, hükmün açıklanmasının geri bırakılması gibi özel usullerde genellikle çocuklar lehine getirilmiş hükümlerin olduğu belirterek sözlerini tamamladı.

Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) yönetici ve üyelerine yönelik kitlesel gözaltı kınandı.

18.01.2013

Bugün başta İstanbul olmak üzere, Ankara, İzmir ve Antalya illerinde Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Genel Merkez ve şube yöneticileri ile üyelerine yönelik kitlesel bir gözaltı dalgası başlatılmıştır. Halen devam eden gözaltı ve yakalama işlemleri nedeniyle 10'u aşkın meslektaşımızın sabahın erken saatlerinde evlerine baskın yapılmış, edindiğimiz bilgilere göre bazı avukatların kapısı kırılmış, gözaltı ve arama işlemlerinde Avukatlık Yasasının ve diğer usul yasalarının hükümlerine uyulmamıştır. Yine edindiğimiz bilgilere göre; barolardan sonra Türkiye'nin en büyük avukat örgütü olan ÇHD'nin Genel Başkanı Avukat Selçuk Kozacı hakkında da yakalama kararı çıkarılmıştır.

1970'li yıllardan beri askeri darbe dönemleri dâhil her türlü hukuksuzluk ve adaletsizliğe karşı etkili bir hukuk ve insan hakları mücadelesi yürüten bir hukuk örgütüne yönelik bu hukuksuzluğu kınıyoruz. Bu kitlesel gözaltı ve yakalama dalgası savunma hakkına, yurttaşların hak arama özgürlüğüne ve bu nedenle demokratik hukuk devletinin temel ilkelerine bir saldırıdır. ÇHD yönetici ve üyeleri her zaman insan hakları ihlallerinin mağdurlarıyla dayanışma içinde olmuş ve adalet mücadelesinde her zaman mağdurların yanında yer almıştır.

Meslektaşlarımıza yönelik saldırıların yanı sıra, yaklaşık bir yıl önce de 46 meslektaşımız mesleki faaliyetlerinden dolayı tutuklanmış ve 26'sı halen tutuklu olarak yargılanmaktadır. Savunma mesleğine yönelik bu saldırıları rutin bir uygulama haline getirme yönündeki adli ve idari uygulamaları kabul edilemez buluyoruz.

Doğu ve Güneydoğu Bölgesi Baroları olarak mesleğimize, mesleki faaliyetimize ve savunma hakkına

yapılan bu hukuka aykırı uygulamayı protesto ediyoruz. Her zaman ve her koşulda ÇHD üyesi meslektaşlarımızla dayanışma içinde olduğumuzu kamuoyuna bir kez daha duyuruyoruz. Gözaltına alınan Meslektaşlarımızın gözaltı işlemlerine derhal son verilerek serbest bırakılmalarını talep ediyoruz.

Kamuoyuna saygıyla sunuyoruz.

**Siirt Barosu
Diyarbakır Barosu
Van Barosu
Bitlis Barosu
Bingöl Barosu
İğdır Barosu
Ağrı Barosu**

**Mardin Barosu
Şırnak Barosu
Hakkâri Barosu
Muş barosu
Şanlıurfa Barosu
Batman Barosu
Kars Barosu**

Halepçe'yi unutmadık.

Halepçe Katliamının 25. Yıldönümünde katliamda yaşamını yitirenleri bir kez daha saygıyla anıyor, insanlığa karşı işlenen bu utanç verici suçu lanetliyoruz.

16 Mart 1988'de Halepçe semaları, savaş uçaklarının ürkütücü sesiyle güne başlamış ve Kürtler, tarihin tanık olduğu en büyük katliamlardan birinin hedefi olmuştu. Tarihe kara bir gün olarak geçen 16 Mart 1988 de Halepçe'de çoğu kadın ve çocuk olmak üzere 5 bini aşkın sivil Kürt kimyasal gazlardan zehirlenerek hayatını kaybetmiş, 7 binden fazla Kürt bu saldırılarda yaralanmıştı. Büyük bir insanlık trajedisi olarak nitelendirilen kimyasal gazlarla yapılan saldırının etkilerinin daha sonrada devam ettiği, günümüze kadar yaklaşık 45 bin kişinin öldüğü, 60 binden fazla kişinin de sakat kaldığı tahmin edilmektedir.

Halepçe'de, Cenevre Sözleşmeleri, BM Soykırım Suçunu Önleme Sözleşmesi ve Kimyasal Silahların Kullanımının Yasaklanmasına Dair Sözleşme olmak üzere tüm uluslar arası belgeler ihlal edilmiştir. Yaşanan bu büyük katliama uluslararası kamuoyu ve uluslararası güçler maalesef sessiz kalmıştır. İnsanlığa karşı işlenen en ağır suç olan 'soykırım suçuna' karşı uluslararası toplum tepkisiz kalarak bu suça ortak olmuştur. Tarihe 'Halepçe Katliamı' olarak geçen bu katliam, Kürtlerin tüm taleplerini kanla bastıran diktatör Saddam Hüseyin'in başında bulunduğu Baas Rejimi tarafından gerçekleştirilmişti. Ancak yıllarca

bu katliamının hesabı sorulmamıştır. Tarihin bu en büyük katliamı 15 yıl sonra ABD'nin Irak'a müdahalesinden sonra Baas rejiminin devrilmesi ve akabinde Saddam Hüseyin'in yargılama sürecinin başlamasının ardından tekrar gündeme gelmiş ve Saddam Hüseyin'in yargılandığı konular arasına girmiştir. Ancak Halepçe katliamının baş aktörü Saddam Hüseyin olmakla birlikte rejimine destek veren çok sayıda ülkenin ve kimyasal silahları üreten ve bu rejime sağlayan firmaların da bu katliamın ortakları olduğu da bilinmektedir.

Son yıllarda geç olmakla birlikte İsveç, Norveç ve İngiliz Parlamentoları Halepçe de yaşananları da kapsayan Enfal katliamını, Kürtlere karşı bir "soykırım" olarak kabul etmiş olmaları sevindirici gelişmelerdir. Ancak bu soykırımının üzerinden 25 yıl geçmiş olmasına rağmen, sorumluların hala uluslararası mahkemeler önüne çıkarılıp yargılanamamış olması insanlık tarihinin en büyük utançlarından biridir.

Bir kez daha katliamda yaşamını yitirenleri saygıyla anıyor, bu ağır suçun tüm sorumlularının adalet önünde hesap vermesini bekliyoruz.

Diyarbakır Barosu

Yönetim Kurulu Adına

Baro Başkanı Av. Tahir ELÇİ

Bir gösteri sırasında yaşamını yitiren Şahin Öner'e ilişkin basın açıklaması

"Faillerin ortaya çıkarılması ve cezalandırılması konusundaki çabamızı geçmişte olduğu gibi bugünde sürdüreceğiz"

10 Şubat 2013 tarihinde 19 yaşındaki Şahin Öner adlı bir genç, Diyarbakır İli Şehitlik Semtinde meydana geldiği iddia edilen olaylar sırasında yaşamını yitirmiştir. Olayın meydana gelmesinden hemen sonra (10.02.2013 günü saat 22.00 sıralarında) bazı medya organlarında Diyarbakır Valiliği kaynak gösterilerek, bir göstericinin el yapımı patlayıcıyı polis görevlilerine atmak istediği sırada, patlayıcının elinde patlaması sonucu yaşamını yitirdiği yönünde haberlere yer verilmiştir. Hemen akabinde ise yine bazı medya organlarında Valiliğin açıklamasının aksine çeşitli görgü tanıklarının ifadesine dayanarak, bir zırhlı polis aracının maktule çarptığı ve daha sonra altına alarak sürüklediği, maktülün polisler tarafından olay yakınındaki polis karakoluna götürüldüğü söylenmiştir.

Bu güne kadar olay hakkında herhangi bir açıklama yapmayışımızın sebebi hiç kuşkusuz olaya ilişkin bulgu ve delillerin ortaya çıkmasını beklemek gerektiği yönündeki hassasiyetimizden kaynaklanmaktaydı. Ancak Diyarbakır Valiliğinin daha ortada bir otopsi raporu ve benzeri hiçbir bulgu ve delil yokken olayı bir "terörist faaliyet" olarak sunması, bunu medyaya böyle yansıtması Türk Ceza Kanunun (TCK) 283.madde düzenlenen "suçluyu kayırma" ve aynı yasanın 277. maddesinde düzenlenen "yargı görevini yapanı etkilemeye teşebbüs" suçunu ihlal eder niteliklidir. Bu nedenle Diyarbakır Valiliğinin bu açıklamasına ilişkin de soruşturma başlatılması için suç duyurusunda bulunacağız ve bu çerçevede Cumhuriyet Savcılarını suç duyurumuzun gereklerini yerine getirmeye çağırıyoruz.

Yapılan otopsi raporunda ulaşılan bulgular, Öner'in ölümüne bir bombanın yol açtığı yönündeki Valiliğin yaptığı açıklamayı doğrulamamaktadır. Ancak soruşturmanın TMK 10.madde ile görevli savcılık tarafından yürütülüyor olması, soruşturmanın Valiliğin açıklamaları esas alınarak yürütüldüğünü göstermektedir. Gerek bu durum, gerekse de soruşturmanın bizzat Emniyet Müdürlüğü görevlileri tarafından yürütülmesi, yaşam hakkının ihlalini oluşturan bu suçla ilgili maddi gerçeğin otaya çıkarılmayacağı yönündeki kaygılara yol açmaktadır.

Bilindiği üzere son bir yıl içerisinde sadece Diyarbakır'da benzer şekilde iki (2) olay daha meydana gelmiş, bu olaylar hakkında da etkin ve hızlı bir so-

14.02.2013

ruşturma yürütülmemiştir. Nitekim 17 Temmuz 2012 tarihinde Nurhak Çartay, 22 Aralık 2012 tarihinde ise Özgür Arda isimli kişiler polis görevlilerinin açtığı ateş sonucu yaşamalarını yitirmişlerdir. Kamuoyuna da yansımış Baran Tursun, Şerzan Kurt ve benzeri birçok olayda olduğu gibi bu iki olayda da şüpheli polis memurları; "havaya ateş açtım, ateş ederken ayağım kaydı" gibi klişeleşmiş savunmalar yapmışlar, bu savunmalarına itibar edilerek tutuklanmalarına dahi gerek duyulmamıştır.

Son birkaç yıl içerisinde Türkiye genelinde polis görevlilerinin karıştığı benzer çok sayıda olay yaşanmasına rağmen sorumlular hakkında yeterli soruşturma yürütülmemekte, failler etkili şekilde cezalandırılmamaktadır. Adli ve idari bürokrasinin bu olaylara kayıtsız ve caydırıcı olmayan tutumu bu ve benzeri olaylara karışan kolluk görevlileri açısından bir "ceza bağışıklığı" yaratmaktadır. Son dönemlerde polis memurlarının karıştığı bu tür olaylardaki artışın temel nedeni bu kayıtsız tutumlardan kaynaklanmaktadır.

Hiç kuşkusuz yaşam hakkının ağır ihlalini oluşturan bu ve benzeri suçlara karşı kayıtsız kalmayacağız. Faillerin ortaya çıkarılması ve cezalandırılması konusundaki çabamızı geçmişte olduğu gibi bugünde sürdüreceğiz. Ancak başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere, tüm idari ve adli makamları bu suçların adli ve idari yönden soruşturulması, failleri korumak yerine etkin, hızlı ve adil bir soruşturma ve kovuşturma yürütmeye çağırıyoruz. Aksi taktirde vatandaşın devlete ve hukukun üstünlüğüne inancını yitireceğini, bunda toplumsal barışa bir katkı sunmayacağını belirtmek isteriz.

Son olarak bu olayın da Aydın Erdem, İbrahim Halil Oruç, Nurhak Çartay ve Özgür Arda'nın öldürülmeleriyle sonuçlanan olaylarda olduğu gibi etkin bir şekilde soruşturulmamasından kaygı duymaktayız. Bu vesile ile hem geçmişte yaşanan ve yaşam hakkının ihlali ile sonuçlanan olayların, hem de Şahin Öner'in ölümü ile sonuçlanan bu olayın takipçisi olacağımızı bir kez daha yineliyoruz. Adli ve idari yetkilileri de yaşam hakkı ihlallerinin önlenmesi ve etkin bir şekilde kovuşturulması için yasanın kendilerine yüklediği yetki ve sorumluluğun ve kamu vicdanının gereğini yerine getirmeye çağırıyoruz.

**Diyarbakır Barosu
İHD Diyarbakır Şubesi**

Roboski' nin Takipçisiyiz

28 Aralık 2011 tarihinde Şırnak ili Uludere ilçesi Roboski beldesinde askeri savaş uçaklarının bombalaması sonucu çoğu çocuk olmak üzere 34 sivil yurttaşın yakınları 22 Şubat 2013 tarihinde Diyarbakır Barosunda çeşitli insan hakları kurumları ve insan hakları örgütlerinin temsilcileri ile birlikte basın açıklamasına katıldılar.

Basın toplantısında Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir ELÇİ, Roboskide 34 sivil vatandaşın hayatını kaybettiği olayın, son on yıllın en ağır insan hakları ihlallerinden biri olduğunu, kamu görevlilerinin sorumluluğu nedeniyle adli makamların çok daha hızlı, tarafsız ve etkili bir soruşturma yürütmelerinin büyük önem arz ettiğini, ancak bu güne kadar kamuoyunun tatmin edecek adil bir soruşturma yürütüldüğüne tanık olunmadığını dile getirdi. ELÇİ, devamla, başından beri soruşturma dosyasına bir kısıtlama kararı konularak şikayetçi ve vekillerinin dosyayı inceleme ve soruşturmaya katkı sunma haklarının engellendiğini halbuki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) bir çok kararda yaşam hakkının ihlaline ilişkin soruşturmalarının mağdurlarla iş birliği yapılarak yürütülmesi gerektiğine karar verildiğini ifade etti. ELÇİ, diğer sivil toplum örgütleriyle birlikte Roboski mağdurlarının adalet mücadelesinde kendilerine yardım etmek için yanlarında bulunacaklarını ifade etti.

Basın toplantısında Uluslararası İnsan Hakları izleme örgütü (HRW) Türkiye Temsilcisi Emma SİNCLAİR WEBB ve BDP Hukuk Komisyonu Başkanı Av. Meral DANIŞ BEŞTAŞ, Mazlum-der Diyarbakır şube yöneticisi Seher ÇINAR ve Roboski Mağdurları adına bir Roboskili açıklama yaptı. Toplantıda TESEV, İHOP, ÇHD ve İHD'den de yöneticiler hazır bulundu.

22.02.2013

“4.Yargı Paketi” olarak bilinen, “İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” hakkında görüş ve önerilerimiz.

08.03.2013

Bir süredir Hükümet yetkililerinin bazı açıklamaları ve medyada yapılan kimi haber ve yayınlarda, “4.Yargı Paketi” adı altında çeşitli yasalarda düzenleme öngören bir yasa tasarısı üzerinde çalışıldığı, düzenleme ile halen kamuoyunun gündeminde bulunan birçok insan hakları ve toplumsal soruna çözümler getirilebileceği belirtilmiştir. Ceza Muhakemesi Kanunun (CMK) 250. Madde ile yetkili özellikle Özel Yetkili Mahkemeler ve Terörle Mücadele Kanunun (TMK) 10. madde ile yetkili Ağır Ceza Mahkemelerinin yetki alanına giren suçlardan yargılanan binlerce tutuklu ve hükümlü ile onların yakınları, büyük beklentiler içine girmişlerdir. Hükümet; uzun bir süre yasa tasarısı metnini kamuoyuyla paylaşmamış, keza Tasarı yoğun tartışmalara konu olmasına rağmen, Türkiye Büyük Millet Meclisine de (TBMM) sevk edilmeyerek, toplumda büyük umut, beklenti ve spekülasyonlara yol açılmıştır. Öte yandan, Tasarının halen toplumda yoğun ve canlı bir tartışma konusu olan “İmralı/Çözüm Süreci” olarak bilinen görüşme ve müzakerelere konularıyla da bağlantılı sorunlara ilişkin düzenlemeler getirebileceği ileri sürülmüştür. Ancak dün akşam (7.03.2013) itibarıyla TBMM’ye sunulan Tasarı’nın, devam ede gelen insan hakları ve hukuki meselelere çözüm ve toplumun beklentilerine cevap vermekten uzak olduğu anlaşılmıştır.

Öncelikle Tasarının başlığından /adından da anlaşılacağı üzere; düzenleme ifade özgürlüğünü “güçlendirmeyi” amaçlamakta, toplumun gündeminde olan diğer konulara ilişkin bir iyileştirmeyi öngörmediği görülmektedir. Ancak hemen ifade etmemiz gerekir ki, Tasarı sadece propaganda suçuna ilişkin kısmi bir iyileştirme dışında, ifade özgürlüğünün ihlaline yol açan

diğer yasal düzenlemelerde bir değişiklik öngörmemekte, bu nedenle Tasarı ifade özgürlüğü hakkını da yeterli düzeyde garanti altına almamaktadır. Tasarının “Genel Gerekeç” kısmından da anlaşılacağı üzere, bu düzenleme sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) tazminata ilişkin kararlarını azaltmayı ve “görünümü kurtarmayı” amaçlamıştır. Tasarı, Türkiye toplumunun ihtiyaçlarını karşılayacak bir reform amacını taşımamıştır.

Tasarıya ilişkin görüş, eleştiri ve önerilerimiz aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

I- Tasarının (7.) Maddesiyle, ağır bir insan hakkı ihlalini oluşturan “işkence” suçuna ilişkin zamanaşımını ortadan kaldırmayı öngörmektedir. Şüphesiz öteden beri yoğun şikâyetlere konu olan ve insanlığa karşı bir eylem sayılan işkence suçu bakımından zamanaşımın sona ermesi olumludur. Ancak zaman aşımı işkencenin yanı sıra kamu görevlilerinin sorumlu olduğu, gözaltında kayıp, keyfi infaz gibi yaşam hakkının ağır ihlalini oluşturan suçlar bakımından da kaldırılmalıdır. Halen binlerce faili meçhul cinayetin yeterince soruşturulmadığı ve faillerinin tespit edilemediği gerekçesiyle peş peşe zaman aşımına uğradığı bilinmektedir.

II- Tasarının (5) ve (6) maddeleriyle 3713 sayılı TMK’nın örgüt propagandasını düzenleyen 6 ve 7.maddelerinde düzenlen suçun unsurları bakımından “cebir, şiddet ve tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterme veya övme veya bu yöntemlere başvurmayı teşvik etme” koşulları getirilerek, propaganda suçu tanımlanmaya ve yargının mevcut hükmü geniş yorumlayan ve ifade özgürlüğünü ortadan kaldıran uygulamasına bir sınırlama getirilmeye çalışılmıştır. Ancak, “meşru gösterme”, “övme” yeterli

düzeyde somut olmadığını ve bu kavramların yargı tarafından bu madde bağlamında ifade özgürlüğüne müdahaleye yol açacak şekilde yorumlanabileceğini/ kullanılacağını ifade etmek isteriz.

Öte yandan TMK dışında, ifade özgürlüğünün en ağır ve yaygın ihlaline yol açan TCK'da bir dizi madde bulunmaktadır. Tasarı; TCK'nın 220/6 maddesindeki "örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyenler örgüt üyesi gibi cezalandırılır" hükmü ile aynı yasanın "silahlı örgüt üyeliği" suçunu düzenleyen 314/2 maddesinde her hangi bir düzenleme öngörmemektedir. Bilindiği gibi **bizzat yasanın tabiriyle de "örgüt üyesi olmamakla birlikte"** bir kapalı veya açık hava toplantısına katılan, konuşma yapan, cenaze törenine katılan, miting, karşılama veya benzeri kamuya açık şekilde gerçekleşen her hangi bir etkinliğe katılan insanlar "**ayrıca örgüt üyesi olarak**" cezalandırılmaktadır. Diyarbakır Barosu TCK'nın 220/6 maddesinin gereksiz, hukuksal bir ihtiyaca karşılık gelmediğini, suç ve ceza arasında olması gereken asgari dengeyi ortadan kaldırdığını ve bu nedenle tümüyle yürürlükten kaldırılmasını önermektedir. Zira anılan eylemlerde bulunanların fiillerinin suç oluşturması durumunda, zaten bir dizi yasa maddesi uyarınca (TMK 7/2, 2911 sayılı yasa hükümleri, TCK 174 vb.) cezalandırıldığını, ayrıca örgüt üyesi olarak cezalandırmanın ölçüsüz ve adaletsiz bir uygulama oluşturmaktadır.

Öte yandan halen aynı fiil ve davranışlar nedeniyle (toplantı, gösteri, konuşma vb) binlerce insan "**silahlı örgüt üyeliği**" ile yargılanmakta, yıllarca tutuklu kalmaktadır. Halen bir mahalle bakkalı, bir ev hanımı, bir esnaf, belediye işçisi, siyasi parti yetkilisi, belediye başkanını kamuya açık yapılan toplantı ve etkinlikler nedeniyle silahlı örgüt üyesi olarak yargılanmakta ve ağır cezalar almaktadır. Yargı uygulamada; silahlı örgüt üyeliği suçunu alabildiğine geniş yorumlamakta, örgütlenme ve ifade özgürlüğü kapsamında kalacak fiil ve hareketleri silahlı örgüt üyeliği olarak kabul ederek cezalandırmaktadır. Halen "tutuklu milletvekili", "tutuklu gazeteci", "tutuklu belediye başkanı-siyasetçi" vb. toplumsal bir kriz haline dönüşen sorun yargının silahlı örgüt üyeliğini düzenleyen yasa hükmünü yorumlama ve uygulama biçiminden kaynaklanmaktadır. Diyarbakır Barosu, TCK'nın 314. maddesine "**silahlı faaliyet içinde yer almayanlar, silahlı örgüt üyesi olarak cezalandırılmaz**" biçiminde bir fıkra eklenmesini önermektedir.

III-Tasarının (9) maddesiyle TCK'nın 220/8 maddesinde yazılı "örgütün amacının propagandası" için de "örgütün cebir, şiddet ve tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterme veya övme veya bu yöntemlere başvurmayı teşvik etme" koşulu getirilmişse de, halen bu madde hemen hemen hiç uygulanmadığından, bu değişiklik kimseyi etkileme ihtimali bulunmamaktadır. Yargı uygulamada "örgütün amacının propagandasını" TCK'nın 220/6 bağlamında yorumlamakta ve uygulamaktadır.

IV-Tasarının 15. Maddesiyle "Kovuşturmaya yer

olmadığına (takipsizlik) dair kararın etkin soruşturma yapılmadan verildiğinin AİHM'nin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmesi üzerine kararın kesinleşmesinden itibaren üç ay içinde **talep edilmesi halinde** yeniden soruşturma açılır" düzenlemesi öngörülmektedir. Bu düzenleme ile daha önce takipsizlik kararına konu olayla ilgili AİHM'nin "etkin soruşturma yapılmamış" kararı üzerine soruşturmaya devam edileceği her hangi bir talebe bağlı kalmaksızın Adalet Bakanlığınca ilgili Savcılığa gönderilerek resen soruşturmanın açılması yoluna gidilmelidir. Diyarbakır Barosu ayrıca maddeye "**kovuşturmaya yer olmadığına dair karara konu olay veya halen soruşturması devam eden olayla ilgili AİHM'NİN topladığı bulgular ve yaptığı tespitler ışığında soruşturma sürdürülmelidir.**" şeklinde bir düzenlemesi getirilmesini de önermektedir.

V- Tasarının 17. Maddesi ile CMK'YA Geçici bir madde eklenmiştir. Bu maddeyle AİHM'NİN Öcalan için verdiği ihlal kararı üzerine yeniden yargılanmasının engellenmesi bakımından 2003 yılında getirilen ve başka onlarca adil olmadan yargılanan kişinin de yeniden yargılanmasını engelleyen ve halen dosyaları Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi gündeminde bulunan, Komite ve Türkiye arasında bir krize dönüşen soruna çözüm getirilmesi öngörülmüştür. Ancak Öcalan'ının yeniden yargılanmasına mahal verilememesi bakımından , "15.06.2012 tarihi itibariyle Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi önünde denetlenmekte bulunanla" koşulu getirilmiştir. Komite, Öcalan dosyasını daha önce gündeminden düşürdüğünden, AİHM'NİN Öcalan hakkındaki ihlal kararı yargılamanın yenilenmesine konu olamayacaktır.

"Adalet olmadan barış olmaz" sözüyle sıkça ifade edildiği gibi, toplumsal barışın başta gelen teminatı hak ve adalettir. Yukarıda sunulan görüş ve önerilerimiz, sadece TBMM'ye sevk edilen Tasarıya ve halen süregelen bir soruna dönüşen birkaç yasa hükmü ile yargının bu hükümleri uygulama biçimine yöneliktir ve bununla sınırlıdır.

Diyarbakır Barosu, halen devletin ve toplumun temel ve en sıcak gündemini oluşturan "İmralı/Çözüm/Barış Sürecinin" ilerlemesine bir katkı bakımından TBMM'yi toplumun ihtiyaç ve beklentilerini gözeterek, yukarıda sunulan önerilerimizin yanı sıra Tasarının çerçevesinin genişletilmesine davet etmektedir.

Türkiye'nin önünde tarihi bir dönemeç oluşturan yeni anayasa yapımı sürecinden önce mevcut Tasarının yol açıcı nitelikte bir fırsat olarak değerlendirilmesini umuyoruz.

Saygılarımla,

Diyarbakır Barosu Başkanı
Av. Tahir ELÇİ.

Tüketicinin yanındayız, haklarını savunacağız...

15.03.2013

15 Mart 1985 tarihinde Birleşmiş Milletler tarafından Tüketici Hakları Evrensel Beyannamesi kabul edilmiş, her yılın 15 Mart günü ise Dünya Tüketici Hakları Günü olarak kutlanmaya başlanmıştır. Avrupa Konseyince de 1986 yılında 2. Tüketiciyi Bilgilendirme ve Koruma Programında Tüketici Hakları Temel İlkeleri Avrupa Ülkelerinde de oldukça etkin bir şekilde kabul görmüştür.

1982 Anayasasında tüketiciyi korumaya yönelik hüküm bulunmasına rağmen tüketici sorunları 1995 tarihine kadar hukukun genel hükümleri içinde değerlendirilmiştir. Türkiye’de tüketici hukuku alanında ilk özel yasa 1995 tarih ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanundur. Bu kanun, değişen teknoloji, serbest piyasa koşulları, arz, talep dengeleri, küreselleşen dünyada yeni ve tüketici aleyhine meydana gelen fiili durumlar karşısında yetersiz kalmıştır. Bu yetersizlik 4822 sayılı yasa ile büyük bir oranda giderilmeye çalışılmış ise de hukuki düzenlemeler yetersiz kalmıştır. Mevcut durum karşısında çeşitli sivil toplum örgütleri tüketicinin korunması amacıyla bu konuda çalışmalar yapmışlardır.

Türkiye’de mevcut tüketicilerin büyük bir çoğunluğu’nu ilgilendiren Banka Kartları ve Kredi Kartları yasa tasarısı 23.02.2006 tarihinde TBMM tarafından kabul edilerek kanunlaşmış 01.03.2006 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğü girmiştir. 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu maalesef Tüketicinin beklentilerini karşılamaktan uzak bir anlayışla ortaya konmuştur. Çünkü yasada her ne kadar amaç tüketici mağduriyetinin önüne geçmek olarak ortaya konmaya çalışılmış ise de asıl amaç aslında bankaların batık alacaklarını tahsil etmenin önünü açmaya çalışma gayreti olmuştur.

Diyarbakır Barosu Evrensel Hukuk İlkelerinin, İnsan Temel Hak ve Özgürlüklerinin sağlanması amacıyla bütün hak ihlallerinin yaşandığı alanlarda olduğu gibi tüketici haklarının korunması ve tüketici hak

ihlallerinin önüne geçmek ve bilinçli tüketici portföyü sağlamak için daha önceden başlatmış bulunduğu çalışmayı bu yıl da sürdürmede kararlı olup, bu kapsamda tüketiciyi koruma ve bilinçlendirmeye yönelik olarak çalışmalar yapmak üzere kurduğu Çevre ve Tüketici Hakları Komisyonu ile etkinliklerine devam edecektir.

Diyarbakır Barosu olarak amacımız; Avrupa Birliği sürecinde Birliğin Tüketici Koruma Politikasıyla birlikte, Tüketici Hukuku alanında daha etkin bir şekilde tüketicilere yönelik çalışmalar yapmaktır. Bunun yanında Birleşmiş Milletler tarafından da benimsenen, evrensel kabul gören, tüketicinin temel gereksinimlerinin giderilmesi hakkı, güvenlik ve güven duyma hakkı, mal ve hizmetlerin serbestçe seçilmesi hakkı, bilgi edinme hakkı, sağlıklı bir çevreye sahip olma haklarını göz önüne alarak sosyal ve iktisadi hayattaki gelişmeler karşısında tüketiciyi daha etkin bir şekilde korumaktır. Ayrıca hedefimiz 4077 sayılı kanunun amacı olan kamu yararına uygun olarak tüketicinin ekonomik çıkarlarını koruyucu, aydınlatıcı, eğitici, zararlarını tazmin edici çalışmalar yapmak ve bu konudaki politikaların oluşturulmasına da daha etkin olarak katılımda bulunmak ve bilinçli tüketici portföyünü geliştirmek ve genişletmek” olacaktır.

Bilinçli tüketici portföyünün daha da geliştiği ve genişlediği Tüketici Hak ve İhlallerinin tamamen ortadan kalktığı 15 Mart Tüketici Hakları günlerinde buluşmak dileğiyle bütün Tüketicilerin 15 Mart Tüketici Hakları gününü kutluyoruz. 15.03.2013

Saygılarımızla

Diyarbakır Barosu
Çevre ve Tüketici
Hakları Komisyonu

Av. M. Neşet GİRASUN

İş Kanunu 5. Madde Bağlamında Cinsiyet Temelli Ayrımcılık Yasağı

GİRİŞ

İş Kanununun 5.maddesi; İşverene, iş ilişkisinin bütün aşamalarında aynı veya benzer durumda olan işçilerine aynı şekilde davranmak, bu kişiler arasında keyfi ayrımlar yapamama borcu yüklemektedir.

Avrupa Birliği'nin özellikle cinsiyet nedeniyle ayrımcılık yasağına ilişkin normların teorik arka planında, toplumdaki bütün bireylerin toplumsal cinsiyetin temelinde yatan rol ve yakıştırmalardan arınmış, bireysel yeteneklerini ortaya koyma şansı olan, fırsat eşitliğine dayalı bir toplum hedefi bulunmaktadır. 5.madde aynı veya benzer amaçlarla düzenlenmiştir.

İnsan haklarının pozitif hukuk metinlerinde yer bulması; toplumların, insan hakları aktivistlerinin, sivil toplum örgütlerinin, diğer baskı gruplarının tarihsel süreç içerisinde yürüttükleri zorlu insan hakları savunuculuğu ve mücadelesinin elde edilen kazanımlarının bir sonucudur. Diğer ayrımcılıkla mücadele alanlarına ilham kaynağı olması ve mevcut mevzuatın olumlu yönde değişip gelişmesi açısından 5.maddedeki düzenlemenin, olması gereken hukuk bağlamında yeterli olmamasına rağmen, önemli hususlarının vurgulanması gerekir.

Anayasada yer alan hükümler dışında çalışma hayatında ayrımcılığın açıkça yasaklandığı ilk düzenleme ve doğrudan ve dolaylı ayrımcılık kavramlarını ilk defa mevzuata yer alması 5.madde ile mümkün olmuştur

Bazı ayrımcılık yasakları özel olarak düzenlenmiş, böylece eşit işlem ilkesi iş hukukunda katmanlı bir yapıya kavuşmuş ve kanun koyucu, cinsiyet veya gebelik nedeniyle yapılan ayrımcılık açısından dolaylı ayrımcılık yasağını özel olarak belirttiğinden Türk iş hukukunda da şekli eşitlik anlayışının ötesine geçilerek maddi eşitlik yönünde bir adım atılmıştır.

5.maddenin son fıkrasında düzenlenen ispat yükü, ayrımcılığı yasaklayan diğer mevzuattan farklı bir ispat rejimini Türk Hukukuna sokmuştur. 5.maddenin son fıkrasında kanun koyucu ayrımcılık yasağının ispatının zor olduğundan yola çıkarak ispat yükünün yer değiştirebileceğini belirttikten sonra hakimlere yol göstermek istemiştir.

HUKUKİ DAYANAK

Çalışma hayatında cinsiyet temelli eşitliğin sağlanması ve ayrımcılığın önlenmesi için hem uluslararası hem de bölgesel düzlemde bir çok uluslararası insan hakları hukuku metni üretilmiştir. Diğer alanlarda olduğu gibi iş hukukunda da eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağının gelişiminde, uluslararası hukuk düzenlemelerinin büyük etkisi vardır.

1-Uluslararası Hukuk

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün, Türkiye tarafından da onaylanan 1950 tarihli ve 100 sayılı ve 1958 tarihli ve 111 sayılı Sözleşmeleri, Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği'nin özellikle, 23 Eylül 2002 tarihli ve 2002/73 sayılı yönergeyle değişik 76/207 sayılı ve 2006/54 sayılı Yönergeleri örnek olarak verilebilir.

2-Anayasal Dayanak

Türk iş hukukunda eşitlik ilkesinin yasal dayanağı Anayasanın 10.maddesidir. Bu madde de hem ayrımcılık yasağı hem de eşitlik ilkesi düzenlenmiştir.

Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü başlığını taşıyan 11.maddesi, anayasa ilke ve kurallarının sadece devlet-kişi arasında dikey düzeyde değil özel hukuk ilişkilerinde yani kişiler arasında yatay düzeyde de uygulanacağı düzenlediğinden 10.maddedeki eşitlik ilkesi tüm hukuk düzeninde ve iş ilişkilerinde de geçerli ve bağlayıcı niteliktedir.

UYGULAMA ALANLARI

İşveren m.5/f.1'de sayılmamış bulunan ayrım yasaklarının yanında haklı bir nedene dayanmayan, ayrımcılık kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte olan bir başka nedene dayalı olarak işçi aleyhine herhangi bir işlem yaptığında da ayrımcılık yasağına aykırı davranmış olacaktır.

İş K.m.5./f.3'e göre, işveren, biyolojik veya işin niteliğine ilişkin sebepler zorunlu kılmadıkça, bir işçiye, iş sözleşmesinin yapılmasında yani işe almada cinsiyet veya gebelik nedeniyle doğrudan veya dolaylı farklı işlem yapamaz.

İş K.m 5/f.6'da işe alımlarda yapılan ayrımcılığa tazminat öngörülmemiş olduğu görüşü ileri sürülmüştür. Ancak kanunun lafzına bağlı olarak ileri sürülen bu görüş yerinde değildir. Çünkü kanun maddesinin sistematigi ve yasa koyucunun amacı dikkate alındığında işe alımlarda da ayrımcılık söz konusu olduğunda m.5/f.6'da öngörülen tazminata hükmedilmesi gerekir.

İş. K.m.5/f.4'e göre aynı veya eşit değerinde bir iş için cinsiyet nedeniyle daha düşük ücret kararlaştırılmaz. Yine aynı maddenin 5.fıkrasına göre İşçinin cinsiyeti nedeniyle özel koruyucu hükümlerin uygulanması, daha düşük bir ücretin uygulanmasını haklı kılmaz.

İSPAT

İşverenin eşit işlem yapma borcuna aykırılık ve ayrımcılık yasağını ihlali durumunda ispat yükü özel olarak düzenlenmiştir. 5.maddenin son fıkrasına göre "... işverenin yukarıdaki fıkra hükümlerine aykırı davranışını işçi ispat etmekle yükümlüdür. Ancak, işçi bir ihlalin varlığı ihtimalini güçlü bir biçimde gösteren bir durumu ortaya koyduğunda, işveren böyle bir ihlalin mevcut olmadığını ispat etmekle yükümlü olur."

"İhlalin varlığı ihtimalini güçlü bir biçimde ortaya konulması" ispat ölçüsünün düşürülerek ilk görünüş ispatı çerçevesinde bir ispatın yeterli kabul edilmesidir. Burada kanun koyucu ayrımcılık yasağının ispatının zor olduğundan yola çıkarak hakimlere yol göstermek istemiştir. Buna göre hakim düşük dereceli bir ispat ölçüsü ile yetinebilecektir.

YAPTIRIM

İşverenin ayrımcılık yasağına ve eşitlik ilkesine aykırılık teşkil eden işlem ve uygulamalarına karşı getirilen yasal güvencelerin etkinliği ancak caydırıcı yaptırımlarla mümkün olacaktır.

1-Ayrımcılık Tazminatı

İş K.m.5/f.6'ya göre ayrımcı uygulamaya maruz kalan işçi, dört aya kadar ücreti tutarındaki uygun bir tazminat talep edebilir. "Uygun Tazminat"ın miktarı, maruz kalınan ayrımcılığın ağırlık derecesi, işçinin işi, görevi, ünvanı, kıdemi gibi faktörler göz önünde bulundurularak hakim tarafından takdir edilir.

2-Yoksun Kalınan Haklar

İş K.m.5/f.6'ya göre İş ilişkisinde veya sona ermesinde ayrımcılık ve eşitlik ilkesi hükümlerine aykırı davranıldığında işçi, dört aya kadar ücreti tutarındaki uygun bir tazminat dışında yoksun bırakıldığı haklarını da talep edebilir. Örneğin, cinsiyete dayalı ayrımcılık nedeniyle objektif kriterler olmaksızın, daha az ücret ödenen işçi dava tarihinden geriye dönük olarak ödenmesi gereken ücret ile ödenen ücret arasındaki fark yoksun kalınan haklardandır ve bu fark talep edilebilir.

3-İdari Para Cezası

İş K.m.99 uyarınca 5. maddede öngörülen ilke ve

yükümlülüklerle aykırı davranan İşveren veya işveren vekiline bu durumdaki her işçi için idari para cezası verilir.

4-Cezai Yaptırım

TCK'nın 122.maddesi ayrımcılık suçunu düzenlemektedir. Bu maddeye göre Kişiler arasında dil, ırk, renk, cinsiyet, özürlülük," siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım yaparak; ... kişinin işe alınmasını veya alınmamasını yukarıda sayılan hallerden birine bağlayan, kimse hakkında altı aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası verilir.

5-İş Sözleşmesinin Haklı Nedenle Feshi

Sırf cinsiyeti sebebiyle daha düşük ücret ödenen işçi, İş K. m.24/ bent II, e' ye göre yani İşveren tarafından işçinin ücreti kanun hükümleri veya sözleşme şartlarına uygun olarak hesap edilmediği veya ödenmediği için haklı nedenle iş sözleşmesini feshedebilir.

6-İş Güvencesi Tazminatı

İş K.m.5'te belirtilen yasaklanan sebeplere dayalı olarak iş sözleşmesi feshedilen ve iş güvencesi kapsamında bulunan işçi davayı yargıya taşıdığı anda haklı görülürse, feshin geçersizliğine, işçinin işe iadesine, boşta geçen süreye ilişkin 4 aylık ücret ve diğer hakların, işverenin işe iadeyi kabul etmemesi halinde 8 aylık (en fazla) brüt ücretin tahsiline karar verir.

7-Kötü Niyet Tazminatı

İş K.m.17, İş güvencesi kapsamında bulunmayan işçilerin iş sözleşmelerinin kötü niyetli feshedilmesi halinde ihbar tazminatlarının üç katı tutarında kötü niyet tazminatı ödeneceğini belirtir.

SONUÇ

Toplumsal cinsiyetin hakim olduğu toplumlarda kadının ve LGBT bireylerinin bir çok açıdan (eşitlik, güvenlik, ekonomik vb) daha az korunaklı olduğu ve daha dezavantajlı konumda bulunduğu bilinen bir gerçektir. Bu toplumsal gerçeklik sebebiyle hem uluslararası hukukta hem de ulusal hukukta özellikle kadın lehine tavsiye kararları, sözleşmeler ve yasal düzenlemeler mevcut olup özel önlemler alınmıştır. Aynı şekilde iş sözleşmesinin bir tarafı olan işçi de sözleşmenin diğer tarafı olan işverene ekonomik ve kişisel bağımlılığı sebebiyle daha zayıf/güçsüz durumdadır. Hem hukuki hem de fiili olan bu gerçeklik karşısında, diğer özel hukuk sözleşmelerinden farklı olarak, devletin emredici hukuk normları ile işçi-işveren ilişkisinde dengenin sağlanabilmesi için işçi lehine bir müdahalesi söz konusudur. Kısaca izah edilen sebeplerle, Kadın ve LGBT bireylerinin iş sözleşmesinin işçi tarafını oluşturmaları halinde çalışma hayatında, cinsel kimlik ve yönelimleri dışında işçi olmaları sebebiyle ayrımcı işlem ve uygulamalara maruz kalma riski, erkek çalışana göre çok daha büyüktür. Kadın ve LGBT bireylerinin çalışma hayatında ayrımcı işlem ve uygulamalara maruz kalmasının önlenmesi ve eşit koşullarda çalışabilmesi açısından İş Kanunu 5. Maddesinin önemini tekrar vurgulamak gerekir.

Av. Mehmet AKBAŞ

Avukatlık Kanunun Yönünden Genel Arama Önleme Araması ve X-Ray Araması

Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir. Amacı ise, hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır. Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder. Bu nedenle, Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları, vakıflar Avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde “yardımcı olmak zorundadır”.¹

Avukatlık kanununda açıkça, yargı organları ve emniyet makamlarının Avukatın görevini yerine getirmesinde yardımcı olma zorunluluğu düzenlenmiştir. Ancak, Avukatlık mesleğinin adil yargılanma ilkesi ve hukuk devleti açısından önemi, genel ve özel hüküm kavramları ve normlar hiyerarşisi gibi evrensel hukuki değerler görmezden gelinerek, gerek eski tarihli ve gerekse yeni tarihli başkaca yasal düzenlemeler ile Avukatlık Kanunun bazı hükümleri neredeyse işlemez hale gelmiştir.

Avukatlık Kanunu uygulaması pek çok açıdan aksamakta olup, uygulamanın sorunlu olduğu başlıca düzenlemelerden biri de genel ve önleme araması hükümleri çerçevesinde, Avukatın üstünün ve çantasının aranması ve adliye girişlerindeki X-Ray araması sorunudur. Üst araması için gerekçe olarak gösterilen yasal dayanaklara baktığımızda, Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği 14. Maddesi² ve 14.07.1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu’nun “Önleme Araması” kenar başlıklı 9/7 maddesinde; Polis tehlikenin önlenmesi veya bertaraf edilmesi amacıyla güvenliğini sağladığı bina ve tesislere gelenlerin, herhangi bir emir veya kara olmasına bakılmaksızın, üstünü, aracını ve eşyasını teknik cihazlarla, gerektiğinde el ile kontrol etmeye ve aramaya yetkili olduğu düzenlenmiştir.³ Başta İstanbul Çağlayan Adliyesi olmak üzere adliye girişlerinin kontrolünde özel güvenlik hizmetlerinden de faydalandığından, özel güvenlik hizmetlerine ilişkin kanununda incelenmesinde fayda vardır. 26.06.2004 tarihli ve 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun’un “Özel güvenlik görevlilerinin yetkileri” kenar başlıklı 7. maddesinde, özel güvenlik görevlilerinin koruma ve güvenliğini sağladıkları alanlara girmek isteyenleri duyarlı kapıdan geçirme bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme yetkisine haiz olduğu düzenlenmiştir.⁴

Avukatlara uygulanan üst araması ve adliye binaları girişindeki X-Ray aramasının temel iki yasal dayanağı, izah ettiğimiz bu iki yasal düzenlemedir. Ancak her iki düzenlemenin de 1136 Sayılı kanunun 58. Maddesindeki emredici hükme aykırı olup, yasa maddesinin uygulamasını ortadan kaldırmaktadır. İlgili düzenlemeye göre, Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı, “suçüstü hali dışında” Avukatın üzeri aranmamaktadır.⁵ Açıkça, görülmektedir ki, 58. Maddedeki tek istisna olan “ağır cezayı gerektiren suçüstü hali” dışında, ilgili maddede genel ve/ya önleme araması ayrımı yapılmaksızın Avukatın üzerinin

1 1136 Sayılı Kanunun 1 ve 2. Maddeleri

2 Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliğinin 14. Maddesi.

3 14.07.1934 Tarihli ve 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu’nun 9/7 Maddesi.

4 26.06.2004 tarihli ve 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun’un 7. Maddesi.

5 1136 Sayılı Kanunun 58. Maddesi.

standart arama yetkisi ve usulü ile aranamayacağı kesin ve net ifadelerle hüküm altına alınmıştır. Yine, 58 maddesine aykırı her düzenleme, Avukatlık Kanununun 1. ve 2. maddesi ile Avukatın sır saklama ödevini düzenleyen 36. Maddesi hükümlerinin de uygulamasını kısıtlamaktadır.⁶

Uygulama ve emsal kararlara baktığımızda, yine Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun'un, 6. Maddesine göre de, ancak milletvekilleri, mülki amirler, Hâkim, Cumhuriyet Savcıları ve bu sınıftan sayılanlar, müdafî ve Avukatlar... "ağır cezayı gerektiren suçüstü halleri dışında elle aranamayacağı", duyarlı kapı cihazının ikazının sürmesi halinde bu kişiler elle aramayı kabul ettikleri takdirde "Hapishane ve Tevkifhaneye" girebilecekleri düzenlenmiştir⁷. Söz konusu yasa hükmü, 1136 Sayılı Avukatlık Kanunun 58. maddesine paralel bir düzenleme olup her iki yasada da "ağır cezayı gerektiren suçüstü halleri dışında avukatın üstünün elle aranamayacağı" açık şekilde düzenlenmiştir. Bir başka arama türü olan, X-Ray araması konusunda, 2012 yılında İstanbul Çağlayan Adliyesi girişinde, yasa uygulamasına örnek ve emsal teşkil edecek bir vaka yaşanmıştır. Meydana gelen vaka ile ilgili olarak İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının Avukat hakkında vermiş olduğu kararda, şüphelinin, kendisine ait el çantasını X-Ray arama cihazından geçirmeyi kabul etmediği gerekçesi ile görevi yaptırmamak için direnme suçu işlediği gerekçesiyle tutanak düzenlenmişse de, savcılık makamı, atılı suç nedeniyle şüpheli hakkında kamu adına kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir⁸. 1 Mayıs kutlamaları esnasında Ankara 'da, kutlamaların yapıldığı, Ankara adliyesi önünde, meydana gelen vaka ile ilgili olarak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, genel aramada Avukatın üstünün ve eşyasının aranıp aranamayacağına ilişkin olarak, Valilik tarafından Avukatların üstlerinin ve eşyalarının aranmasına ilişkin verilmiş herhangi bir emir, bulunmadığı, genel arama için verilmiş bulunan iznin 1136 Sayılı Avukatlık Kanunun tanıdığı hakkı ortadan kaldıracı bir nitelik taşımadığına vurgu yapmıştır.⁹ Aynı olay sonucunda haksız aramaya tabi tutulan Avukat için Ankara 3. İdare Mahkemesi ise, Avukatlık kimliği gösterdiği ve itiraz ettiği halde üstü ve çantası aranan davacı için kamu hizmetinin idarece gereği gibi yürütülmemesi gerekçesiyle manevi tazminata hükmetmiştir¹⁰. Önleme araması sırasında Avukatın üstünün arandığı diğer bir olayla ilgili, Sakarya 1. İdare Mahkemesi kararında, mahkeme yapılan aramanın 1136 Sayılı Avukatlık Kanunun 58. Maddesine aykırı olması sebebiyle ile davacı Avukatın davasını kabul edilerek, manevi tazminata hükmedilmiştir¹¹.

Yukarıda belirtmiş olduğumuz emsal kararlardan anlaşılabileceği üzere, Avukatın genel ve önleme araması hükümleri çerçevesinde, gerek elle gerekse X-Ray cihazı aramasıyla üstünün ve çantasının aranması Avukatlık Kanunun 58. Maddesine açık aykırılık oluşturmaktadır. Zira maddede "ağır cezayı gerektiren suçüstü halleri dışında, Avukatın üstünün aranamayacağı açık şekilde düzenlenmiştir". 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun ve 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine dair genel nitelikli hükümler referans alınarak, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununca düzenlenmiş özel hükümlerin tanıdığı hakların uygulamasının imkânsızlaştırılması, genel özel kanun hükümlerinin çakışması durumunda özel kanun hükümlerinin uygulanması prensibine aykırı bir durum oluşturmaktadır. Yine, Avukatlık Kanunun 58. Maddesinde mevcut emredici hükmü, ortadan kaldıran, Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği esas alınarak yapılacak her uygulama da normlar hiyerarşisi bakımından geçersiz bir düzenleme ve yapılan arama işlemi de hukuka aykırı bir arama işlemi olacaktır. 58. Madde hükmünün uygulamasını imkânsızlaştıran her düzenleme, Avukatlık mesleğinin saygınlığına, adil yargılanma ilkesi gibi evrensel hukuki değerlere aykırılık teşkil etmektedir.

6 1136 Sayılı Kanunun 36. Maddesi.

7 Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun'un, 6. Maddesi.

8 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 2012/132936 S, 2012/14575 K sayılı 16.03.2012. tarihli kararı.

9 Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 2003/132 E, 2003/35 K, 02.06.2003 tarihli kararı.

10 Ankara 3. İdare Mahkemesi 2003/1192 E, 2004/978 K sayılı 16.02.2005 tarihli kararı.

11 Sakarya 1. İdare Mahkemesi 2009/540 E, 2010/248 K sayılı 31.03.2010 tarihli kararı.

Av. Eda KIZILAY

Fazla Çalışma Ücret Alacağı İspatı ve İspat Araçları

Fazla çalışma, üretimin artırılması, üretim faaliyetlerindeki aksamaların önlenmesi, işletme ve toplumun bazı ivedi ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla normal iş süreleri üzerinden yapılan çalışmalardır. Fazla çalışma, çalışma süresi kavramının ortaya çıkışı ve işçinin korunması bakımından sınırlandırılması gereğinin sonucu olarak iş hukukuna konu olan bir kavramdır.

Çalışma süresi işçinin çalıştırıldığı işte, fiilen işverenin emrinde geçirdiği süredir. Kişinin kendi iradesi ile yüklendiği iş dışında, rızası hilafına bir faaliyette bulunmaya mecbur kılınması hem angarya niteliğindedir, hem de kişi hürriyeti ile bağdaşmayan bir durumdur. Bu bakımdan çalışma süreleri ; İş K. 63 vd, İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği, Gebe ve Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik, Postalar Halinde Çalışma Yönetmeliği, Kadın İşçilerin Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik, Hazırlama Tamamlama ve Temizleme İşleri Yönetmeliği, Sağlık Kuralları Bakımından Günde Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik, Haftalık İş Günlerine Bölünemeyen Çalışma süreleri Yönetmeliği, Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneğine İlişkin Yönetmelik, Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

1475 sayılı bir önceki İş Kanunumuzda fazla çalışma, günlük çalışma süresinin üzerinde yapılan çalışma olarak tanımlanmışken, 4857 sayılı Yasa'da bu ölçüt değiştirilmiş ve 45 saatlik haftalık çalışma süresini aşan çalışmalar fazla çalışma olarak kabul edilmiştir.

4857 Sayılı Yasanın 41. Maddesi şu şekildedir :

- Ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması gibi nedenlerle fazla çalışma yapılabilir. Fazla çalışma, Kanunda yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırkbeş saati aşan çalışmalardır. 63 üncü madde hükmüne göre denkleştirme esasının uygulandığı hallerde, işçinin haftalık ortalama çalışma süresi, normal haftalık iş süresini aşmamak koşulu ile, bazı haftalarda toplam kırkbeş saati aşıya dahi bu çalışmalar fazla çalışma sayılmaz.

Her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde elli yükseltilmesi suretiyle ödenir.

Haftalık çalışma süresinin sözleşmelerle kırkbeş saatin altında belirlendiği durumlarda yukarıda belirtilen esaslar dahilinde uygulanan ortalama haftalık çalışma sü-

resini aşan ve kırkbeş saate kadar yapılan çalışmalar fazla sürelerle çalışmalardır. Fazla sürelerle çalışmalarda, her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde yirmibeş yükseltilmesiyle ödenir.

Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma yapan işçi isterse, bu çalışmalar karşılığı zamlı ücret yerine, fazla çalıştığı her saat karşılığında bir saat otuz dakikayı, fazla sürelerle çalıştığı her saat karşılığında bir saat onbeş dakikayı serbest zaman olarak kullanabilir.

İşçi hak ettiği serbest zamanı altı ay zarfında, çalışma süreleri içinde ve ücretinde bir kesinti olmadan kullanır.

63 üncü maddenin son fıkrasında yazılı sağlık nedenlerine dayanan kısa veya sınırlı süreli işlerde ve 69 uncu maddede belirtilen gece çalışmasında fazla çalışma yapılamaz.

Fazla saatlerle çalışmak için işçinin onayının alınması gerekir.

Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz.

Fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmaların ne şekilde uygulanacağı çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Söz konusu yasa maddesinden de anlaşılacağı üzere, fazla çalışmadan bahsedilmek için bazı koşulların varlığı gerekmektedir. Fazla çalışmanın nedenleri, işçinin onayının alınması, fazla çalışma yapılamayacak işler ve fazla çalışma yaptırılmayacak işçiler gibi hususlar dikkatlice değerlendirilmedir. Ülkenin genel yararları, işin niteliği veya üretimin artırılması gibi sebepler fazla çalışmanın nedenleri arasında yer alırken , işçinin yazılı onayının alınması da zorunlu tutulmuştur. Her yıl başı işçilerden yazılı olarak alınması ve işçinin özlük dosyasında saklanması gereken onay belgesi, Fazla Çalışma Yönetmeliğinde düzenlenmiştir. Onay belgeleri olmaksızın yaptırılacak olan fazla çalışmalarda, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 41.maddesine aykırılıktan dolayı, aynı kanunun 102/c maddesi gereğince her işçi için ayrı ayrı olmak üzere idari para cezasının uygulanacağı da bilinmelidir.

Fazla çalışma ücret alacağı feshe bağlı bir alacak değildir. Bu bakımdan iş ilişkisi içinde veya sözleşme sona erdikten sonra da istenebilir. 4857 sayılı İş Kanunumuzda fazla çalışmanın ispatına ilişkin özel bir hüküm bulunmamaktadır. Bu sebeple fazla çalışma konusunda ispat yükünün hangi tarafta olduğu, genel hükümlere göre be-

lirlenecektir. Bir olaydan kendi lehine haklar çıkaran taraf, o olayı ispatlamalıdır yükümlülüğünden hareketle, fazla mesai ücretine konu olan süre içinde iş görme borcunun ifa edildiğinin ispatı işçiye, fazla mesai ücretinin ödendiğinin ispatı işverene düşer. İşçinin yaptığı fazla çalışmayı tanıkla ispatı mümkün olduğu halde, işverenin fazla çalışma ücreti ödendiğini tanıkla değil yazılı belge ile ispatlaması gerekir (Yarg., 9.H.D. 26.04.1993 5786/6779).

İSPAT ARAÇLARI

Fazla çalışmanın tespiti için, tanık beyanları, işyeri özlük dosyaları, puantaj kayıtları, işin ve işyerinin niteliği, işçi sayısı, vardiya durumu, mevsimlere göre işyerindeki çalışmanın yoğunluk durumu, herkesçe bilinen genel bazı vakıalar v.s. delil ve hususlar nazara alınarak, gerekirse bilirkişiye başvurularak bir araştırma yapılmalıdır.

1) İşyeri Kayıtları : İş yeri giriş-çıkış kayıtları, işyeri iç yazışmaları, işçi özlük dosyaları, puantaj kayıtları, görevlendirme yazıları fazla çalışmanın ispatı konusunda en önemli delillerdendir. Yargıtay bir çok kararında, işçinin fazla çalışma yapıp yapmadığının ispatının bu tür yazılı belgelerle kanıtlanamaması durumunda, tarafların dinletmiş oldukları tanık beyanları ile sonuca gidilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Özellikle puantaj kayıtları, bordroların ve sair ödeme belgelerinin destekleyicisidir, çalışma koşul ve saatlerini ortaya koyan bu belgeler ile bilirkişi raporlarında esas alınması gereken hesaplama unsurları tespit edilmektedir. İşyerinde günlük mesainin puantaj kaydı ya da elektronik ortamda kart basma şeklinde işverence tespit edildiği hallerde, ispat yönünden anılan kayıtlara değer verilmelidir (Yarg.9.HD. 2005/33806 E.,2006/4647 K.,21.02.2006 T.).

2) Ücret Bordrosu : İşveren fazla çalışma yaptırdığı işçiler için, bu çalışma saatlerini gösteren bir belge düzenlemek, imzalı nüshasını işçinin özlük dosyasında saklamak zorundadır. Buna bağlı olarak işçiye fazla çalışmasına karşılık yapılan ödemeler ücret bordrolarında ve iş kanunun 37. maddesi uyarınca işçiye verilmesi gereken ücret hesap pusulalarında açıkça gösterilir (Fazla çalışma Yönetmeliği 10.md.). İşçinin imzasını taşıyan bordro sahteliği ispat edinceye kadar kesin delil niteliğindedir. Başka bir anlatımla bordronun sahteliği ileri sürülüp kanıtlanmadıkça imzalı bordroda görülen fazla çalışma alacağının ödendiği varsayılır. Bordroda fazla çalışma bölümünün boş olması ya da bordronun imza taşımaması halinde işçi fazla çalışma yaptığını her türlü delille ispat edebilir.

İmzalı ücret bordrolarında fazla çalışma ücreti ödenmediği anlaşıyorsa, işçi tarafından gerçekte daha fazla çalışma yaptığının ileri sürülmesi mümkün değildir. Ancak, işçinin fazla çalışma alacağının daha fazla olduğu yönündeki ihtirazi kaydının bulunması halinde, bordroda görünen daha fazla çalışmanın ispatı her türlü delille yapılabilir. Bordroların imzalı ve ihtirazi kayıtsız olması durumunda, işçinin bordroda belirtilenden daha fazla çalışmayı yazılı belge ile kanıtlaması gerekir. İşçiye bordro imzalatılmadığı halde, fazla çalışma ücreti tahakkuklarını da içeren her ay değişik miktarlarda ücret ödemelerinin banka kanalıyla yapılması durumunda, ihtirazi kayıt ileri sürülmemiş olması, ödenenin üzerinde fazla çalışma yapıldığının yazılı delille ispatlanması gerektiği sonucunu doğurmaktadır. (Yarg.9.HD. 2012/1470 E.,2012/1646 K.,24.01.2012 T.)

3) Tanık Beyanları : Fazla çalışmanın tanıkla ispatı imkan dahilindedir. Tanık beyanları işçiler açısından son derece işlevsel iken, işveren açısından tanık beyanlarının aynı değer ve önemde olduğunu söylemek olanaklı değildir. İşveren tutmasını kanunun emrettiği belge ve kayıtlar ile hak ve hukukunu savunabilir. Yargıtay kararlarına göre fazla çalışma iddiasında bulunan işçinin bu iddiasını tanık dinletme yolu ile ispatlayabilmesi için, bordrolarda fazla çalışma sütunu bulunup da bu sütunun boş bırakılmış olması ya da ihtirazi kayıt ileri sürülerek imzalanmış olması gerekmektedir.

İşyerinde çalışma düzenini bilmeyen ve bilmesi mümkün olmayan tanıkların anlatımlarına değer verilemez. Kaldı ki bir işçinin çalışmasının olmadığı bir dönemde işyerindeki çalışma düzenini bilmesi düşünülemez. Ancak Yargıtay, işyerinde çalışma şeklini gözlemleme imkanı olan komşu işyeri sahibi ve çalışanları gibi tanıkların beyanlarına da geçerlilik tanımıştır. (Yarg.9.HD. 2005/11607E.,2006/1465 K.,26.01.2006 T.)

Yargıtay tanık anlatımlarına itibar edilmesi noktasında, tanıkların tarafsızlığı üzerinde de durmaktadır. Salt işverene karşı dava açan tanık beyanları ile hüküm kurulması ve fazla çalışmaya ilişkin alacak taleplerinin davacı ile menfaat birlikteliği olan tanıkların anlatımlarına göre kabulüne karar verilmesi, hukuka aykırı kabul edilmiştir (Yarg.22.HD.2012/12388 E.,2012/16940 K.,13.07.2012T.).

4) Müfettiş Tutanakları : Bu tutanaklar iş yargısı içinde önemli bir yer tutmaktadır. 4857 sayılı İş Kanununun 92 nci maddesi, çalışma hayatını izleme, denetleme ve teftişe yetkili iş müfettişleri tarafından tutulan tutanakların, aksi kanıtlanıncaya kadar geçerli olduğunu belirtmektedir. Davacı işçinin müfettişe verdiği beyanların açtığı davada kendisini bağlayacağı kabul edilmelidir. Çıkan uyumsuzluk sırasında yapılmış, bir iş yada sigorta müfettişi tahkikatı varsa bu kayıtlar dikkatle incelenmelidir. Müfettiş tutanaklarını, güçlü delil niteliğinden dolayı, soyut tanık anlatımlarıyla çürütmek olanaklı değildir.

5) Hayatın Olağan Akışına Uygunluk : Fazla çalışmanın tanıkla ispat edildiği hallerde tanık sözlerinin değerlendirilmesi bakımından yapılan işin fazla çalışmaya elverişli olup olmadığının bilirkişiye incelettirilmesi gerekir. Bu anlamda fazla çalışmanın gerçekte bağdaşır olması gerekir. Bununla beraber Yargıtay, bir işçinin uzun süre ve her gün aynı şekilde günlük çalışma süresinin üzerinde fazla çalışma yapmasının hayatın olağan akışına uygun düşmediğine hükmetmektedir. Fazla çalışma ücretinden indirimi öngören bir yasal düzenleme olmasa da mevcut kararlar doğrultusunda hakkaniyet indirimi yapılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Ancak fazla çalışma iddiasının tanık anlatımları yerine yazılı delillerle ispatı halinde böyle bir indirime gidilmesi uygun değildir.

KAYNAKÇA

- Şahin ÇİL- İş Kanunu Şerhi- Turhan Kitap Evi Yayınları, 2007
 Prof.Dr.Ercan AKYİĞİT- İş Kanunu Şerhi-Seçkin Yayınları, 2008
 Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi- Sayı :21, 2009
 Durmuş ÖZCAN- İş Hukukunda işçilik Alacakları- Adalet Yayınevi-2012
 Umut TOPÇU-İşçinin Alacak Davaları- Adalet Yayınevi-2011

Kaos GL Diyarbakir Çaliştayı

Kaos GL Derneği olarak, Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği Ayrımcılığına Karşı Avukat Ağı'nın ikinci çalıştayı 2 Mart 2013'de Diyarbakir Barosunda yapıldı.

Av. Veysel Ok, Av. Fırat Söyle, Av. Rozerin Seda Kip, Av. Ahmet Toköz ve Av. Hayriye Kara konuşmacı olarak katıldı.

Çalıştayda kısaca; Kaos GL olarak 2007 yılından beri düzenli olarak LGBT (Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans) bireylerin insan hakları ihlallerini izlemeye ve raporlaştırmaya çalıştıklarını, İşkence, kötü muamele, yaşam hakkı, mahremiyet hakkı gibi temel haklar alanında izleme yaparken bir yandan da bu hakların ihlallerinin yargı sürecini de izlemek amaçlarımız arasındadır. LGBT bireylere yönelik insan hakları ihlallerini izleme ve raporlama sırasında sıkça sorduğumuz soruların başında "adalet" tanımı geliyor çünkü LGBT bireyler yönelik insan hakları ihlalleri genellikle cezasız kalıyor.

LGBT bireyler hem deşifre olacakları, hem de adaletin tecelli etmeyeceği düşüncesiyle yargıya başvurmuyorlar. Yargıya başvuran LGBT bireyler ise daha işin başında

yargı sürecinde cinsel yönelimleri ve cinsiyet kimlikleri nedeniyle ayrımcılığa uğrayacaklarını ve adaletin hiçbir zaman gerçekleşmeyeceği bilgisini zihinlerinin bir köşesinde tutmak zorunda kalıyorlar. Aslında mağdur olmayı göze alarak yargı sürecini başlatıyorlar.

Bu alanda yaşadığımız sıkıntılardan bir diğeri ise homofobi ve transfobi konusunda duyarlı avukatların sayısının az olması ve bu alanda çalışan avukatlar arasında bilgi ve deneyimlerini paylaşabilecekleri bir ağın olmaması. Bütün bu süreçler LGBT bireylerin adalete erişimini zorlaştırıyor.

Kaos GL olarak Homofobi ve Transfobi Karşıtı Avukat Ağı ile bu alanda çalışmak isteyen avukatların bilgi ve deneyimlerini birbirleriyle paylaşabilecekleri bir ağ kurmak istiyoruz.

Bu çalıştaylarda, Uluslararası Sözleşmelerin iç hukukta uygulanması, AİHM içtihatları, Türkiye'den dava örnekleri ve bu davalarda karşılaşılan sorunlar, vaka analizlerinin yapılacağı atölye çalışmaları yoluyla avukatlar arasında bilgi ve deneyim aktarımının sağlanması hedeflenmiştir.

Civîna Kaos GL ya li Amedê

Kaos GL, civîna duyemîn ya Koma Parêzerê Dijberî-va Cudatîya Mêla Zayendî û Nasnameya Zayendî 2 Adar 2013ê Baroya Amedê pêktîne.

Perwerdekar Prz. Veysel Ok, Parêzer Fırat Söyle, Parêzer Rozerin Seda Kip, Parêzer Ahmet Toköz, Parêzer Hayriye Kara wê beşdarê civînê kir.

Lê civîna; Kaos GL ji sala 2007 heta niha bînpêkirin û zêdagavîya li ser mafê mirofan di şopîne û li ser van bûyeran raporê pêktîne.

Armanca me, li hêlekê şopandina îşkence, zordarî, mafên jîyanê û mafên mehremîyê, li hêla din jî di nav pêvajoya dadrêzîyê de şopandina bînpêkirina van mafane.

Di nav van şopandin û raporên li ser zêdagavîyên li hember mafên kesên li nav LGBT'da pêktên pîrsa me a herî mezîn edaleta. Lewre sûcên li hember kesên di nav LGBT de hemû gava bê tawan di minin.

Kesên li nav LGBT hem ji ber tîrsa aşkere bûnê û hem jî di zanin kû encam bi awayekê dadwer pêktên nayê serî li dadgehan nadin. Kesên li nav LGBT di zanin kû serlêdanan li dadgehan bikin jî hêna di serî de ji ber mêl û nasnameyên

xwe ên zayendî wê bi cûdahîyê rûbirû bimînin û tû car edalet pêktên nayê. Hêj li serî da xwe ketî di bînin û pêvajoya darazê bi vî rengî dest pê dike.

Li vê hêlê da astengîyek herî mezin jî ewe kû hejmara parêzerên di vî mijarê de bîhîs gelek kêmtir in û li navbera ew Parêzerên li vî hêlê de di xebitin parvekirina agahî û azmûn gelekî kêmtir e. Ji ber van hemû pêvajoyan kesên di nav LGBT nikarin xwe bigihînin dadê.

Em dixwazîn li gel koma Parêzeran a li dijî homofobî û transfobîyê û ew kesên dixwazîn li vî qadê bixebitin li navbera xwe de agahî û azmûnên xwe bi hev parvebikin û komekê bi vî awayî bê damezirandin.

Di naveroka xebata li dijberîya transfobî û homofobîyê, Enqere, Stenbol, İzmir, Amed, Edene û Mêrsînê li gel wan Parêzerên li qada LGBT bixwazîn bi xebitin Civînên Dozên LGBT wê pêktên werin.

Di van civînan de armanca me ewe kû di bin xebatên dezgehan de kiryarên li navbera peymanên navnetewî û dada netewî eşkere bibin, li ser içtihatên AHİM, minakên dozên li Tirkîye, pîrsîgîrêkên van dozan da li navbera parêzeran parvekirina agahî û azmûna ye.

Mayınsız Türkiye Konferansı yapıldı

Türkiye'nin Ottawa Anti-Personel Mayınların Kullanımının, Depolanmasının, Üretiminin ve Devredilmesinin Yasaklanması ve Bunların İmhası ile İlgili Sözleşmesini imzalamasının 10. yılı etkinlikleri çerçevesinde Baromuzun da içinde bulunduğu çeşitli STK'lar bir program düzenlenmiştir. Bu çerçevede 2 Mart 2013 günü Amed Sanat Galerisinde daha önce Baromuz tarafından hazırlanan fotoğraflar sergilenmiştir. Serginin açılışı Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir

tarafından yapılmıştır. 3 Mart günü de uluslararası mayın konferansı düzenlenmiştir. Konferansa yurtiçinde ve yurtdışından katılımcıların yanı sıra, BDP adına Demir Çelik, CHP adına Aytuğ Atıcı ve AKP adına da Galip Ensarioğlu katılmıştır. Baromuz adına da Av. Cihan Aydın, "Mayın Yasaklama Sözleşmesi ve Ulusal Yasalar: Yeterli mi?" konulu sunum yapmış, Baro Başkanımız Tahir Elçi ise milletvekillerinin katıldığı oturumun moderatörlüğünü yapmıştır.

Ottawa sözleşmesinin Türkiye tarafından onaylanarak yürürlüğe girişi

Baromuzun da içinde yer aldığı sivil toplum örgütleri ile birlikte Ottawa sözleşmesinin Türkiye tarafından onaylanarak yürürlüğe girişinin 10. yılı kapsamında mayın mağdurlarının fotoğraf sergisinin açılışı yapıldı. Açılış konuşması Baro Başkan Yardımcımız Av. Nahit EREN tarafından yapılmıştır.

Açılış Konuşmasında Eren, Türkiye'nin anti personel mayınlarının kullanımının, depolanmasının, üretiminin ve devredilmesinin yasaklanmasını ve bunların imhasını öngören Ottawa Sözleşmesini 1 Mart 2004 Tarihinde onayarak yürürlüğe koydu-

ğunu, bu sözleşmeyle Türkiye depolarında bulunan 3 milyona yakın mayının imhasını, toprak altında bulunan 1 milyon mayının temizlenmesini ve mayın mağdurlarının sosyal hayata kazanımları için gerekli projeleri yapmayı taahhüt ettiğini, bu etkinliğin amacının Türkiye'nin bu taahhütlerini hatırlatmak ve yerine getirmesi için kamuoyu oluşturmak olduğunu; özellikle de mayın mağdurlarının yaşam alanlarında sosyal ve ekonomik entegrasyonun büyük önem arz ettiğini bu konudaki taahhütlerini bir an önce yerine getirmesini talep ettiklerini belirtti.

Kürtçe öğreniyoruz

(12.02.2013)

Avukat Hakları Komisyonu yemeği

(11.02.2013)

Diyarbakır Barosu Basın Bildirisi.

08.02.2013/Diyarbakır.

İstanbul Barosu Başkanı ve yöneticilerine karşı yapılan hukuksuzluğa karşıyız, meslektaşlarımızla dayanışma içinde olacağız.

Demokratik bir toplumda hak arama özgürlüğünün ve hukuk devletinin başta gelen güvencesi, avukatlar ve onların meslek örgütleri olan barolardır. Avukatlık meslek faaliyetinin tam bir serbesti içinde icra edilemediği, avukatların kitlesel tutuklamalara ve baskı altına alınma amaçlı ceza soruşturmalarına maruz kaldığı, Baroların ve yöneticilerinin yasal usullere ve hukuk ilkelerine aykırı uygulamalara uğradığı ve sindirilmeye çalışıldığı bir toplumda hiç kimse için hukuk güvenliğinden söz edilemeyecektir.

İstanbul Barosu ve Baro yöneticilerine ilişkin birkaç gündür kamuoyuna yansıyan bazı bilgi ve açıklamalar, avukatlık meslek faaliyeti, savunma dokunulmazlığı, avukatın ve baronun bağımsızlığı bakımından endişe vericidir. Dünyanın en çok üyeye sahip barolarından İstanbul Barosu yöneticilerinin, hukuki temelleri zayıf iddialarla ve yasal usulü hükümler göz ardı edilerek ceza soruşturmasıyla karşı karşıya kalmaları, haklarında dava açılarak yargılanmak istenmeleri, bu hukuksuz uygulamalar gerekçe gösterilerek, İstanbul Barosu Genel Kurulunda üyelerinin büyük çoğunluğunun oyuyla seçilmiş Baro Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinin konumlarının tartışma konusu yapılması kabul edilemez bir durumdur.

İstanbul Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemelerinden birinde yapılan bir yargılama sırasında, sanık avukatlarının adil yargılama hakkına ve bağımsız savunmayı temsil eden avukatlara yönelik, Mahkeme Başkanı veya üyelerinin hukuka aykırı tutumuna ilişkin şikâyetleri üzerine Baro Başkanı ve yöneticileri, Baro organlarındaki görevleri ve bu görev çerçevesinde Mahkeme heyetiyle sorunu çözme ve şikâyetle konu hukuka aykırı duruma dikkat çekme girişimleri ceza soruşturması konusu yapılmıştır. Avukatlık

Yasasının hükümlerine, bu yasanın avukatlar ve baro yöneticileri için öngördüğü güvencelere aykırı şekilde, emir ve talimat verme yetkisine sahip kamu görevlileri dışında, biz avukat ve meslek örgütü yöneticilerinin yasal unsurlar bakımından “faili” olamayacağımız Türk Ceza Kanunun (TCK) 277. maddesinde yazılı “yargı görevini yapanı etkilemeye teşebbüs” suçundan İstanbul Barosu Başkanı ve yöneticileri hakkında kamu davası açılmış olması, hatalı bir hukuki değerlendirmeden öte, Diyarbakır Barosuna da dikkat çekici bulunmuştur. Zira avukatların ve meslek örgütü olan baro yöneticilerinin yapacakları açıklama ve “yargıyı etkileme” iddialarına konu olabilecek eylemleri olsa olsa adli para cezasını öngören TCK’NIN 288. maddesindeki düzenlemeye konu olması gerektiğinden kuşku bulunmamaktadır. Bu güne kadar, uygulama da hep böyle olmuştur.

Hukuki temelleri tartışmalı, yasal usulü hükümlere de aykırı şekilde açılan haksız ve hukuksuz bir dava nedeniyle üyelerinin kahir ekseriyetinin desteğiyle seçilmiş, İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulunun bu görevlerinin sona erebileceği tartışmalarını, Türkiye’de insan haklarının, hukukun üstünlüğünün ve demokrasinin geleceği bakımından endişe verici ve kabul edilemez buluyoruz. Böyle bir durum, savunma hakkına, hak arama özgürlüğünün garantörlüğü olan avukatlık meslek faaliyetinin dokunulmazlığına, baroların bağımsızlığı ilkesine onarılması güç bir darbe indirecektir.

Diyarbakır Barosu duraksamadan bu hukuksuzluğun karşısında yer alacak ve İstanbul Barosu yöneticileri hakkında açılan davada meslektaşlarıyla dayanışma içinde olacaktır.

Kamuoyuna saygıyla sunarız.

**Diyarbakır Barosu
Yönetim Kurulu adına
Av. Tahir ELÇİ /Baro Başkanı.**

Karacadağ gezisinden kareler

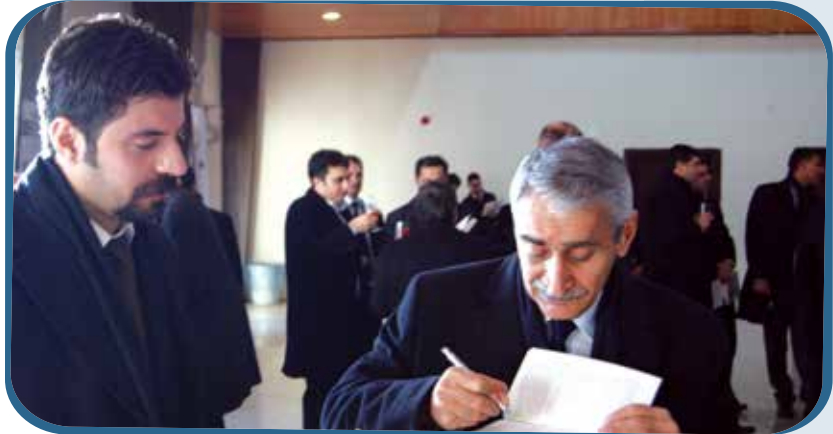

Puç Oldum

Kitap Tanıtımı

Vedat Çetin'in kaleme aldığı, 12 Eylül ve ohal döneminin tanıkları Av. Mustafa Özer, Av. Fethi Gümüş, Av. Cemşit Bilek'in hayat hikâyesinden oluşan "**Puç Oldum**"un kitap tanıtımı yapıldı.

F Tipi Film

Onar dakikalık kısa filmlerin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş ve F tipi ceza evlerindeki tecriti konu alan film gösteriminden kareler.

Kürtçe Hamlet Diyarbakır Büyükşehir Tiyatrosu Sahnesi'nde Üyelerimizin de Katılımıyla Sahnelendi

Hollanda Rast Tiyatrosu Genel Sanat Yönetmeni Celil Toksöz'ün yönetmenliğini yaptığı ve Kawa Nemir' in Kürtçe'ye uyarladığı İngiliz şair ve oyun yazarı **William Shakespeare**'in Hamlet oyunu tiyatro severlerin karşısına çıktı.

ONBİRİNCİ AV. NEVZAT EREN FUTBOL TURNUVASI SKOR VE PUAN TABLOSU

16 MART CUMARTESİ

B GRUBU

14.00-15.00	DİCLE SPOR	8:5	ADA SPOR
15.00-16.00	BARO SPOR	4:10	F.C. BAROCELONA
16.00-17.00	ATHLETİCO BARO	0:9	YAKINDOĞU
	ADALET21 – BAY		

17 MART PAZAR

A GRUBU

14.00-15.00	KESKASOR	5:1	FIRAT SPOR
15.00-16.00	ROBİN	0:3	WİNNERS
16.00-17.00	LİBERTY	3:2	YEKİTİYA BİSMİL
	BİRATİ – BAY		

A GRUBU

	TAKIM	O	G	B	M	A	Y	P	Av
1	KESKASOR	3	3	0	0	22	5	9	17
2	LİBERTY	2	2	0	0	6	4	6	2
3	YEKİTİYA BİSMİL	2	1	0	1	6	5	6	1
4	WİNNERS	3	2	0	1	9	10	6	-1
5	FIRAT SPOR	3	1	0	2	8	13	3	-5
6	BİRATİ	2	0	0	2	4	7	0	-3
7	ROBİN	3	0	0	3	6	17	0	-11

B GRUBU

	TAKIM	O	G	B	M	A	Y	P	Av
1	DİCLE SPOR	3	3	0	0	22	9	9	13
2	ADALET21	2	2	0	0	18	3	6	15
3	ADAR SPOR	3	2	0	1	18	14	6	3
4	FC BAROCELONA	3	1	0	2	15	15	3	0
5	ATHLETİCO BARO	2	1	0	1	6	9	3	-3
6	YAKINDOĞU	2	0	0	2	0	12	0	-12
7	BARO SPOR	3	0	0	3	9	26	0	-17

Tarihi Değiştiren Avukatlar: Barışın Simgesi Nelson Rolihlahla Mandela

Güney Afrika'nın demokratik seçimle göreve gelen ilk başkanı Mandela, 1918 yılında Güney Afrika'nın Mvezo köyünde dünyaya geldi. 1942'de Witwatersrand Üniversitesinin hukuk bölümünü bitirerek avukatlık yapmaya başlayan Mandela, böylece ülkenin ilk siyahî avukatı unvanını aldı ve 1952 yılında yeni hukuk bürosunda Oliver Tambo ile çalışmaya başladı. Üniversite yıllarında ırkçılık karşıtı hareketlerde yer alan Mandela, ırk ayrımına karşı yerli halkın kurduğu Afrika Milli Kongresine katıldı ve Gençlik Birliği'ne başkan seçildi. Irkçılığa karşı silahlı mücadeleyi de başlatan Mandela 1961 yılında askeri mücadele amacıyla silahlı birlik olan Umkhonto Sizwe'yi yani Milli Mızrak'ı kurdu ve bu birliğin de başkanı oldu.

Kurduğu silahlı birliğe destek toplamak için yurt dışına çıkan ve özellikle Sosyalist ülkelerden para ve silah temin eden Mandela ülkeye dönüşünde yurt dışına izinsiz çıkmak, suikast ve halkı kışkırtmak suçlarından yargılandı. "Beyaz Yönetim Yargıçları"nın hükmü belliydi "Ömür boyu hapis". Siyahilerin siyasi haklarının olmadığı o dönemde Beyaz Yönetim, halkın tamamını değil beyazları temsil ediyordu ve Mandela sadece beyazların temsil edildiği parlamentoda yapılan kanunlara uymak zorunda olmadığını savununca Afrikalı siyahlar tarafından eşitliğin ve Afrikalı siyahların simgesi olarak görülmeye başlandı. Mandela cezaevinde geçirdiği süre boyunca tüm dünyanın ilgisini çekti ve dünyanın en ünlü hükümlüsü oldu. Yirmi yedi senelik hapis hayatından sonra, 1980'li yıllarda ırkçı karşıtı mücadelelerin tüm dünyada yoğunlaşması ile adından çokça söz ettiren Mandela, 1990 yılında devlet başkanı De Klark tarafından serbest bırakıldığında 71 yaşındaydı. 1990'da Klark Irkçılık karşıtı mücadeleler için kurulmuş birkaç partiyi kapatarak siyasi suçlar adı altında hüküm giymiş olan tüm mahkûmları serbest bıraktı ve siyahî liderlerle hükümet adına parlamentoda görüşmeler yaptı. Hayatının sonuna kadar siyahların bağımsızlığı için mücadele yemini etmiş olan Mandela, cezaevinden çıkınca demokratik bir Güney Afrika kurma emelini gerçekleştirmiştir.

Bağımsızlık, özgürlük ve eşitlik savaşçısı Mandela 10 Mayıs 1994'te Güney Afrika'nın ilk siyahî devlet başkanı seçildi. Kendisini yirmi yedi yıl hapse mahkûm eden barışçı ve eşitlikçi eylemleri bütün dün-

yada takdirle karşılandı ve uluslararası birçok kurum ve kuruluşun yanı sıra hükümetler tarafından ödül yağmuruna tutuldu. 1992 yılında Lenin Barış Ödülü, Unesco Simon Bolivar Ödülü, Bruno Kreisky İnsan Hakları Ödülü, Nobel Barış Ödülü ve daha birçok barış ve insan hakları ödülüne layık görülen Mandela'ya Türkiye Cumhuriyeti tarafından da Atatürk Uluslararası Barış Ödülü verilmek istendi. Mandela kendisine verilen ödülü Türkiye'nin insan hakları konusundaki zayıflıkları ve Türkiye'deki etnik köken ayrımcılıkları nedeni ile geri çevirdi. İnsan hakları ve ayrımcılık konularında ülkece büyük bir sınavdan geçtiğimiz bu günlerin yerini barışın egemen olduğu günlere bırakması ve sağlığının elverdiği bir dönemde Mandela'yı baromuzda ağırlamak umuduyla...

Muharrem Erbey' e teşekkür:

Komisyonunda görev aldığımız bu dönemde etkinlik planlarımıza değerli katkılarından dolayı 17.Uluslararası Ludovic Trarieux İnsan Hakları Ödüllü Av. Muharrem Erbey' e özgür yarınlarda barış dolu günleri beraberce görmek umuduyla teşekkür ederiz.

Kültür Sanat ve Sosyal İlişkiler Komisyonu.

Sizin İçin Seçtiklerimiz

Kaplumbağalar da Uçar

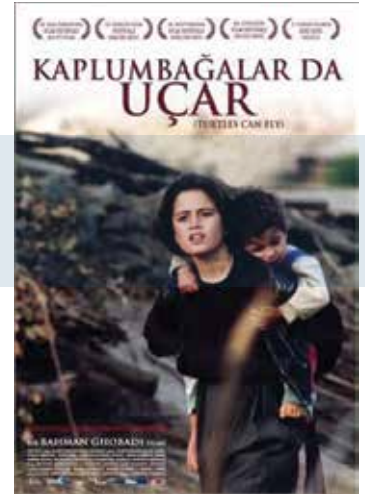
Yönetmen : Bahman Ghobadi

Oyuncular : Soran Ebrahim, Avaz Latif

Tür : Dram

Ülke : İran , Irak

Hikaye : Saddam döneminden sonra Irak -Türkiye sınırındaki Kürt Mülteci kampında mayın toplayarak hayatlarını sürdürmeye çalışan çocukları anlatan film.

Hükümet Kadın

Yönetmen : Sermiyan Midyat

Oyuncular : Demet Akbağ, Ercan Kesal, Bülent Çolak

Tür : Komedi

Ülke : Türkiye

Hikaye : Midyat'ta yaşayan, sekiz çocuk annesi Xate okuma yazması olmayan bir kadındır. Kocası Midyat Belediye Başkanı olan Xate bir gün, hiç beklenmedik biçimde kendisini Midyat'ın Belediye Başkanı olarak bulur! Xate, her türlü problemi de kendi kadınca yöntemleriyle çözmenin yolunu bulur. Yaşanan dönemde artık sadece Midyat halkı için değil, ülkedeki diğer insanlar için de hayat eskisi gibi olmayacaktır.

Anna Karenina

Yapımcı : Tim Bevan, Alexandra Ferguson

Oyuncular : Keira Knightley, Jude Law, Aaron Johnson, Saoirse Ronan, Matthew Macfadyen

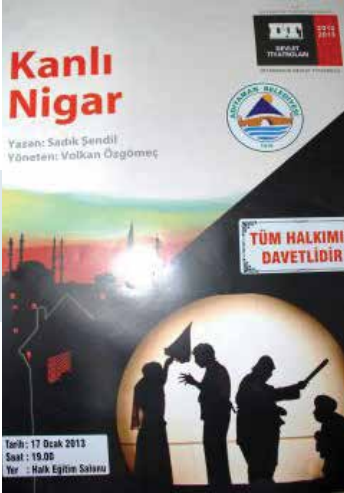
Tür : Dram , Romantik

Yapım : İngiltere-2012

Hikaye : Yüksek bir sosyal konuma sahip Anna Karenina, erkek kardeşi Oblonsky'den evliliğini kurtarmasına yardım etmesine dair aldığı mektup üzerine Moskova'ya hareket eder. Yolculuk sırasında tanıştığı Kontes Vronsky'nin oğlu, subay Vronsky ile karşılaşır, aralarında bir çekim oluşur. Anna, St. Petersburg'a döndüğünde Vronsky de peşinden gelir. Başlayan tutkulu aşk, halk arasında skandal yaratır.

Kanlı Nigar

İki Perdeden oluşan ve iki saat on beş dakika süren oyunda Aksaray'daki yangında evi yanan Nigar, İstanbul'un temiz bir mahallesinde, şirin bir konağa taşınır. Konağın sahibi Agah Efendi, Nigar'ın soylu bir aileden gelen, namuslu, dul bir hanımefendi olduğunu sanmaktadır. Oysa o, nice canlar yakmış, nice ocaklar söndürmüş "doğru basmaz çil horozun kızı, cihan yandı Kanlı Nigar"dır. Alacaklıları çok geçmeden Nigar'ın izini bulacaktır. Bu arada, Nigar'ın da Agah Efendi'yle görülecek bir hesabı vardır.

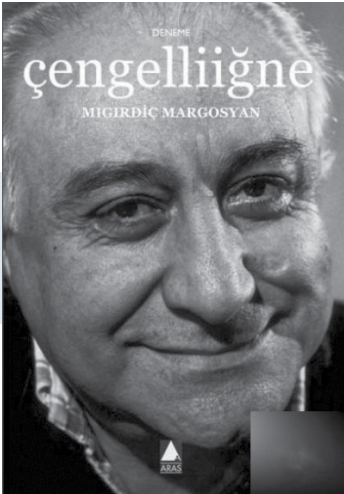
Yazan : Sadık Şendil

Yöneten : Volkan Özgömeç

Nar Çiçekleri

"Nar Çiçekleri", Mehmed Uzunun Türkçe yazdığı, hayatımıza değen dokuz denemeden oluşuyor. Çok kültürlülüğün, azınlık ve öteki olma sorununun, sürgün ve aydın olmanın onulmaz ağırlığının merkezde olduğu bu denemeler, şiddetin ve reddetmenin çözüm olamayacağını, ancak anlayarak, empati kurarak bir arada yaşanabileceğini savunuyor. Kırık bir hüznün egemen olduğu bu denemeler, aynı zamanda arada kalanların dünyasına içerden bir bakış...

Yazar : Mehmed Uzun

Çengelliğne

Mıgırdiç Margosyan'ın çeşitli gazetelerde, o her zamanki sıcak, mizahi üslu-buyla yazdığı yazılardan oluşan iki kitabı çengelliğne, Margosyan'ın Yeni Yüzyıl ve Yeni Gündem yazılarını bir araya getiren Kürdan ve Evrensel'de yayımlanan makalelerinden yapılmış bir seçkidir. 1995'ten 2000'e uzanan bir dönemde Türkiye ve dünyada yaşanan olayları kapsayan bu denemelerinde Margosyan, siyasi, toplumsal ve kültürel gelişmelerin derinliklerinde yatan, çoğu zaman görülmeyen ya da görülmek istenmeyen olguları gözler önüne seriyor. Bunu yaparken, didaktik bir öğreticilikten her zaman uzak durmayı başaran usta yazar, kâh neşeli kâh hüznü bir dille, kalemini sorunların tam yüreğine daldırmaktan çekinmiyor.

Yazar : Mıgırdiç Margosyan

Sevgili MİLENA

Kafka, yapıtlarını Çekçeye çeviren Milena'ya, istirahata çekildiği Merandan mektuplar yazar. Dostça başlayan mektuplaşmalar bir süre sonra tutkulu bir aşka dönüşür. Üstelik yalnız mektuplarda kalan bir aşktır bu. Milena'yla mektuplaştıkları üç yıl boyunca iki ya da üç kez buluşan Kafka, her buluşma sonrasında suçluluk içinde kıvrılır, kendinden tiksindir, kahrolur; ancak buna rağmen bir sonraki buluşma anını büyük bir özlem içinde bekler. Milena'nın evli, kendisinin nişanlı olması dahi bu özlemi önleyemez. Bu sebeptendir ki Milena'ya yazdığı mektuplar, aşkın soyluluğunu ve soysuzluğunu yansıtır. Büyük bir yazarın iç hesaplaşmalarını, duyarlılığını sergiler...

Yazar : Franz Kafka

MÜSİAD'IN BAROMUZU ZİYARETİ
(08.01.2013)

ANKARA BAROSU BAŞKANININ
BAROMUZU ZİYARETİ
(15.01.2013)

BARİŞ VE DEMOKRASİ PARTİSİ'NE
BAROMUZUN KUTLAMASI VE
İADEİ ZİYARETİ (06.02.2013)

BAROMUZUN AK PARTİ'YE
BAROMUZUN KUTLAMASI VE
İADEİ ZİYARETİ (06.02.2013)

İNSAN HAKLARI KURUMU ÜYELERİNİN
BAROMUZU ZİYARETİ
(14.02.2013)

TAHLİYE OLAN ÜYELERİMİZDEN
FIRAT ANLI BARODA MESLAKTAŞLARI İLE
BİR ARAYA GELDİ (28.02.2013)

**SUR BELEDİYE BAŞKANI'NA BAROMUZUN
İADEİ ZİYARETİ
(06.03.2013)**

**YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI'NA
BAROMUZUN İADEİ ZİYARETİ
(06.03.2013)**

**KURDİ DER'E
BAROMUZUN İADEİ ZİYARETİ
(07.03.2013)**

**TÜRKİYE GENÇ İŞ ADAMLARI
KONFEDERASYONUNDAN
BAROMUZA ZİYARET (13.03.2013)**

**BAROMUZUN BİSMİL İLÇE TEMSİLCİLİĞİ
ZİYARETİ
(14.03.2013)**

**DİCLE ÜNİVERSİTESİ ŞIRNAKLI
ÖĞRENCİLER KOMİSYONU
BAROMUZU ZİYARETİ (14.03.2013)**

Av. Eylem Vural Hillez

ARAMIZA YENİ KATILAN MESLEKTAŞLARIMIZ

Av. Müjde Poçak

Av. Gizem Öztürk

Av. Baver Kılıçoğlu

Av. Aydın Özdemir

Av. Bilal Aytekin

Av. Harun Üstündağ

STK'lardan barış sürecine destek

Diyarbakır'da 159 Sivil Toplum Kuruluşu (STK) temsilcisi çözüm sürecine destek vermek amacıyla bir araya gelerek, çözüm sürecine tam destek verdiklerini dile getirdi.

**Baro bağımsızlığı
endişe verici**

[illegible]

Valilik hakkında

Diğerbaker
Baron Genel
Sekreteri Yılmaz:
"2012 yılında 159
kadın, 2013 yılının
ilk 2 ayında 26
kadın erkek
etiyle
siddürüldü"

"İki ayda 26 kadın cinayet

[illegible]

Şahin Öner'in
duyurusunda

DIYARBAKIR DA
YEBEDEN ŞAHİN ÖNER'İN AİLESİ
İNSAN HAKLARI DERNEĞİ,
AKKINDA SUÇ DUY
D.BAKIR- Diyarbakır'da
izinsiz gösteri sırasında
atını kaybeden Şahin Öner'in ailesi, Diyarbakır
su ve İnsan Hakları Derneği
Diyarbakır Valiliği hakkında
ç duyurusunda bulunacak.
ç duyurusunda bulunacak.
ç duyurusunda bulunacak.

DIYARBAKIR BARO
1927

Baş
B
Aile
31 Ocak
Diyarbakır
düzümleri
operasyon
biraya gela

olarak

Diyarbakır -
Tahir Elçi, bugüne
hakkında herhangi

rbakır'daki STK'lardan barış sürecine

AİHM GİRİŞİN DÜZENLEMELERİ YAPILDI

Kürt sorununun ç yolu Roboski'den

Roboski'nin aydınlatılması için dosyadaki gizlilik kararının kaldırılması talebi 'ulusal güvenliği ilgilendirdiği' bahanesiyle reddedilirken, bir sansür talebi de Meclis Başkanı Cicek'ten geldi. Çicek, 'Rapor açıklanmadan önce biz görevim' derken, HRW Raportörü Webb ise 'Dava bu hali ile AİHM'e gidebilir' dedi

Roboski'de yaşananlar

ailesi suç bulunacak

DİYARBAKIR
BULUNACAK.
...kanı Ra- ma yapmadıkları
...baker kin bulgu ve di
...ası kmasını bekle
...etti.
...arolardan **Tahir El**
...masına **Tepeci**
...BAKIR
...2013 Cuma 17:30
...r Diyarbakir Barosu avukatları
...n ve avukatları gözetilme
...an protesto etmek
...fi.

Paketin kurtarım

4. Yargı Paketi'yle ilgili konuşan Anayasa Komisyonu Başkanı Erci, pakete tepki gösterdi. Erci, 'Taahhütlerimizin bir kısmı bir yıla kadar, diğer kısmı bir yıla kadar, diğer kısmı bir yıla kadar' dedi. Erci, 'Taahhütlerimizin bir kısmı bir yıla kadar, diğer kısmı bir yıla kadar, diğer kısmı bir yıla kadar' dedi.

destek Diyarbakır Baro valilik için suç duyurusu yapar

Baroların Günü

de otoritelerin hak
rşı en etkili sivil ö
ir siyasi yapılar de
ya

İncelikte meslek örcü barolar, herhangi bir işle de değildir. Hak arama hakkının aracıları meslek mensuplarıdır. Bu kişilerin meslekleri bir durgunluğun etkisi altında halkanın tam bir yediği gibi yerine getirilip, parçalanma hâlinde, o an üstün olduğundan söz: Bu nedenle baroların ruhsatlı mesleğinin o doğrultum içinde, o anı koruyacak ve güç-

**özüm
geçer**

Haber Fotoğrafları: 1 2 3

BAROSU 4. YAKIN

amacı mak!

DSU

cak

Ararın İşleyişi ve müzdeki işlevi

...sız, hukuksuz ve demokrasiye aykırı uygulamalar...
...gütün barolar olması gerekiyor. Şüphesiz ki,
...ğildir, ancak mesleğimizin özelliği gereği avukat,
...tezdır, ya da "antitezdir"

Av. Tahir Elçi

Puç oldum' kitabı tanıtıldı

Yayıncılarından Vahit Çetinkaya ile birlikte İstanbul'da...
...'Puç oldum' kitabını tanıttı. Çetinkaya, kitabın...
...adını 'Puç oldum' koyduğunu söyledi. Çetinkaya, kitabın...
...adını 'Puç oldum' koyduğunu söyledi. Çetinkaya, kitabın...
...adını 'Puç oldum' koyduğunu söyledi. Çetinkaya, kitabın...

...maksızın mesleklerini yerine getirenleri özgür olmaları...
...bir toplumun temel bir bileşeni ve özellikle adil ya...
...ile kişisel güvenlik hakkı (sivil) Sözleşme...
...sürecinde uygulanmasını gerekli bir ön...
...mesleği menzullarının ety...
...tam kalbinden vur...
...barolar, di...

Kadın avukatlar 8 Mart'ı kutladı

(KHDUM), 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar ve Uygulama Merkezi...
...Barosu Adli Yardım binasında basın toplantısı düzenledi.

İstanbul Barosu'na destek

DIYARBAKIR Baro Başkanı Tahir Elçi, İstanbul Özel...
...Yüksek Ağır Ceza Mahkemesi'nin İstanbul Barosu ve Baro yöneticileri hak...
...kanda açtığı davanın avukatlık meslek faaliyeti, savunma dokunulmazlığı, avukatın ve baronun bağımsızlığı bakımından en...
...dige verici olduğunu belirterek, "Meslektaşlarımızın yanındayız" dedi. (DIYARBAKIR)

Taraf

DIYARBAKIR TARAF OLAKTIR
Anayasa Ekonomik Politika Güncel

4. Paket Meclis'te değiştirilmeli

...görüldüğü, ancak...
...mevzuat bilgileri görü...
...tarafına işlenmesi istenmiş...

görüldüğü

...görüldüğü, ancak...
...mevzuat bilgileri görü...
...tarafına işlenmesi istenmiş...

Ayağını pakete göre uzat

4. Yargı Paketiyle yasadışı idarelerin yasadışı...
...vatan. Adil Barolar İstisnai Yargı, y...
...kaynaklı yasadışı yargıyı yasadışı pakete...
...mevzuat bilgileri görü...
...tarafına işlenmesi istenmiş...

Avukatlar suça karışımı önleyecek

16 Ocak 2013 Çarşamba

Diyarbakir Baro...
...Merkezi'ne üy...
...kuruluşları ile...
...engellemeye y...

Daha önce baro...
...kurulan ve kans...

Diyarbakir'de Avukatlardan Polis Bariyeri Arkasından Basın Açıklaması

Hava raporu

Y...
...Gazi Caddesi...
...Ekinler...
...Nobem...
...arşı yerler...
...Bazı...
...esim...
...Temi...
...Gazeteci...
...Büfesi...
...Kentin...
...Büfesi...
...Büfesi...

Vatan hasreti

Y...
...Yervant...
...Emmen...
...parla...
...Türkiye...
...Kürtçe...
...Ermenice...
...Diyarbakir...
...doğum...
...Gazeteci...
...Gazeteci...

Diyarbakir valisine ve valise suç duyurusu

...valisine ve valise suç duyurusu...

Benzer Haberler

Avukatlar yürüdü...
...Avukatlar suça karışımı önleyecek...
...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

...Avukatların suça karışımı suç duyurusu...

Yavuz DONAT

Barış özlemi

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

...Barış özlemi...

Cözüm sürecine destek

Diyarbakir STK temsilcileri adına basın açıklaması yapan İHD Diyarbakir...
...Bakanı Fırat Bilici, Türkiye'nin, son aylarda yeni bir çözüm sürecine...

Kadınlara hukuk eğitimi

Diyarbakir Barosu Kadın...
...Hakları Uygulama Merkezi üyesi Avukat Seda Toğrul, Bağlar İl...
...çesinde çeşitli tarihlerde şiddet...
...maruz kalan kadınlara hukuk...
...eğitim verdi. HABERİ 5'DE

Uludere'de gizlilik kaldırılсын

DIYARBAKIR BAROSU BAŞKANI ELÇİ, ULUDERE'DEKİ OLAYLA İLGİLİ DOSYADAKİ "HUKUKA AYKIRI" KISITLAMA KARARININ BİR AN EVVEL KALDIRILMASI GEREKTİĞİNİ KAYDETTİ

İkinci ayda 26 kadın cinayeti işlendi

DIYARBAKIR BAROSU BAŞKANI ELÇİ, ULUDERE'DEKİ OLAYLA İLGİLİ DOSYADAKİ "HUKUKA AYKIRI" KISITLAMA KARARININ BİR AN EVVEL KALDIRILMASI GEREKTİĞİNİ KAYDETTİ

Avukatlar çocukların suça karışmasını önleyecek

Diyarbakir Barosu bünyesinde oluşturulan Çocuk Hakları Merkezi'ne üye avukatlar suça karışan çocuk sayısının artış gösterdiği Diyarbakir'de valilik, milli eğitim, belediye ve sivil toplum kuruluşları ile koordineli şekilde çocukların suça karışmasını engellemeye yönelik çalışacak. Çalışma ile suça karışan çocukların sayısının azaltılması...

Avukatlar suça karışımı önleyecek

Diyarbakir Barosu bünyesinde oluşturulan Çocuk Hakları Merkezi'ne üye avukatlar suça karışan çocuk sayısının artış gösterdiği Diyarbakir'de valilik, milli eğitim, belediye ve sivil toplum kuruluşları ile koordineli şekilde çocukların suça karışmasını engellemeye yönelik çalışacak. Çalışma ile suça karışan çocukların sayısının azaltılması...

Avukatlar suça karışımı önleyecek

Diyarbakir Barosu bünyesinde oluşturulan Çocuk Hakları Merkezi'ne üye avukatlar suça karışan çocuk sayısının artış gösterdiği Diyarbakir'de valilik, milli eğitim, belediye ve sivil toplum kuruluşları ile koordineli şekilde çocukların suça karışmasını engellemeye yönelik çalışacak. Çalışma ile suça karışan çocukların sayısının azaltılması...

Avukatlar suça karışımı önleyecek

Diyarbakir Barosu bünyesinde oluşturulan Çocuk Hakları Merkezi'ne üye avukatlar suça karışan çocuk sayısının artış gösterdiği Diyarbakir'de valilik, milli eğitim, belediye ve sivil toplum kuruluşları ile koordineli şekilde çocukların suça karışmasını engellemeye yönelik çalışacak. Çalışma ile suça karışan çocukların sayısının azaltılması...

Avukatlar suça karışımı önleyecek

Diyarbakir Barosu bünyesinde oluşturulan Çocuk Hakları Merkezi'ne üye avukatlar suça karışan çocuk sayısının artış gösterdiği Diyarbakir'de valilik, milli eğitim, belediye ve sivil toplum kuruluşları ile koordineli şekilde çocukların suça karışmasını engellemeye yönelik çalışacak. Çalışma ile suça karışan çocukların sayısının azaltılması...

Avukatlar suça karışımı önleyecek

Diyarbakir Barosu bünyesinde oluşturulan Çocuk Hakları Merkezi'ne üye avukatlar suça karışan çocuk sayısının artış gösterdiği Diyarbakir'de valilik, milli eğitim, belediye ve sivil toplum kuruluşları ile koordineli şekilde çocukların suça karışmasını engellemeye yönelik çalışacak. Çalışma ile suça karışan çocukların sayısının azaltılması...

Avukatlar suça karışımı önleyecek

Diyarbakir Barosu bünyesinde oluşturulan Çocuk Hakları Merkezi'ne üye avukatlar suça karışan çocuk sayısının artış gösterdiği Diyarbakir'de valilik, milli eğitim, belediye ve sivil toplum kuruluşları ile koordineli şekilde çocukların suça karışmasını engellemeye yönelik çalışacak. Çalışma ile suça karışan çocukların sayısının azaltılması...

ÖYLESİNE

Maviye dalar gibi
Daldım gözlerine soluksuz...
Bıraktım kendimi
Siyah saçlarından esen melteme,
Sonunu düşünmeden
Öylesine korkusuz...

Ve sen gidince,
Boşluğa düşer gibi
Düştüm yokluğuna zamansız...
Kaybettim kendimi
Sessizliğinin denizinde,
Ne yapacağını bilmeden
Öylesine çaresiz...

Oysa yolumu her kaybettiğimde
Siyah saçların yelkendi bana,
Pusulam gözlerindi, rotam yüreğin...
Ve yüreğimde kopan her fırtınada
Sığınacak limandı kolların,
Alabildiğine sıcak ve alabildiğine huzurlu...

Hani her son yeni bir başlangıç
Ve her başlangıç da
Yeni bir umuttur denir ya...
Sen de keşkelerle geçen bu ömrün
İyi ki ile başlayan,
Ve umut ile bağlanan yeni başlangıcısın
Öylesine saf ve öylesine muhteşem...

Av. Hanefti DÜNDAR

DİYARBAKIR BAROSU ÇOCUK HAKLARI MERKEZİ

ORTAOKUL 5. 6. 7. 8. SINIFLAR ARASI

ÇOCUK VE HUKUK KONULU

RESİM - ŞİİR - KOMPOZİSYON YARIŞMASI

ÇOCUK MU? Kimine göre; geleceğin mirası, kimine göre; yeni açan bir çiçek, kimine göre ise; yaşlılıkta güvenilecek biri, önemli ve değerli varlık. Kendisine özgü duygu ve düşünce dünyası, ihtiyaçları olan çocuğa özel ilgi gösterilmesi gerekir. Masum ve korumasız olan çocuğun yetişkin bir insan gibi kendisini tam olarak anlatma ve savunma yeteneğine sahip olmaması nedeniyle daha fazla hor görülüp dışlandığı görülmektedir. Çocuğa ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle korunma, gelişme, özgür, eşit yaşama ve katılma gibi haklar tanınmıştır. İnsani niteliklerimizi, zekâ ve yeteneklerimizi vicdanımızı, tamamen geliştirmemize ve kullanmamıza ruhsal ve diğer ihtiyaçlarımızı doyurmamıza olanak veren insanlığın ortak taleplerinden kaynaklanan insan haklarının bir boyutu olan çocuk hakları bir bilinç olarak zihinlere yerleştirilmeli, davranış biçimi haline getirilmelidir.

21. yüzyıl da insan hakları konusunda önemli gelişmeler yaşansa da etnik savaşlar, bölgesel çatışmalar ile dünya tekrar bir değerler krizi yaşarken en büyük acılar hiçbir şeyin farkında olmayan çocuklara biçilmiştir. Öğrenmeye açık toplum olarak öğrenen bireylerin aktiviteleri ile çocuk haklarına duyarlılık artırılmalıdır. Çocuklar gökyüzüne uzun uzun bakmaya devam ediyorlar. Onlar bulutlara âşıktır, bulutlara özenirler, çünkü çocuğun dünyasında bulutlar özgürdür. Değişimi zihniyette yaratarak bilinmez zifiri karanlığında kaybolan çocuğun dünyasında, hayatında fark yaratarak sesinin duyulmasını sağlamak en temel amaç olmalıdır.

Bilgeye göre; baskı ve tahakküm mutsuzluğu, özgürlük ise sevgiyi üretir.

BAŞVURU TARİHİ: 15 MART - 15 NİSAN 2013

DEĞERLENDİRME TARİHİ : 20 NİSAN 2013

ÖDÜL TÖRENİ : 22 NİSAN 2013 **SAAT:** 14.00

BAŞVURU YAPILACAK YER: Diyarbakır Barosu Lise Cad. 4. Sk.

Güneş 2009 Apt. A Blok No:1 Yenişehir / DİYARBAKIR

ÖDÜL: Değerlendirme sonucunda Resim, Şiir ve Kompozisyon dallarında ilk 3 eğrenlere ödül verilecektir.

YARIŞMANIN AYRINTILARI EKTE GÖNDERİLECEK ŞARTNAMEDE YERALMAKTADIR

DİYARBAKIR BAROSU ÇOCUK HAKLARI MERKEZİ

DİYARBAKIR BAROSU

AVUKATLAR GECE Sİ

Avukatlar Günü nedeniyle düzenlediğimiz geceye
tüm meslektaşlarımız davetlidir.

Ciwan Haco

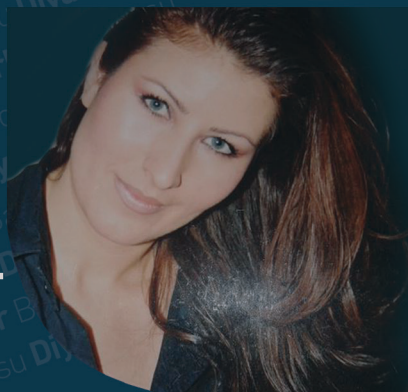
Eyvan Grubu

**5 NİSAN
2013
CUMA**

Green Park Otel

Davetiyeleri;
Baro Kalemî'nden
temin edebilirsiniz.

"Biletler ve gece yalnızca avukatlar ve eşleri içindir."

Gülşen